

KEMİNAR

Sosyalizmden Kuşku Duymak İnsandan ve Onun Geleceğinden Kuşku Duymaktır

Nisan 2008 Yıl 3 Sayı29

İçindekiler...

**PKK'leşmenin
Çağdaş Bir Kürt Miladı
-Doğuşu- Olduğundan
Hiç Kuşku Duymadım**

Komünardan.....	2
Bu Bahar Özgürlükle En Çok Buluşan Bahardır	3
Ortadoğu Gerçeği Ve Öcalan Önderliği.....	13
Pkk Savaşında En Büyük Savaş Kürt'ü Eğitmek Savaşıdır.....	24
Meşru Savunma Çizgisi Ve Uygulama Esasları.....	42
Direngen Yurtsever Halkımıza ve Kamuoyuna.....	63
Ana- Kadın Kültünü Güncelle Uyarlamak.....	66
Ana Tanrıçanın Son Çılgılığı.....	68
Hukuk'un Kaynakları - Güç Ve Sistemle İlişkisi.....	72
Ağrı Dağına Yürüyüş.....	78

KOMÜNARDAN...

Merhaba,

Halkımızın direniş mücadelesi sömürgeci Türk Devleti'nin tüm engelleme çabalarına rağmen büyük bir gelişim kaydetmiştir. Türk Devleti her türlü şiddeti vahşet düzeyinde geliştirerek halkımızın mücadelesini sahiplenmesini engellemek istemiştir. Bu amaçla halkın en demokratik haklarının kullanımı olan gösterilerine saldırılmış, insanlarımızı katletmiş; kameralar karşısında asla unutulmayacak olan görüntülerle çocukların kollarını kırmış, kadınları yerlerde sürükleyerek kan-revan içinde bırakarak herkese izletmiştir. Ve eminiz ki bunu da bilinçli yapmış, bu görüntülerle halkın moralini bozmak, korkutup sindirmek istemiştir. Ama halkımız korkup sinmek bir yana daha büyük bir cesaretle mücadelesini sahiplenmiştir. Her türlü baskıya rağmen şehitlerini sahiplenmiş, görkemli törenlerle toprağa vermiştir.

Hatırlanacağı gibi birkaç İsrail askerinin bir Filistinlinin kolunu kırması ve bunun da televizyonlarda yayınlanması üzerine uluslararası kamuoyunda adeta kıyametler kopmuş, bir vahşet görüntüsü olarak kayda geçmiş, İsrail Devleti'nin özür dilemesine ve olayın faili askerlerin yargılanmasına gidilmiştir. Ama söz konusu Kürdistan ve Kürt halkı olunca uluslararası kamuoyu kör-sağır hale gelerek bu vahşeti görmezden, duymazdan gelmiş, sessizlikle geçiştirebilmiştir. Uluslararası kamuoyunun çift standartçı yaklaşımının bununla sınırlı olmadığını Kürt halk çok iyi bilmektedir.

Nisan ayı halkımız açısından önemli bir aydır. 4 Nisan Önderliğin doğum günüdür. Sembolik de olsa bugün halkımız açısından önemlidir. 4 Nisan'da halkımız Önderliğin doğum gününü coş-kuyla kutlamıştır. Tüm engelleme çabalarına rağmen ülkemizin her alanından on binlerce insan Amara'ya akmış, Önderliğin doğum gününü kutlayarak sahiplenmiştir. Halkımız Önderliğiyle her düzeyde bütünleşmiş ve kimsenin onları Önderlikten koparamayacağını 15 Şubat'ta olduğu gibi, Önderliğin doğum günündeki kutlamalarla bir kez daha göstermiştir. Biz de Önderliğimizin doğum gününü kutluyor, yolunda yürüyerek özgürlüğü elle tutulur hale getireceğimizi haykırıyoruz.

Nisan ayı Önderliğin doğduğu aydır, ama ne yazık ki Nisan ayı Önderliği doğurup bize bahşeden Üveys Ana'nın da vefat ayıdır. Üveys Ana'nın vefatının yıldönümünde bir kez daha üzüntümüzü dile getiriyoruz.

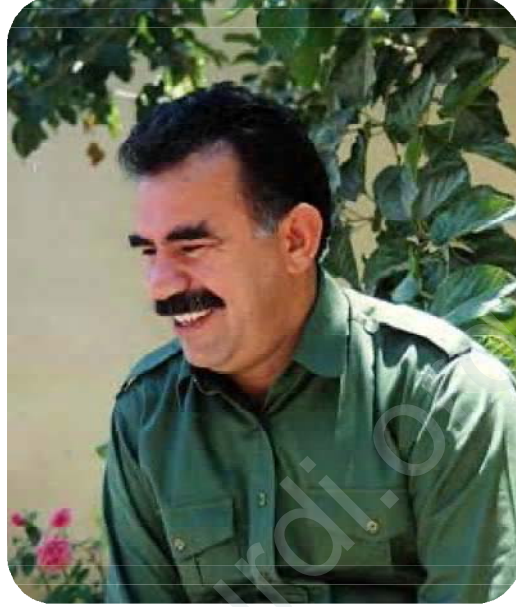
Bu sayımızda Cuma arkadaşın eğitimin anlam ve önemi üzerine yaptığı kapsamlı değerlendirmeyi; yine Abbas arkadaşın Meşru Savunma stratejisinin anlamı, önemi ve hangi koşullarda nasıl uygulanacağına ilişkin yaptığı kapsamlı değerlendirmeyi dizi yazı halinde arkadaşlara sunuyoruz.

Mayıs sayımızda buluşmak dileğiyle KOMÜNAR'ca selamlar...

Bu Bahar Özgürlükle En Çok Buluşan Bahardır

Gerçek duruş gördüğünüz gibi yenilenmeyi gerektiriyor. Yaşama saygı, onun özgürlüğüne inanma gereğine kendini vermekle oluyor. Çok köklü bir değişimle karşı karşıyasınız. Bu büyük parti hareketimizin, nedenleri ne olursa olsun şimdiye kadar yaptığımız gibi, onun içindeki hal hareketlerinizin ne anlama geldiğini çok iyi görmek kadar nasıl olması gerektiğini de görüyorsunuz. Geriliklerde ısrar etmenizin anlamı yok. Kendini saklamak isteyenler sadece cücelerdir, çirkinlikleri olanlardır. Bir şeyleri olanlar hep açığa çıkmak isterler. Doğru sözü, doğru bir davranışı sürekli yaymak isterler. Bu parti içinde yıllardır kendinizi gizliyorsunuz. Kendini en çok gizleyenlerin lanetini çözelim. Büyümekten korkmaya gerek yok. Her şey bizi yeniden doğuşa zorladığı gibi, ilk olmanın gereğini, imkanını doğru değerlendirmeye zorluyor. Kendi ellerinizle kendinizi ne hale soktuğunuzu bu son tartışmalarınızda görüyorsunuz. O küçük küçük duygularla, fazla değeri olmayan lakırdılarla yaşam adına bir şeyin kurtarılmadığını, tam tersine ne kadar kaybettirdiğini görüyorsunuz.

İş-gücü yüce değerleri çalıp-çırpamak, onlarla oynamak olan iğrenç, bencilliği dışında bir şeyi kalmayınca da kaçan kişilerde şunu görüyor ve çok korkunç buluyorum. Bunlara lanet ediyorum: Ne zaman bunların soyu kuruyacak diye düşünüyorum. Bu halk neden bu kadar çok lanetli kişiyi bağrında taşıyor? Bu iğrenç yaratıklar ne cüretle yaşamaya çalışıyorlar? İnsan bu kadar mı özüne ters düşer? Bir büyüklüğe güçlü bir biçimde kendinizi hiç mi vermeyeceksiniz? Veya vermek neden size bu kadar zor geliyor? Gün yiğitlik günü. Yıllardır PKK olayına bu egemen kılınmaya çalışılıyor, neden buna karşı duruyorsunuz? O küçük küçük dünyalar üzerine kurulan hesabı görün. Yetmeyen davranışlarınızın, sonuç vermeyen çabalarınızın nereye götürdüğüne bakın. Parti

içinde kendini böyle tutsak hale getirmenin anlamı yok. Kendini böyle hiçbir içeriği olmayan yaklaşımlara alet etmenin gereği ne? PKK'nin zor bir parti olduğu belli. PKK'lileşmenin aslında yeniden insanlaşma olduğu, ilk insanın kendisi olduğu açık. Bundan kaçınmanın, buna karşı direnmenin de düşmana götürdüğü açık. Şunu görüyorum: Ha bire partinin gelişen değerleriyle oynamak, bir türlü onların gereklerine kendini vermemek; hep bireycilik, bireyciliğin en bayat bir felsefe haline getirilişi, buna özenmeniz, buna alet olmanız. Bu bizi öfkeliyor. Çok yakışsız duruma kadar kendinizi ve anlayışlarınızı dayatırsanız, bu partinin yaşayan değerleri olarak bizim de direnişimizi çok amansız kılacağımızı bilmelisiniz.

Bu PKK'nin boş bir olay olmadığını size anlatmak istedim. Özgürlük duygu ve düşüncelerinin keyfinize göre yaşanamayacağını, işte ünlü 'Z'nin gerçeğiyle de size gösterdim. Haram yaşamaya cesaret etti. Ve harama alışmış sizleri de arkası sıra yıllardır en özlü değerlere karşı savaştırdı. Hep izliyordum bun-

ları. Bir gün uyanırsınız, büyük PKK'liliğe sahip çıkarsınız diye bekledim. Maalesef bunu görmemek bizi öfkelenirdi. Bu küçük şeylere alet olmayın.

**PKK denen olay
Bir zindan direnişidir,
büyük dağ direnişidir,
büyük halk direnişidir
ve çok değerlidir.
Tek yaşamaya değer olandır.
Bununla oynamaya gerek yok.
Bunun dışında yaşam yok zaten.**

Biz alacakaranlıkta aydınlık düşüncesini kendimiz için bulduk, yarattık. Siz gözleri kamaştırarak kadar güçlü olan bu gerçekleri görmek istemiyorsunuz. Ve utanmadan bu küçük amaçlar, hatta amaçsızlık içinde bırakılmaya da razı oluyorsunuz. Bu bizi öfkelenirdi. Şunu savunmaya çalışıyorum: Bu PKK denen olay gördüğünüz gibi diriltten bir olay. Bir zindan direnişidir, büyük dağ direnişidir, büyük halk direnişidir ve çok değerlidir. Tek yaşamaya değer olandır. Bununla oynamaya gerek yok. Bunun dışında yaşam yok zaten. Hatta bunun dışında gerçekten ölüm de en kötüsüdür. Bununla olmak başlı başına bütün kötü korkuları, kötü ölümleri yenmektir. Bir büyük kahramanlık olayını, küçük düşürmeye zemin olmaya, onu kemirmeye gerek yok. Fesatça, bozguncu tarzda onu küçük düşürmeye gerek yok. Zaten buna gücünüz de yok. Gördüğünüz gibi milyonları, halkı en zor günlerde bile yürütüyoruz. Savaştır işte durdurulmuyor. Büyük ihanete, bozgunculuğa rağmen bunu başardık. Kendiniz görüyorsunuz ve de bu savaşa ancak işinize yaradığı kadar katılıyorsunuz. Halka "ben kendimi adayayım" diye bir hesabınızın olmadığı görülüyor. Bu PKK'yi tersinden okumaya son verin dedim. Başlarken doğru okuyalım. Bugünkü değerlendirmemde söylediğim gibi; size bunları zorla yaptırmak istemiyoruz. Bir büyüklük olayını, kurtuluş

olayını kendi elinizle boşa çıkarmaya gerek yok. Bir de çok ucuz duygular ve sanki her şey olmuş-bitmiş gibi rahat yaşamaya çalışıyorsunuz. İşlerin ne kadar zor olduğunu da bu arada gördünüz. İşler çok zor.

Şimdi bize dayanarak en alçak adam da öyle yapmadı mı? Tüm pisliklerini bize dayandırarak yaşamak istedi. Bu aynı zamanda sizin olumsuzluklarınızın, zayıflıklarınızın toplam ifadesidir. Bunu bize dayandırarak yaşamak akıllık değildir, kurnazlık da değildir. Lanetli, zındıkça bir şeydir. Hepiniz iyi, güzel, doğru olabilirsiniz. Böyle olabilmek herhalde kişinin en saygın ifadesidir. Bunlarda hakiki karar kılsanız yaşamınızın bir anlamı olur. Bir gün bir güne biner, günler üst üste biner, sonuçta bu ömür değerli bir ömür olur. Bunu artık anlayın. Çok yaramazlık yapıyorsunuz. Siyasetle çok kötü oynuyorsunuz. Yaptığımız siyaset örgütçülük değildir, yaptığımız askerlik de değildir. Öğrenin, öğrenmek zor değildir. Anlamıyorum, zor süreçleri aştırdık, bazı terslikleriniz var, onları kesinlikle aşın.

Şunu çok iyi görüyorum: Yaşamınız kirli ve iflas etmiş. Günahkar bir yaşamı bize temizletmeye çalışıyorsunuz. Başaramayınca haince düşmana yollanıyorsunuz. Bu sizin başınızdaki kişinin gerçeğini tüm olarak bana düşündürüyor. Görmek istemediniz, tıpkı diğer büyüklükler gibi. Tepki duymadınız, onlardan kuşku da duymadınız. Halbuki hep insan üzerinde düşünmek gerekir. Bu kimdir, bu nedir? Ben demiyorum önyargıyla hemen mahkum edelim veya benimseyelim. İkisini de söylemiyorum. Ben halen de öldürelim demiyorum, ama anlayalım. En çok vurguladığım kelime anlama işidir. Anlama ve doğrulara sürekli ilgi gösterme. Sizden bunu istiyorum ve bu iyi bir şeydir. Artık kendinizi buna ulaştırın. Anlamaya bu kadar kapalı, red kişiliğini aşın. Çünkü bunun üzerine her türlü pislik bina edilir. Kolay, ucuz yol demeyeceğim, aslında cehenneme giden yolu kendinize layık kılmasaydınız, dediğim gibi iyi bir söz, iyi bir adım ve tüm günlerinizi böyle üst üste bindirseydiniz, birer görkemli militan kişilik olurdu. Bu şansı kötü kullanıyorsunuz ve dola-

Komünar

yısıyla kendinizi kötü duruma sokuyorsunuz. Artık bunu bırakın. Bunun akılla alakası yok. Buna sözüm ona köylü kurnazlığı diyor. Kurnazlık da en çok kendini aldatanlardır. Sizi yaşamı kötü belletmişler. En ucuzundan, en ilkesiz, en içeriksiz, en zaafli, bir günü kurtarmaya hesaplı yaşam; sonuçta bir ömrü kaybediyor. Aslında bu, günleri kaybetmenin en çelişkili bir biçimi oluyor. Bu günü kurtarmacı kişilikler farkında olmayarak bütün günlerini kaybediyorlar. Bunu bırakın diyorum. Gelişmeye karşı direnmeniz çok bıkırtıcı oluyor.

Biz sizden fazla bir şey istemiyoruz. İstedüğümüz; merdiven basamaklarını tırmanmanız. Kimse sizden kendinizi kurban etmenizi istemiyor. Yaşamınız; yaşam alanı bir ülkeyi, bir yaşam kimliğini halkla birlikte kazanmakla olur. Bu zalimler, bu baskıcılar ve sömürücüler dünyasında tek başına yaşamak görülmüş müdür? Bu mümkün mü? Bir karış yer verirler mi, bir lokmayı size rahat yedirirler mi? Örgütlü güç olunmazsa iyi bir kavga elemanı olmazsanız size mezar kadar yer verirler mi? Bunları öğrenin artık. Bununla oynamayın. Yani size bir ev yaptık diye, az-çok idare edebilecek bir PKK ortamı verdik diye, kendinizi böyle sığır gibi yatırmayın. Bu ev savaşçıların evidir. Bu ev son derece uyanık olanların evidir. Bu ev düşmanına karşı yirmi dört saat tetikte olanların evidir. Sığır gibi kendinizi yere yatırmayın. Bu bizi de zorluyor. Bir büyüklüğü artık kendinize yakıştırın. Dimdik ayakta, tetikte duran, yanlışı engelleyen, sınır koyan, doğruya sürekli geçit veren; işte büyüklük budur. PKK denen olay böyle yürüyor, yürütülüyor. Ama inanılmaz; rotasını şaşırılmış, tarzını tutturamamış olan sizler, bilinçli düşmanın yapamayacağı her türlü zararı veriyor ve her türlü olumsuzluğa zemin oluyorsunuz. Ondan sonra yitik insanın bütün dertlerini, problemlerini anlamsız bir biçimde bize dayatıyorsunuz. Hiçbir kural tanımıyorsunuz. Bir çocuktan daha beter etrafınızı rahatsız ediyorsunuz. Ve bunun adına da hak arayıcılığı diyorsunuz. Bu büyük bir sorumluluk, terbiyesizliktir. Derhal terk etmek gerekiyor.

Aslında sizlerle çok uğraştım. Kürt insanının durumunu biliyorum, baştan çıkarılmışlığını çok iyi biliyorum. Tatmin olmamış kişiliğinizi de çok iyi biliyorum. O alçak sözde sizi tatmin etmeye çalıştı; böyle bir felsefe. Bu neyin felsefesidir? Bir insanın en zaafli, sonuçta çaresizliklerini yüce değerlerle karşı karşıya getirip kemirdiği bu sanatı kim icat etti diyorum. Böylelerini içimizde, yani ağacın kurdu olmayı örgütleyenler; "ye, ağacın kökünü ye!. Sen iyi bir kurtçuk olursun" diyor. Bu neyin felsefesidir? Bozgunculuk budur. Kendi partisini uğraştırmak bu anlama gelir. Bu, çözülmüş ve kendisinin olmaktan çıkmış, her şeye alet olan, her düşmana basamak olan kişi anlamına geliyor. Bu sadece anlamsız değil, yararsızdır da. Üç kişinin, beş kişinin çok güçlü bir birlik kuramaması beni hala hayretler içerisinde bırakıyor. Bu pis bakış açılarından nefret ediyorum. Bu bakış ve yaklaşımları namussuzca buluyorum. Çok amaçsız ve birbirlerine ne kadar lazım olduklarını bilememe ve bunun içine çok küçük bir bencilliği koyup tahrik etme. Ve bununla birbirlerini boşa çıkarma. Büyük davayla en kötüsünden oynamama. Yapılan tıpkı yüce kitaplarda söylendiği gibi fitne-fesat, lanetli, münafık, zındıklıktır. Yüce Peygamberler hep böyle söylerler. Bu durumda olanlar, oldum olası var ve bunların adını böyle koymuşlar. Bunlarla oynamanıza gerek yok. Bir ikircikliğinizi, muğlaklığınız var. Bunları mutlaka aşın, aşın ki partinin yüce davasıyla bütünleşebilirsiniz.

Size bir devrim gerekli. Size bir kaçış değil, öze dönüş gerekli. Size kaynaşabileceğiniz topraklara doğru bir yürüyüş gerekli. Tabii bunun için de gerçekten inançlı bir yoldaşlık gerekli. Bunlar olmadan yaşam olmaz. Şimdi örgüt bazı imkanlar yarattı diye, yaşamı kolay saymayın. Bunu bir de gelin bana sorun. Bir birliği ayakta tutmak için ne kadar çaba gerekiyor. Anı anına ekleme, yani kırk yıldır bekleyen bir binanın her gün bir tuğlasını doğruca yerine koyma savaşını veriyorum. Yani zincirin halkaları birbirine takıla takıla bu örgüt ipine bağlandınız. Size çok kolay geliyor, değil mi? Bu çok zor bir iş. Govendler bile

Komünar

böyle bağlanmaz. Yani siz çok tehlikelisiniz. Bir düğüne bile çok ciddi dikilir ve kollar sınıksı kavranılır, öyle oynanılır. Sizin örgüt içindeki duruşunuz çok tehlikeli. En temel bir bağla bile bağlanmıyorsunuz. Bu bizi dehşete düşürüyor. Düşmanın paramparça ettiği kişiliğinizi gözünüzün önüne getiriyor. Örgüt halkası olamamak, beni bilmem düşman ne yapmıştır anlamına geliyor. Bunu bırakın. Bırakmazsanız ne olur? Bırakmazsanız kimse sizi ciddiye almaz. Güzelse, hoşunuza gidiyorsa, düşmanınız size kucağını açmış ona gidin. Rica etmiyorum, yalvarmıyorum.

Bu köpeği ben yolladım. Lanet olsun. Bir soylu kurşuna bile yazık olur. O kirli kana girmesin diye o kurşunu o kirli kandan sakladım. Pis canları bana lazım değil. Barındırmayın, içinde bu kirlileri barındırtmayın. Siz bu anlamda bize muhtaç değilsiniz, biz de size muhtaç değiliz. Bizim soylu arkadaşlarımız vardır. Bu soyluluk bizim için her şeyden önce gelir. Her şeyden önce bir-iki kelime soyluluğu olsa da yeterlidir. Hiç yaşamasak da bizim için yeterlidir. Tarihin büyük insanları, ilke sahibi insanlardır. Biz de öyle olmak istiyoruz. Varsın o kurtçuklar gibi soy ağacımızı kemirip yaşamayalım. Hiçbir şey olmaz. Soy ağacı büyüsün, bu hepsinden daha değerlidir. Bit gibi sırta yapışıp kan içmeye biz yaşam mı diyeceğiz? Lanet olsun böyle yaşama. Ama "yok biz bit değiliz" diyorsanız, o zaman kendinizi bitlerden koruyun. Sırtınıza yapışıp sürekli kanınızı içenler var. Öldürün o bitleri. Parti militanlığı demek; bit anlamına gelebilecek her türlü yanlış düşünce ve duygulardan sürekli arınmak ve arındırmak demektir. Ben her gün kendimi temizliyorum. Yani günde kaç tane bit öldürdüğümü söylesem belki beni yadırgarsınız, ama öldürüyorum, hem de her gün. Bu bir arınmadır ve böyle arınanlar yücelmiş, başarmışlar. Gırtlığınıza kadar bitlere gömülmüşsünüz. Sizde kan diye bir şey kalmamış, kurutulmuşsunuz. Neden kurutulmuşsunuz? Bitlendiğiniz için. Bu yanlış düşünceler, yanlış davranışlar bittenden daha tehlikelidir de o yüzden kurutulmuşsunuz. Kuruyanlar hep derler; "bana bir kilo kan daha verin". Tamam

kan veriyoruz, can veriyoruz. Ama bizde de neredeyse ne kan kalacak, ne de can. İşte iste iste, ama biraz da kendi bitini kendin öldür. Tahta kurusunu, kan kurutucusunu öldür ve biraz kendi kanınla yaşa. Partinin ideolojisini, politikasını ye, kendi kanını kendin oluştur. Artık yeter. İnsan seruma bir gün bağlanır, iki gün bağlanır, üç gün bağlanır, ama bir ömür boyu bağlanmaz ki! Sizin parti içindeki duruşunuz hep böyle: Seruma bağlanarak yaşatılması gereken bir hastaya benziyorsunuz. Kesiyorsun serumu pat diye yere düşüyor. Bunlar önemlidir.

Diyeceksiniz böyle kutsalca yaşamın dönemi geçmiş; fesatların, zalimlerin, sömürgecilerin dünyası egemendir. Belki öyledir, ama yine de insanlık ölmemiştir. Biz insanlık savaşımında ısrarlıyız. Biz böyleyiz, PKK böyledir. Diyeceksiniz çok kemirici, beyinleri ruhları her gün yiyorlar. Olabilir, ama bizde direnmiyoruz. Bu fesatlara, zalimlere, sömürgecilere karşı direnen PKK'yi size anlatmaya çalışıyorum ve ben bıkmadım. 25. yılımı da doldurdum. Ben hepinizin yaşamına saygı gösteriyorum. PKK'ye adım attığımızda, hele hele güzel işler yaptınız mı bayılıyorum. Ama ben size 25 yılı da anlattım, biraz anlamaya çalışırsanız, gerçekten varsa düşmanla bir hesaplaşmanız, her anından bir ilham alabilirsiniz. Boşuna yaşamadınız, siz çok büyük saygısızlık yapıyorsunuz. Benim her anım o günden bu-

Komünar

güne, halen başladığım anı hatırlıyorum. Böyle bir Mart günü, birkaç çiçek açmış, açmamış büyük bir telaşla, büyük bir endişeyle, ama diğer yandan büyük bir umutla iki sözcüğü söylediğim zaman amaca korkunç bağlandığımı hissettim. Ve o günden bugüne artık dur-durak yok. Düşünün, bir-iki ilişki peşinde koşuyorum. Bir kişinin kulağına iki-üç kapıyı kapatarak ve fısıldayarak gerçek budur, diyorum. Ülke gerçeği budur ve böyle birbirimizi anlamalıyız, diyorum. Tam 25 yılımı doldurdum ve halen aynı heyecanla sürdürüyorum. Sizin buna saygınız yok. Olsaydı, bu kadar yoldaşı böyle zora sokar mıydınız? Dağlarda yıllarca bulundunuz, yoldaşça bir tane takım taktığı bile yaratamazdınız. Bunlar sizin büyük aybınız, büyük kusurunuz. Kaç tane kutsal yoldaşınız var? Sizi canı kadar seven hiç yoldaşınız var mı? Kaldı ki biz can yoldaşları yaratmaya çalıştık. Binlerce, on binlerce yaratmamıza rağmen halen ne yaptık ki diyorum, kendi kendime. Siz ise sadece uzaklaştırıyorsunuz. Bu PKK'nin hikayesi, anlayın bu hikayeyi. Her adımını, her saatini benden öğrenin. Bu tarihi, bu büyük yürüyüşü anlamazlıktan, umursamazlıktan geliyorsunuz. Kaldı ki bu tarihin dayandığı temeller de var: Bu tarih Türkiyeli genç devrimcilerin kanı üzerinde kurulmuştur. Yine daha da gerilere, geçmişe dayanan tarihi vardır. Binlerce adsız kahramanımızın acımasız işkenceler altında ahı-vahı vardır. Aç, perişan gerçeği üzerinde yükseltişi vardır. Milyonlarca adsız emekçinin çabaları vardır. Gerçek böyledir. Şimdi bunlar kutsaldır ve bunlarla oynamaya gelmez. Şımarmayın, bencillik yapmayın, haramdır. Bizim altımızda yatan değerler bencilliğe asla geçit vermez, kabul etmez. Çünkü yeryüzünde PKK kadar şehitleri çok olan, halkının acılarıyla yoğrulan başka bir parti yoktur. Ve soylu insanın emekleriyle böylesine yaratılan, hele de tarihimizde başkası yoktur ve olamaz da. Çok kötü yetiştirilmenizin sonucu olarak bunu belki tam tanımamış olabilirsiniz. Çünkü gerçeğinizde şunu görüyorum: Sizi bitirmiş, içimize atmışlar. Düşmanı elini üzerinizde görüyorum. Onu artık kırım ve hiç olmazsa dürüst bir PKK baş-

langıcı yaparak öğrenin. En iyisi budur ve bu kanıtlanmıştır. Büyüyün, büyük insan olmanın korkmayın. PKK'nin ölçüleri vardır, özümseyin. Bunun başka yolu da yok. Sizi yoldan çıkarmışlar; tıpkı o evine kaçan gençler gibi, kızlar gibi. Bir iki sözle aldatırlar ve sonra sit-tin sene yaşamı kaybettirirler. Düzen sizi baştan çıkarmış. Tepkiniz düzene olsun, partiye değil. Parti sizi kucaklamaya çalışıyor, kendinize getirmeye ve tüm çelişkilerinizle doğru tanıştırdırıp çözmeye çalışıyor. Bu iyi bir fırsat ve bu fırsat kolay yaratılmamıştır. En büyük direniş bu kimlikte, bu kişilikte ısrardır. Değil bir hata yapmak, her şeye alet olmak; gerektiğinde bir heykel gibi sağlam durmak, hiç olmazsa kendisini sarstırmamak. Yapılacak işler varsa her söylediğiniz söz, her el uzatışınız bir değeri ya kurtarmalı, ya ayakta tutmalı, ya da ayağa dikmeli. Bununla yüceleceğiz. Biraz yücelmişiz, ayaktayız. Daha yıkılmamacasına böyle yürüyeceğiz.

Ben yorulmuyorum aslında. Bütün bunları yalvarma, rica olarak anlamayın. Sizin adınıza gerçekten üzülüyorum. Ben partililikten bıkmam. Benim için partililik yaşamın ta kendisidir. Benim için ne örgüt sorun olur, ne ideoloji, ne imkan-olanak yaratmak. Ama sizin böyle partili olamayışınızın tehlikelerini çok iyi görüyorum ve buna da anlam veremiyorum. Çünkü bunun dışındaki her şey kaybet-tiriyor.

Şunu söylemeye de bayılıyorum: Siz buraya ilkeleri paylaşmaya geldiniz. Küçük yaşamayın. Siz buraya yüreğinizi, beyninizi göklere açmaya geldiniz, düşünleştirmeye değil. Siz buraya bencil, o çok içeriksiz, yalan dolanı tartışmaya değil, insanın bütün kutsal ilkelere temsil eden partide en gerekli olanı yalvarmaya geldiniz. Büyük düşünceyi, büyük yoldaşlık bağlarını almaya geldiniz. Bunun için bu küçük şeyleri esefle karşılıyorum. Bencillikleri, ucuz duygusallıkları, bu ağlamaları, sızlamaları hiç yakıştıramıyorum ve kabul de etmiyorum. Hiç kimse hiçbir gerekçeyle yakışmayanları dayatmasın. Yakışmayanları dayatmanın nedeni, gerekçesi olmaz. Biz PKK'den vazgeçemeyiz. Ben kendimden de vazgeç-

Komünar

mem. Bencil olsaydım önce kendimi döverdim. Yoldaşa göre olmasaydım, dostlarım değil düşmanım bile "sende şu kusur var" deseydi, önce kendimi döverdim. Değil bu kadar hatalarla yaşamaya, o anda düzeltmediğim bir hatam olsaydı, yoldaşların olabilmek için bir eksikliğim olsaydı anında yine kendimi döver, adam ederdim. Bu PKK'nin de gerçeğidir. PKK'nin şehit gerçeği, PKK'nin halk bağlılığı budur.

Aslında siz de bu durumdasınız. PKK üzerinizde duruyor. PKK sizi böyle yapacak. Ama bunu artık bilinçle, kendi iradenizle katılarak, paylaşarak yapın. Yani PKK sizi kendiliğinden yürütmesin. PKK sizi böyle bazı taktiklerle ayarlamasın. Bilinçli katılım, kendi kendini yürüten katılım en doğrusudur. Çünkü bunun bozguncuları çok, bunun sahtekarlıkları çok. Öz bilinç, öz yürütüş tarzlarına hakim olamazsanız, mutlaka birileri belki de saflıkla, iyi niyet adına sizlere kaybettirebilir. Bunu aşabilirsiniz. Eskiden haydi diyelim tecrübe o kadar büyük değildi. Olanaklar hiç de öğrenmeye fırsat vermiyordu, ama şimdi var. İşte görüyorsunuz. Biraz mütevasi olun. Bakın ben küçük mevzimde neler yaptım? Yalnız kendimi yaşatmadım. Gerçekten orduları ürettim. Hem de küçücük bir yerde. Akla hayale gelmeyecek maddi-manevi olanaklarla hepinizi donattım, değil mi? Tamam halk destekliyor, dostlar biraz yol veriyor, bu doğru. Ama sizin imkanlarınız her yerde benden daha fazla. Oralarda hazır olanı da elinizden kaçırdınız. Demek ki irade, demek ki yönetim, demek ki sorumluluk esastır. Esas geliştiren odur. Küçücük bir yerin büyük çalışmalarını görüyorsunuz. Neden siz de yapamadınız? Siz hep özerkleşme, kaçma, tekleşme peşindediniz. Bakın ne güzel; bu kadar insan tek bir irade, ideolojik birliğe nasıl yatkın hale gelebiliyor. Ve bunlar benim çalışmalarımın bir parçasıdır sadece. Neden siz kendinizi bile organize edemeyeceksiniz? Bunun izahı olabilir mi?

Herkes bozabilir, ama bize en çok gerekli olan; insanlarımızı en kutsal hayati ilkelerde birleştirmektir. Güzel insanları yaratmaktır. Bu değerlidir. Bunun dışında bencillikmiş, kendi

kendini kurt gibi yaşatmış; işte onlar Bozkurtlardır, faşistlerdir. Sadece ana kuzularını yiyerek yaşamaya çalışırlar. Yeni insan; demek ki bu kurtçuklara karşı da kendini yedirmeyen insandır.

Sizleri böyle bir geçiş aşamasında görüyorum. Bunu fazla uzatmayın diyorum. PKK olayında biraz imkan var diye, böyle bireysel özerkliğe fazla heveslenmeyin. İşte en benim diyenlerin düştüğü hale bakın, ibret alın. En özerk demeyeceğim, en özgür karar sahibi olanınız benim, ama ne kadar örgütsel olduğumu görüyorsunuz. Kollektif iradeyi ne kadar birleştirdiğimi, milyonların yürüyüşünde görüyorsunuz. Hep aynı slogan altında benimle yürüyorlar. Bunu görüyorsunuz, inkar edemezsiniz. İşte bunları esas alın. Sizleri yürütüyorum, halkı yürütüyorum. Dostların hepsini kendi adım etrafında sözüme uygun, kararına uygun tutuyorum. Siz kendinizi bile yürütemezseniz bu büyük bir ayıptır ve bunun kusurunu da şurada-burada değil, kendinizde, zayıflıklarınızda arayın. Büyük partililik bana göre çok gereklidir. Biz partililikte zarar görmedik. Gördüğünüz gibi büyük bir partililik görkemli bir kişiliğin yaratılışıdır. Bütün halkımız adına konuşmak, milyonların ağzında slogan olmak, özgürlük yürüyüşü yapmaktan daha değerli ne olabilir. Parti birliğini böyle güçlü temsil etmek, en iradeli insanları bir arada tutmak en değerlisidir. Hep insanı geliştirmek, özgürleştirmek en değerlisidir. Zorluklar olmasına rağmen böyle yaptım diye ben kötü mü oldum? Kendimi sizin yaptım, halkın yaptım diye günah mı işledim? Yok, güzel oldu. Bir halk birleşti ve şimdi adını, kimliğini haykırıyor, hakkını arıyor. Sizler de gördüğünüz gibi güç kazanıyorsunuz. Ağzınız iyi sözler söylüyor, kafanız düşünmeye başlıyor ve daha iyi yaşamayı özlüyorsunuz. Ve bu arayışı başlattı. Eğer bir şey bulacaksınız, bu arayışla mümkündür. Ama her şeyi daha kazanmadınız, ben de kazanmadım. Ben de büyük arayıcıyım. Ben de yaşıyorum demiyorum, yaşam arayışındayım diyorum. Yaşamın en temel değerleri elimizden alınıyorsa, elbetteki arayacağız. Zorla elimizden alınmışsa, elbette ki

Komünar

zorla alacağız. Zorla almak için gerekli olan ordu ise, orduyu yaratacağız. Onun başarılı savaşı ise, onu da vereceğiz. Bunlar hep için gereğidir. Siz bunları çok anlamsız bulmaya, çok gereksiz görmeye, kıvırtmaya ve sanki şöyle de olurmuş, böyle de olurmuş gibi oynamaya çalıştınız. Ben, böyle asla olamaz diyorum ve bırakın.

Bizim büyüklüğümüz doğru sözlerimizle birlikte doğru adımları hiç eksik etmemek. Beni hep ahmak buldunuz, tıpkı düşman gibi. Ama şimdi ortaya çıktı ki; ben o kadar ahmak değilim. Benim yöntemlerime belki fazla ilgi duymuyorsunuz, ama sonuç da ortada. Amaçlarına en yakın olan da, özgürlüğe en yakın olan da benim. Güçlüyüm filan demeyeceğim, bunlar bu kadar gerekmiyor; evet ilkesine güç kazandırmış olan benim. Bu kendini çok akıllı sananlar, onların her şeyleri vardı. Onlar çok güçlüydüler, ama şimdi benim karşımda

Bir devletim olsun diye Öykünme halinde değilim Devlet dediğiniz nedir ki? Bana Göre çok kusursuz bir araç değil Hızla yozlaştırılıp İnsanların başına bela edilen Bir araçtır.

çok zayıflar ve eğer halen bitirilmemişlerse, bütün dünya onların koltuklarına girmiş ve ayakta tuttukları için bitirilmemişlerdir. Yoksa bir saat bile bana dayanacak adam yoktur bu ülkede, hatta bana göre bu dünyada. Hiç kendimi abartmaya ihtiyaç duymuyorum, ama bu çağa göre bundan daha bir büyüklük çizilemez. Başka bir çağda olsaydım, -ki onu da ben iyi bir hayal olarak değerlendirmiyorum- bu çağlarda da yapabilirim. İlkçağda yapacağımı bu halen çözemediğim veya neden tam başaramıyorum dediğim çağda da yapabilirim ve bunu yapıyorum da.

Bir devletim olsun diye pek öykünme halinde değilim. Devlet dediğiniz nedir ki? Bana

göre çok kusursuz bir araç değil. Hızla yozlaştırılıp insanların başına bela edilen bir araçtır. Ben bundan daha fazlasını düşünüyorum. Yani bir devlet kuramadık diye bu bizim kusurumuzu, eksikliğimizi göstermez. Biz bu pis, rahatlıkla her pislığe bulaştırılacak bir devletimiz olacağına, bir devlet kadar değerli insanı yaratalım demeyi daha uygun buluyoruz. Bu anlamda da aslında çağı bile aşıyoruz. Bana göre bu devlet başkanları bile devletlerin kölesinden başka bir kişiliği temsil etmiyorlar. Bu küçücük dünyaları olanları ben çoktan aşmışım. Tam bir aşan insan olarak kendimi görüyorum. Bu gerçek bir büyüklüktür, kim ne derse desin. İşte kendini dünyanın etkili gücü olarak gösteren Bill Clington bile ... bağlanmış bir köledir. Bir basit kadın bile ona hakaret edebiliyor. Korkak. Bizim öyle değil. Bütün kızlar ölümüne bize bağlı. Biz onların, onlar bizimdir. Bu bir büyüklüktür. Ve onların hiçbir inançlı adamı yoktur. Hepsini bağışla, parayla kendisine bağlama var. Ama bize bağlı, bizden yüz kat daha fazla kendini feda edebilecek insanlarımız, yiğitlerimiz vardır. İşte büyüklük budur. Bunları biz yarattık ve bunlar devlete sahip olmaktan daha değerlidir. Bunlar bir gün devlet de olur, bir sistem de olabilir. Bir insan kendi ömründe bunların hepsini yaratmak zorunda değildir. Yaratmadı diye de büyüklükten vazgeçmiş değiliz. Onu sizler de yapabilirsiniz. Her şeyi benim yapmama hiç gerek yok. Birazını da sizler yapın. Sizin de bir büyüklüğünüz olsun, bir eseriniz olsun. Ben istersem hepinizin yerine de iş yaparım. Ama gerçekten sizlere de yapabileceğiniz bir iş bırakmak istiyorum. Yapmazsanız ben hepsini yaparım. Güçlü insanım ve çok güçlü bir ordunun yapabileceği bütün işleri kendim yaparım. Halkımıza göre olamazsanız tek başıma ben halkımıza göre olurum. İşte, kızlara göre olamazsanız ben tek başıma hepsi için olabilirim, bu gücüm var. Veya kızlar iflah olmazsa en yaman delikanlıları da yaratabilirim. Gücümüz bunların hepsine yeter. Büyüklük budur. Ama sizin de bir işiniz olmalı. Sizin de bir anlamınız olmalı. Ben bu anlamda büyüklüklere fazla dalmak istemiyorum. Siz be-

Komünar

ni zorluyorsunuz, yoksa büyümeniz bizim de hoşumuza gider. Birbiriniz için bir şeyler yaparak büyümelisiniz. Çünkü başka türlü büyümenin reçetesi yoktur. Kim ne kadar halkını büyüttüyse, kim ne kadar yoldaşını büyüttüyse o büyüktür. Başka tanım yok. Bastırarak ancak despot olunur. Yanlışıklarla uzlaşarak ancak uşak olunur. Hiçbir despota büyük diyemeyiz. Bir uşağın ne kadar bendesi olsa da, uşak uşaktır. Onun da değerli olduğu hiçbir zaman söylenemez. Büyüklük vurguladığım gibidir: Soylu olana, güzel olana, emeğinin gereği olana kim önde yer vermişse, kim onun değerini taktir etmişse, kim güzel kılmışsa, kim zalim karşısında, kim çirkin karşısında yenilmemişse, kim bir savaşta ucuz yenilmemişse büyük odur. Bunları size büyüklük ölçütü olarak veriyorum ve kaçmayın. Büyüklük hakkınızı kullanın diyorum. Ağlamaya hiç gerek yok. Yiğitler ağlamaz, çare sahibidirler.

Yine küçük işlerle kendinizi oyalamanız üzüntü vericidir. Düşman hep şunu dayatmış; sen bir hiçsin. Bana da bunu yıllarca söylediler. Bu mutlu günde şunları açıklıkla dile getirmekte büyük yarar görüyorum: Bir hiçsin ve ne anlayabilirsin, ne yapabilirsin. Bu öyle bir felsefe diyeceğim, ama felsefe değil. Korkunç bir inkarcılık. Ben hiç yararlı olmayacak mıyım? Benim hiçbir değerim olmayacak mı? biçiminde yıllarca kendime sorular sordum ve benim devrimim bir şeyler olabilme devrimidir. Bir şeyleri doğru anlayabilme devrimidir, bir şeyleri yapabilme devrimidir ve şimdi görüyorum ki oluyor, oluyor.

Yaşamın kilidi elimizde, savaşın kilidi de. Hangisini istersem açarım. Bu en güzel bir buluştur veya en güzel bir geliş aşamasıdır. Bu bizim hiçleştiren insanımız için, sizler için. Sen bir hiçsin dayatması altında kendini en silik, en anlamsız görenler için bu müthiş bir gelişmedir. En büyük icattır. Bunu size veriyorum. Tekrar vurguluyorum ve üzerinizde hak sahibi olduğumu söylemek için de değil. Kendi başınıza uğraşsanız yüzyıl yapamayacağınızı biz sizin için gerçek kılmışız, taktir edin.

Yiğitler büyük yaratır, kendi halklarına, yoldaşlarına sunarlar. Tarih böyle yiğitliklerle

doludur. Aptallar bencildirler, taktir edemez ve saygı duyamazlar. Ve dediğim gibi ben bu yiğitliği kendi sülalem adına yapmıyorum. En başta yüce şehitlerimizin anısına bağlılık temelinde, halkımızın yüksek ilgileri sayesinde ve çok zayıf da olsa yine bağlılıklarınız sayesinde yapıyorum. Yani gerçekleştirdiğim sizin değer verilmesi gereken özlemlerinizi oluyor. Kutsal diye tabir ettiğimiz değerlere bağlılığın bir sonucu oluyor.

Bu 25 yılı böyle getirdik. Fena sayılmaz bu getiriş, fakat her şey de bitmiş değildir. Ve benimle de her şey bitirilemez. İşe koyulmanız gerekiyor. Dediğim gibi fazla yapmaya çalışırsam sizin yapabileceğiniz bir iş kalmaz. Gördüğünüz gibi, merkez olamazsanız, on tane merkezin işini yaparım. Taktik komutanlar olamazsanız, ben süpermen gibi bir savaşçı olurum. Gördüğünüz gibi yapıyorum da. Çir-

**Sağlam bir PKK'li
Olamazsanız, hatta sağlam bir
PKK kalmazsa halkı tamamen
Kendime bağlarım
Gerekirse kendimle gömerim
Kendimle yaşatırım
Namus anlayışım budur**

kinlikte ısrar ederseniz, dünya güzeli olurum. Bütün güzellikleri etrafımda dönderirim, size bir şey kalmaz. Bütün halkı kendime bağlarım, size bağlı kimse yine kalmaz. Çirkine bağlatmam, ne idüğü belirsiz halkı bağlatmam. Sağlam bir PKK'li olamazsanız, hatta sağlam bir PKK kalmazsa halkı tamamen kendime bağlarım. Gerekirse kendimle gömerim, kendimle yaşatırım. Namus anlayışım budur. Ama görüyorsunuz ki sizinle de paylaşmak istiyorum. Bu halkı hakiki bir PKK'ye bağlamak, sizin gibi militanlara bağlamak da istiyorum. Gördüğünüz gibi hain kaçarken tek kaçmış. Sözüm ona düşmanımız diyor ki 'ikinci adam'. İkinci adam ölmüştü, biz sadece bir kurşunun bile kirlenmemesi için dokunmadık. İkinci adam öyle mi olur? Bu bizim onur, namus an-

Komünar

layışımız. Çünkü bizim de halkımıza, şehitle-rimize, örgüt adına verdiğimiz sözler vardır. Örgütün birliği üzerine, halkın davasının hep yükseklere tutulması üzerine ve bunun da gerçek bir temsilde bağlantısı olduğunu bildi-ğimiz için çok düşündük, çok yoğunlaştık, çok örgütsel olduk ve tarihimizde bölen parçalayan, hep arkadan hançerleyenler benim oldu-ğum yerde ve dönemde kendilerini lanetli, her günü ölümden beter bir duruma sokmaktan öteye hiçbir şey yapamaz hale geldiler. Bu da benim tarihten intikam alış tarzımdır. Kolay öldürmek istemiyorum. İntikamcı olmayı, açığa çıkarta çıkarta, kökünü kuruta kuruta ger-çekleştirmek de yiğitlikten sayılmalıdır. Öyle yapmaya çalışıyorum. Tabii benim için sorun yok. Ama sizin başarıma sorunlarınız vardır. Biraz yiğitlik size de artık yaraşmalı. Kolay ölmek, kolay yenilmemek, böyle öfke uyan-dırıcı konumlarda kendini fazla bırakmamak artık sizin de layıkınız olmalıdır. Çarpıcı yaşa-mak, güzel yaşamak, büyük sevgilerin ifadesi olabilmek, sevebilmek ve sevelebilmek artık sizin de elinizden gelebilmeli.

PKK'yi bu temelde bir kez daha anlam olarak, yaşama ve savaş gücü olarak önünüze koyduk. Bir konferansla anlamaya, çözmeye çalışıyorsunuz. En güzel tartışmayı yapmaya devam ediyorsunuz ve görüyorsunuz ki bunda kendinizi buluyorsunuz. Bastırılmış kişiliğini-zi açığa çıkartıyorsunuz. Daha derin bir anla-

yışı ve duyguları kimliğinizde tekrar yeşerti-yorsunuz. Bu güzeldir, ama yaşamsal olmalı. Bir olay değerli kılınmak isteniyorsa, bir ça-lışma ilkesi kadar onun söz, karar sahipleri olunmalıdır. İşte şahsınızda bu konferansımız bile zafer için her şeyi bağrında taşıyabiliyor. Bakın yani, ülkemizin her alanı, mücadeleye az çok bulaşmış, sonuna kadar ilkesellik ve fedakarlıkla birlikte bir araya gelmiş, kaderini tartışıyor, kendini tartışıyor, doğru kararlara doğru yol alıyor. Bu büyük bir fırsat, hem de belki de rahat diyebileceğimiz bir ortamda gerçekleştiriyoruz. Küçümsememek gerekli-dir. Biz ne zaman böyle rahat, sonuna kadar kaderini tartışan, kararlaştırılan toplantılar ya-pabildik? Özgür düşünceyle ve iradeyle gör-düğünüz gibi bu çarpıcı bir biçimde ger-çekle-şiyor. Bu anlamda büyük bir kuvvettir.

Yaşam umutlarınıza hep saygılıyım veya bu umutları bizzat yaşatmak ve içini doldur-mak isteyen biziz. Ve bunun çaresi işte parti-dir diyorum. Sadece hayal etmek yetmez, ya-şamak istemek de yetmiyor. Hatta bazı yaşam olanaklarının önümüze serilmesi de yetmiyor. Yenilmemiş bir düşman varsa, başaramamış kişilikler dolu doluya ve her şey halen tehli-kedeyseniz, biz hiçbir şeye istediğimiz gibi yak-laşamayız. Önümüzde böyle en leziz bir sofraya bile olsa oturup ondan bir şey yiyemeyiz ve karnımız doymaz. Sevemeyiz, çünkü biliyo-ruz ki henüz bu hakkı elde etmiş değiliz. Düş-manımız var, her an bizi vurabilir. Yaşayabil-mek için yaşamı tehdit eden gücü ortadan kal-dırmak gerekir. Bunu laf olmaktan çıkarıp sağlam esaslara bağlamak gerekir. İşte örgüte, işte orduya, işte daha da önemlisi sağlam ilke-lere, kanunlara bağlamak gerekir. Bunu tartı-şıyorsunuz, değerlidir. Başka çaresi var mı?

Çoğunuz küfürlü bir dünyadan geliyorus-nuz. Aklınız başınızdan alınmıştır. Şaşırtil-mişsiniz, küfürlerle büyütülmüşsünüz. Ama bence bu PKK kapısında artık durdurulmuş-tur. Sizin de hakkınız var artık. Çünkü kutsal yaşamınızı ortaya koydunuz. Şimdi hakkını vereceksiniz. Kendinizi verdiğiniz, adadığınız gerçeğin niteliğini göreceksiniz. Yani kendini-zen yeniden yapılandırılışını, yaratılışını

Komünar

kendi elinizle yoğuracaksınız. Örgüt budur. Parti öncülüğü ve bir adım daha diyorsunuz ordu, işte bu kendinizi yaratma olayıdır. Kişisel çelişkilerinizi çözmek için toplumsal çelişkiyi çözmek; içinden çıkılmaz durumu yaratan düşmanı çözmek için işte askerlik bilimi. Nasıl savaşalım kadar, nasıl yaşamaya çalışıyoruz. Yaşamdan başka her şeye benzeyen, bizi bizden nasıl çaldığından turalım, en çirkin, en iğrenç hale getirme, sözüm ona yaşamaya karşı nasıl yaşamalı diyoruz. Bunları tartışıyoruz ve bunlar çok gerekli. Başka ne yapabiliriz? Başka bir şey yapamayız. Çünkü deniyorlar, tüm sınıf ve tabakaların temsilcileri; sadece ellerinden kaçmak geliyor. En benim diyenler dört dörtlük ihanete kaçıyor. Başka hiç bir şey ellerinden gelmiyor, değil mi? Büyükleri var, küçükleri var, tümü ülkeyi terk etmiş. Enkurnazları düşmanlarına en aşağılık bir ihanet biçiminde bağlanmış. Diğerleri dünyanın dört bir tarafına savruluyor. Bu kurtuluş mudur, bu bir çare midir? Ama bir de PKK'nin duruşu var. Herhalde şu anda dostun da, düşmanın da taktir ettiği gibi, yaşama hakkı çok zor da olsa kendi emeğiyle, kendi savaşımıyla kazanmak istiyor.

Tekrar vurguluyorum; bu bizim bir rica dayatmamız değil, olacaksa, mümkünse tek yaşam ifadesidir. Ben sandığınızdan daha fazla iğne ucu kadar yaşam fırsatını yakalayıp üzerinde duran bir kişiyim. Yıllarımı dağ-taş dolaşarak bir yiyecek bitkisini aramak, kayda değer bir şey görmek için harcayan birisiyim. Siz değerleri taktir etmeyebilirsiniz, ama ben büyük bir arayıcıyım ve herhangi bir şeyi bulmak halen benim en hayret ettiğim bir duygudur. Yani bir şeyler bulabilmek, bir şeyler kazanabilmek, değerlere nankörlük etmemek, hep bir şeyler kazanabilmek peşinde koştuğum vazgeçilmez bir karakter özelliğimdir. Yani şunu demek istiyorum: Bu ülkenin en akıllısı veya yaşam şansının akılla dolu olmak kadar bilimle, ama aynı zamanda inançla, bir sanat inceliği kadar, yine heyecanla, umut yaratmaya çalışan bir çabanın sahibiyim. Siz bizi fazla tanıyamıyorsunuz, tanımaya da çalışmıyorsunuz. Ama ben böyleyim. Yani tekrar söy-

lüyorum; iğne ucu kadar başka bir yerde ve biçimde yaşam imkanı olsaydı, bunu ilk bulacak kişi ben olurum. Parti dışında, partinin ölçüleri dışında yaşatan başka ölçüler olsaydı, çoktan bulmuş olurum. Zaten kanıtlanmıştır da: Başkaları yaratabiliyor mu? Başkaları kendi ailesini besleyemiyor, hatta kendilerini ayakta bile tutamıyorlar. Demek ki en doğrusu benim yaptıklarımdır. Çünkü eserleriyle ortada. Demek ki yaşamın büyük arayıcısı kadar bulmak, işlemek ve işte gördüğünüz gibi milyonlara mal etmek de başarılıdır. Demek ki en özgür emek sahibi biz oluyoruz. Yani sosyalist çalışmanın özgür ifadesi ve kazanabilen biziz. Çünkü emeğin kaynaştığı toprak savaşı, emeğin emekle değer üretişi bizde bu kadar gerçekleşebiliyor. Başka her yerde, herkes sadece kaybediyor. Ülkesini peşkeş çekiyor; insanlarını, ailesini, kabilesini, hatta sülalesini, hatta karısını, kızını, nesi varsa peşkeş çekiyor. Sadece biz gerçekten peşkeş çekmedik. İşte yiğitlik budur. Bunları anlamanız gerekir. Tekrar söylüyorum; bunlar benim babamın değerleri değil, sülalem için de üretmiyorum. Bunlar bir halkın yüce değerleridir. Ailenize saygısızlık edebilirsiniz, hatta en benim dediklerinize de, ama bu halkın kutsal değerlerine, -bunlar parti değerleridir, savaş değerleridir- bunlara asla leke süremezsiniz. Hatta bunları kutsal bilmek, bunların esenliğini, başarısını esas almak kaydıyla yaşamın her şeyi sizin olsun diyorum. Zaten yaşam da bu değerlere bağlılık temelindedir.

Bu büyük 25 yıl çalışmasının özellikle bugün çarpıcı yapıldığı kanısındayım. Sürekli tartışıyoruz. Yeniden yaşama duruyorsunuz, tıpkı işte bu bahar gibi. Bu bahara biz her zaman dedik ki; özgürlükle en büyük buluşan bahar ve en büyük şansla yakalanan bahar. Bu 25 baharın içinde en şanslı bahar yakalanması. Ama düşmanı en çok olan bahar, en hassas bahar, en titiz gereklerinin yapılarak özgürlük baharının bir daha kaybedilmemesi gereken bir bahar, bir Newroz. Bu temelde bu konferansın şahsında bir kez daha Newroz'unuzu kutluyorum, selamlıyorum.

Parti Önderliği / 21 Mart 1998

Ortadoğu Gerçeği Ve Öcalan Önderliği

A.Haydar KAYTAN

4 Nisan'ı Önderliğimizin doğum günü olarak kutluyoruz. Böylesi sembolik bir doğum günü dışında, elbette Önderliğimizin de bir gerçek doğum günü var. Fakat Önderliğin dünyaya gözünü açtığı koşullarda Kürdistan'ın içinde bulunduğu durum dikkate alındığında, böylesi günlere özel bir kayıt düşmenin, böylesi günleri unutmamak üzere kayda geçirmenin anlamsız olduğu rahatlıkla görülebilir. Başka bir deyişle Önderliğimizin doğum tarihi net değildir. Bu açıdan 4 Nisan semboliktir. Fakat Kürt halkı onu bir yönüyle Önderliğinin gerçek doğum günü olarak kabul etmekte, böyle değerlendirmekte ve buna uygun tutum içine girmektedir.

İnsan türünün kendine has özellikleri vardır. Bitki ve hayvanlarda da bir doğum olayından söz edilebilir. Türün soyunu sürdürmesi böyle gerçekleşir. İnsan dışındaki canlı türleri açısından soy sürdürmede esas olan şey üremedir. Hayvan ürer, bitki kendisini üretir. Ama insan çok daha farklıdır. İnsanın doğuşu, özü itibarıyla yeni bir yaratıcının doğuşudur. O açıdan insan dışındaki hiçbir canlı türü kendine gelecek hazırlayamaz veya gelecek kaygısıyla hareket edip soyunu sürdüreceği olana özgür bir gelecek bırakmaya çalışamaz. İnsan da hep öteki canlılar gibi soyunu sürdürmeyi esas alır. Ama bu soy sürdürme üremeye indirgenmiş bir soy sürdürme değildir. Bunun da ötesinde bir yaratıcı yaratmayı esas alan, bu biçimde hep yaşamı güzelleştirmeyi öngören, bunun tasarımı bulunan bir yaklaşımı esas alır. Bu, insanın en güzel yanıdır. İnsanın eşref-i mahlûkat olması da zaten bu nedendir. Yaratılmışların içinde en şerefli olmak burada anlamını bulur. Üremeden önce bir yaratıcı yaratmak, insan soyunun en temel özelliğidir.

Ancak, tarihte uygarlıklar doğuran anaç toprak olarak bilinen Ortadoğu, bugün kendi yarattığı ve tüm insanlığa mal ettiği temel de-

ğerlere en fazla ters düşen ve kendine yabancılaşmış, yaratıcılığını yitirmiş bir alan durumundadır. Bu ters düşme, yaratıcılığını yitirme ve yabancılaşma dönün sorunu değildir; neredeyse sekiz yüz yıldır Ortadoğu'nun yaşadığı durum budur.

Bugün durmak nedir bilmeyen bir savaş ve şiddet uygulaması, önüne geçilemeyen salgın bir hastalık gibi zaten iyice çöleşmiş olan bu bölgeyi alabildiğine kasıp kavuruyor. Çölleşme sadece coğrafi planda karşımıza çıkan bir manzara değildir. Bundan daha ürkütücü bir çölleşme bölge insanının beyininde ve yüreğinde yaşanıyor. En tehlikeli çöl görüntüsü, bu insanın anlam ve duygu dünyasında sergilediği görüntüdür. Dışarıdaki çöl aslında bölge insanının iç dünyasındaki bu çölleşmenin bir yansıması oluyor. Çölleşme sadece doğanın canlılığını anlatan özelliklerin kaybedilmesi anlamına gelmiyor, bunun yanı sıra hayatın katledilmesini de ifade ediyor. Ortadoğu insanının günlük yaşam gerçekliği de bunu doğruluyor. Kardeş kendi kardeşinin gırtlaklarını sıkıyor. Aynı dinin mensupları birbirleri-

Komünar

nin camilerini havaya uçuruyorlar. İbadet ve alışveriş yerleri toplu kıyımlara en uygun yerler olarak seçilip katliam alanlarına dönüştürülüyor. İşgal kuvvetlerine karşı direnme gücünü gösteremeyen bölge insanı, bu çözümsüz ruh hali içinde öfkesi ve nefretini yanındaki üzerine kusup kendi soydaşlarını katlediyor. Daha çok kan dökmek, adeta yaşadığını kanıtlamanın bir yöntemi halini almış bulunuyor.

Bu kanlı dehşet tablosu sanki kör dövüşü denilen kavga biçiminin ne olduğunu bütün dünyaya göstermek ister gibidir. Burada aslında birbirine düşman taraflar arasında bir mücadele yoktur. Okyanusun ötesinden gelip bölgenin kaderine hükmetmek isteyen bir işgalci güç var olsa da, buna karşı anlamlı ve sonuç alıcı bir mücadele yürütülmüyor. Öyle olsa, kimsenin bu içerikteki bir mücadeleye diyeceği bir şey olamaz. Oysa ortada kavga sınırlarını aşmayan bir durum var. Bu kavga, düşmüş olanların buldukları uçurumun dibinde nasıl birbirlerine girdiklerini ortaya koymanın ötesine geçemiyor. Düşmüş olanların bölgenin tarihsel ve kültürel değerlerinden kopuşları son safhasındadır. Neredeyse hepsinin bulunduğu yer karanlık uçurumun dibidir, yani görünen dünyanın cehennemidir. Düşenler, geçmişten ve onun kutsal değerlerinden kopmuş olmakla işledikleri günahların kefareti olarak, dindeki cehennemi adeta bu dünyaya taşımışlardır. Batarken dibine vurmak denilen durum işte budur. Bu dip noktadan öteye düşecekleri bir yer yoktur. 12. yüzyıldan itibaren içine girilen durgunluk ve gerileme süreci bölge insanını yaşamın dışına savurmuştur. Sekiz yüz yıla yaklaşan bu süreç, cüce kişilikler ortaya çıkarmıştır. Üstte yer alan melik, sultan, kral, devlet başkanı gibi kişilikler, geçmişin nemrutları ve firavunlarına özenseler de, her biri onların kudretinin binde birini bile gösteremeyecek kadar zavallıdır. Bu anlamda cücelik sadece alttakilerin değil, belki de onlardan daha fazla bu kesimlerin bir gerçeğidir. Sınıflı anlamda bile olsa, bu mukallitlerin uygarlığa kattıkları hiçbir şey yoktur. Geçmişin tüm maddi ve manevi değerleri üzerinde kof

varlıklarını sürdürmek ve tüketerek bu dünyayı kirletmek hepsinin ortak meşgalesidir.

Ortadoğu'nun bu gerileyişi ve giderek düşüşü, bir başka gücün -kapitalist Batı uygarlığının- doğuşu ve yükselişi oldu. Ortadoğu'nun bu gerileyişini de fırsat bilen Avrupa, kendini dünyanın merkezi saymaya başladı. Kendini merkez gören bu duruşundan hareket ederek dünyayı kendince yeniden tanımlamaya çalıştı. 'Doğu' olmak, öncelikle Avrupa'ya göre 'doğu' olmaktı. Coğrafi açıdan bakıldığında bile Doğu'nun kapsamı oldukça genişti; bu anlamda Avrupa'ya bir 'yakın', bir de 'uzak' olan bir 'Doğu' vardı. Ortadoğu bu ikisinin arasında yer alıyordu. Halk deyişiyle dünün ağzı hala süt kokan çocuğu olan Avrupa uygarlığı, değerleriyle beslendiği uygarlığın bu ana topraklarına isim babalığı yapacak kadar benmerkezci davranıyordu. Önder Apo'nun Ortadoğu'nun 'son aslan kükremesi' dediği İslamiyet'e ihanetle birlikte ortaya çıkan güçsüzlük, Avrupa'nın bu pervasızlığı sergilemesinin önemli bir etkeniydi. 12. yüzyılda içine girilen gerilemeden sonra bölgede yeni bir güç odağı olarak sahneye çıkan ve 16. yüzyıldan başlayarak nerdeyse tüm bölgeyi denetimi altına alan Türk egemenliğinin bu gerilemeyi durduracak erdem ve yetenekleri yoktu. Temsili iddiasında buldukları İslamiyet, bu güçler için talanlara imkân veren ve ganimet getiren bir yayılma aracı olmanın ötesinde bir anlam ifade etmiyordu. Osmanlı-Türk egemenliği, en iyi durumda, gelişen ve yayılan Batı kapitalizminin Ortadoğu'ya girişini geciktirerek, toprağa verilen İslamiyet'in mezar bekçiliğini yaptı. Osmanlıların çöküşü ise bölgeyi tümüyle kapitalist Batı sisteminin nüfuz alanı içine çekti.

Kapitalist Avrupa'nın egemenliği, çıkarları doğrultusunda bölgeyi yeni bir politik düzenlemeye tabi tutma ve Osmanlılardan boşalan topraklarda bir sürü devlet ortaya çıkarmanın ötesine geçmedi. Daha doğrusu, kültürel düzeyde bölgeye istediği gibi nüfuz etmeyi başaramadı; ortadaki mevcut geriliğe modern bir cila çekmekle yetinmek zorunda kaldı. Batının bu bölgede çok sayıda yeni devleti

Komünar

ortaya çıkarması yalnızca 'böl-yönet' politikasının bir sonucu değildi. Devletleşme aslında kapitalist gelişme ve genişlemenin genel eğilimi oldu. En etkili sömürü böylesi bir devlet çerçevesinin içinde yapılabileceği için sistem buna başvurdu. Sanıldığı aksine, sistem

**Yirmi iki Arap devleti
Arap halkının
İhtiyaçlarının değil
Bu sistemin çıkarlarının
Bir ürünüdür
Daha kolay yönetme istemi ve
Buna bağlı olarak parçalara
Ayırma, devlet çokluğunun
Asli değil tali nedenidir**

olarak kapitalizmin az değil çok sayıda devlete ihtiyacı vardır. Sadece dahili (egemen) devlet değil, sömürge tarzındaki devlet olsa bile bu yine böyledir. Yirmi iki Arap devleti Arap halkının ihtiyaçlarının değil bu sistemin çıkarlarının bir ürünüdür. Daha kolay yönetme istemi ve buna bağlı olarak parçalara ayırma, devlet çokluğunun asli değil tali nedenidir. Yüzyılın ilk çeyreğindeki bu parçalama sırasında devletleşme Arap şeyhleri ve aşiret şeflerinin payına düşerken, Kürtlere varlıklarını inkâr ederek kültürel soykırıma uğratma layık görüldü. Kültürel soykırım ve onun en etkili unsuru olan asimilasyon bu sürece kadar Ortadoğu gerçekliğine yabancıydı. Bölgenin Avrupa kapitalizminin nüfuz alanına katılmasıyla birlikte, asimilasyon da yerli egemen güçlerin cephaneliğinde yer alan kirliliğe dahil edildi.

Her yeni uygarlığın yayılması esas olarak bir kültürel yayılma şeklinde işler. Bu anlamda kapitalist uygarlık dünyanın başka yerlerinde çeşitli topluluklar ve bireyleri kendine çekerken fazla zorlanmadı. Hatta kapitalizme karşı alternatif olarak ortaya çıkan reel sosyalizm bile bu iddiasını ancak yetmiş yıl sürdürebildi; ardından çözülüp sisteme katıldı. Reel

sosyalizmin sözde özgürlük ve eşitlik ideallerine bağladığı insanlar birkaç gün içinde tüketim toplumunun uyumlu bireylerine dönüştüler. Sistem sadece ekonomik olarak değil, kültürel değerleri ve yaşam tarzıyla da dünyanın hemen her yerinde kendini içselleştirdi. Buna karşılık kapitalizm günümüzde bile Ortadoğu'da hala dışsal bir olgudur. Kapitalist modern yaşam tarzına ilgi gençliğin belli bir kesimiyle sınırlıdır; bunlarda bile bu yaşam tarzını özümseme değil onu taklit etme vardır. Verili koşullardaki yaşamından daha ileri olmasına ve belki de ondan daha hayırlı bir seçenek sunmasına rağmen, bölge insanı bu yaşam tarzına ilgi duymamaktadır. Bunun nedeni onu çok iyi çözmüş olmaları ve ondaki bireyciliğin tehlikesini fark etmeleri değildir. Yani dışardan bakıp kısa bir süre için de olsa aldandıkları ve ardından içindeki derin çürümüşlüğü görüp benimsemekten vazgeçtikleri söylenemez. Daha başından itibaren bu yaşam tarzına karşı tavırları ret şeklindedir. Şerbet bile olsa Ortadoğu toplumu onu içmeyecektir.

Yüzeysel bir yaklaşımla bunun nedenlerini güncel gerçekliğin içinde aramaya kalkmak boşuna bir çabadır. Asıl neden tarihin kendisindedir, bölgenin tarihsel toplumsal gerçekliğindedir. Burada direnen özünde tarihtir, toplumsal gerçekliktir, köklü uygarlık değerleridir, bölgenin engin kültür birikimidir, geleneğin büyük gücüdür. Geçmişin gücünü küçümseme ve onu ölü bir şeymiş gibi görmenin bedeli çok ağır olabilir. Onun içindir ki, geçmiş kesinlikle kendisinden kurtulmamız gereken bir ölü ağırlığı yerine konulamaz. Bir yazarın deyişiyle, geçmiş asla ölü değildir, hatta geçmiş bile değildir. Biz kendisini bir ceset yerine koyup ondan koştığımızı sanmak da o bizimle birlikte ve hükmünü icra etmeyi sürdürür. Benmerkezcilik, gerçeğe objektif bakmayı önler ve geçmişten kopmadıkça benmerkezcilik gelişmez. Aynı şey Batı uygarlığı için de geçerlidir. Sömürgeci zihniyetin koşullandırdığı oryantalist bakış açısıyla bölgeyi ele alan ve aşağılayıcı bir tutum takınan Batı uygarlığı, bunun bedelini kötü ödemektedir. Çoktan mezara yatırılmış İslamiyet'in

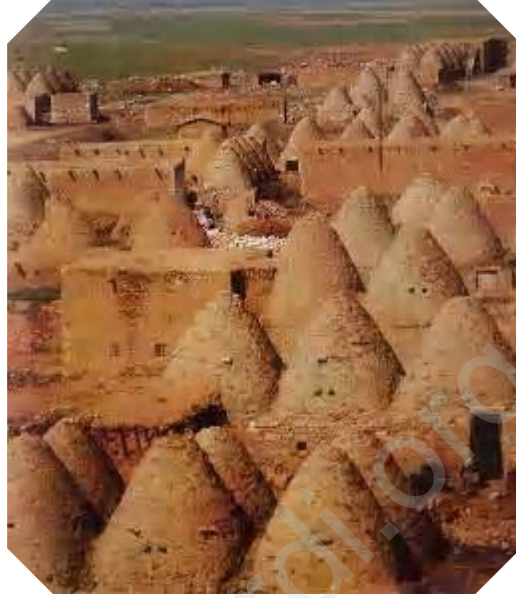
Komünar

cesedi bile aynı Batının korkulu düşler görmesine yetebilmektedir.

Önder Öcalan'ın o mükemmel belirlemesini hatırlayalım: *"Tarih, başlangıcında gizlidir. Başlangıcını çözemeyenlerin tarih bilgisi, tüm felaketlerin nedeni olan cehaletin de temelidir."* Ortadoğu insanlığın ve uygarlığın beşiğidir. Beşiklik öyle yabana atılacak bir kavram değildir. Beşik denildiğinde bazılarının aklına ağlayıp mama isteyen çocuklar gelebilir. Oysa genelde insanlık için beşik durumu çok daha farklı bir şeydir. Beşiklik dönemi bütün ilklerin gerçekleştirilme dönemidir. Tüm insanlık açısından bakıldığında ilk dilin konuşulduğu, dille bağ içerisinde ilk düşüncenin geliştirildiği, ilk yürüyüşün yapıldığı, doğa ve toplumun ilk tanınmaya başlandığı dönemdir. "Tüm saflığıyla, ezmeden, sömürmeden, hırsızlık yapmadan ve sadece emeğe dayanarak yaşamın tanındığı ve böylesine olduğu bir dönemdir. Coğrafyamızda tarihin böyle başladığı, özünün bu olduğu kesindir." İlk olmak demek sonraki gelişmeye damgasını vurmak demektir; sonradan gelenlerin bu beşikten geçmeleri, buranın değerleriyle beslenmeleri, buradan öğrenmeleri, burada kişilik kazanmaları demektir. İlk olmak aynı zamanda kök hücre olmaktır, kök hücre olarak uygarlığa damgasını vurmak, insanlığın temellerinde yer almak ve insanlığı kendisinden başlatmaktır. Anaç toprak olma gerçeği işte budur. Dünün yeni yetme çocukları belki bu gerçeği inkâr edebilir, ama bu inkârcılık gerçeğin özünü değiştiremez. Ortadoğu'da direnen, işte bu her şeyin ilkinin anayurdu olmasıdır.

Başkan APO, bu toprakların çocuğudur. Doğum yeri, insanın üzerinde kesintisiz olarak yüz binlerce yıl yaşadığı coğrafyanın merkezinde bulunan Urfa'dır. Dünyanın ve hatta bölgemizin başka alanlarında buzul ve kuraklık dönemleri buraları insansızlaştırmıştır. Oysa Urfa ve çevresi için böyle bir durum söz konusu değildir. Urfa aynı zamanda toprağın ilk tarıma açılmasını, insan emeğinin ilk değerleri yaratmasını, hayvanın ilk kez evcilleştirilmesini, ilk defa yerleşik yaşama geçil-

mesini sağlayan neolitik devrimin de merkezidir. Neolitik devrim bir tarım ve köy devrimidir. Urfa 'Kutsal Şehir' olarak bilinir ve kutsallıkta bölgenin öteki iki önemli şehri olan

Kudüs ve Mekke'den önce gelir. Kutsallığın kaynağında insan emeği ve bu emekle gerçekleşen değer üretimi vardır. Tarım yapma, hayvan evcilleştirme ve evcil düzen kurma bir kadın faaliyetidir, doğuşu böyledir. Amaç ürün elde etmek ve bu ürünle insanın kendi neslini güven içinde sürdürmesini sağlamaktır. Bu yönüyle barışçıl, savaşa ve şiddete yer vermeyen, baskı ve sömürü tanımayan bir faaliyetdir. Neolitik kültür aynı yerde aralıksız olarak sekiz bin yıl yaşanmış, özellikle Kürt toplumu genlerine kadar etkilemiştir.

Peygamberlik geleneğinde bir dönüm noktası olan, Arap ve Yahudi halklarının ortak atası sayılan Hz. İbrahim de Urfalıdır. Hz. İbrahim'in en belirgin özelliği, Nemrut'a karşı isyan bayrağını kaldırmış olmasıdır. Nemrut, yöreye hükmeden tanrı-kralların unvanıdır. Nemrutlar çalışmadan hazır değerler üzerinde yaşamayı, işgal edip yağma yapmayı, bunun için de savaşa ve şiddete başvurup boyun eğdirmeyi sanat haline getiren yeni bir toplumun temsilcileridir. Bu yeni toplum baskıcı ve sömürücü bir toplumdur. Bu karakteriyle kutsallıkla özdeş olan doğal toplumun karşıtı-

Komünar

dır ve bu anlamda laneti temsil etmektedir. Doğal toplumda kutsallık dışarıda bir yerlerde değildir, toplumun içindedir. Toplumun tümüyle barışçıl bir karaktere sahip üretim faaliyeti ve insanlığın bununla varlığını sürdürmesi kutsallıkla özdeşdir. Lanet ise dışardan gelip yaratılan değerlere el koymanın, bu değerlerin sahiplerini köleleştirmenin ve üzerlerinde zora dayalı bir sistem kurmanın adıdır. Lanetin temsilcileri egemenlikleri altına aldıkları toplulukları itaatkâr kölelere dönüştürmek için onları kendilerinin tanrısallığına inandırmaya çalışmışlardır. İnsandan tanrı olamayacağını haykıran Hz. İbrahim'in eylemi bu nedenle çok büyük anlam taşımaktadır. Hz. İbrahim'in eyleminin özgürleştirici karakteri oldukça nettir. Yüceltiği ve yeniden yaşama damgasını vurmasını istediği değerler doğal toplumun değerleridir; onun özgürlükçü, eşitlikçi ve adalete dayanan yaşam tarzıdır.

Hz. İbrahim'le birlikte Ortadoğu tarihinde oldukça belirgin bir çizgi haline gelen peygamberlik geleneği özünde bir önderlik tarzıdır. Bunun bir alt basamağı ise bilgeliktir. Toplumun bunlara bağlılığı büyüktür. Peygamberler ve bilgeler bölgede gelişen sosyal mücadelelere damgalarını vurmuş seçkin kişiliklerdir. Lanetle özdeş saydıkları devletçi toplum sistemine ve onun yaşam tarzına karşı mücadele etmek eylemlerinin özüne damgasını vurmuştur. Peygamber ve bilge insanlığın yanındadır, devletçi toplumun aşağıladığı insanı gerçek yerine oturtmanın kavgasını verir. İnsaniyet içine büyük değerler sığdırılan bir kavramdır. Batıda bunun karşılığı hümanizmdir. Hümanizm ortaçağın hiçeştirdiği insanın kendine gelmesi, insanın iyiyi, doğruyu ve güzeli bulup temsil edecek bir varlık olduğunun farkına varılması ve insan yaşamının böylece değer kazanması olarak tanımlanmaktadır. Oysa Ortadoğu Batının Rönesans'la hümanizme sarılmaya başlamasından çok önceleri insanıyeti esas almıştır. Bütün peygamberler ve bilgeler insanın insanı kullaştırması sistemine karşı insanıyeti esas almanın çağrıcılarıdır. Onların insanıyete yükledikleri anlam belki de Rönesans öncülerinin hümanizme biçtikleri anlam-

dan çok daha derin ve yoğun bir içerik taşımaktadır. Kutsallık da lanet de insanın gerçekliğiyle ilgilidir. Peygamberlik ve bilgelik devletçi toplum sisteminin lanetine karşı kutsal insanlığın savunulmasını ifade etmektedir.

Önder APO, geriye dönüp bütün yaşam pratiğini sorguladığında, kendi yaşamına damgasını vuran esas gerçekliğin peygamberlik geleneği olduğunu söyledi. Kendisini ve önderlik ettiği PKK Hareketini peygamberlik geleneğinin güncelleşmiş ve onun çağa uyarlanmış bir biçimi olduğunu belirtti. "PKK çağdaş bir İbrahimî harekettir" dedi. Bu anlamda onun Doğulu bir öz taşıdığını vurguladı. Elbette bunlar önemli belirlemelerdir. Dile getirildiği koşullar dikkate alındığında, bunlar Batıya karşı Doğunun, Batı uygarlığına karşı Doğu uygarlığının savunulmasıdır. Kuşkusuz Önder Öcalan kendisini peygamberce addetmiyor, ama o yüceliklerden haber vermeyi de insanlığa karşı görevi sayıyor. O gelenekle yeniden bağ kuruyor, özünü anlamaya ve bugüne taşımaya çalışıyor. Köksüzlüğe düşmemenin ve gerçeklikten kopmanın yolunu burada görüyor.

Önder Apo'nun çocukluğu, kendini tanıtmaya başlar başlamaz arayış içinde geçen bir çocukluktur. O dönemin Kürdistan koşulları her bakımdan insanca bir yaşamın inkârını ifade eden koşullardır. Kürt olgusu ve Kürdistan gerçekliği yok sayılmaktadır. TC Devleti şahsında anadil yasağına kadar vardırılan uygulamalar içeren hayvanlaştırıcı bir sömürgeci egemenlik sistemi yürürlüktedir. Kültürel soykırım önemli ölçüde sonuca götürülmek üzeredir. İlk ve en büyük insanlık devrimi olan neolitik devrimi gerçekleştiren kültürün toplumsal dokusunun ayakta kalan en eski halkı olan Kürt halkı tükenişin eşiğine getirilmiştir. Kürt gerçekliğinde yaşam ihanete uğramıştır ve mevcut haliyle yaşanabilir olmaktan uzaktır. Elbette bu koşullar arayışa yöneltecektir. İçine sığdırdığı doğruları olmayan bir yaşamın değeri yoktur. Daha iyi bir yaşam da ancak bu doğruların bulunması ve yaşama yedirilmesiyle mümkün olacaktır. Dolayısıyla içine girilen arayış gerçeğin ve doğrunun arayışıdır.

ÖnderApo'nun çocukluk döneminde Kürdistan'da hala feodalizmin etkileri güçlü olsa da, feodal yaşam tarzı aşılma sürecindedir. Henüz egemen duruma geçmese de, gelişen esas olarak kapitalist modern yaşam tarzıdır. Ancak her iki yaşam biçimi de onun kişiliğinde kendisine yer bulamamıştır. Deyim yerindeyse O, bu dünyanın insanı değildir; belki de daha önemlisi hiçbir zaman bu dünyanın insanı olmayacak ve başkaları gibi yaşamayacaktır. Hayata asla ihanet etmeyecek, doğrulardan kopmuş verili yaşam tarzına bulaşmayacaktır. Alternatifini yaratabilirse yaşayacak, yoksa soyut yaşamayı tercih edecektir. Bu bir anlamda takva sahibi bir mümin gibi, bir deriş gibi yaşamaktır; yani maddi gerçekliğe değil, anlamın ve hissin gücüne dayanarak yaşamaktır. Ortadoğu tarihinde bu tarz bir yaşamın soylu örnekleri az değildir. Peygamberlik ve bilgellik geleneği bize bu konuda da anlamlı örnekler sunmaktadır. Kuşkusuz burada yaşamdan kopuştan söz edilemez. Tersine aralıksız bir biçimde peşinde koştuğu şey anlamlı bir yaşamdır. Evren, doğa ve insanlık doğru tanınamadıkça yaşamın doğru tanımlanması da mümkün olmayacaktır. Bunun içindir ki, onun gerçekliği arayış yürüyüşü tüm insanlık ve gerisindeki evren üzerinde başlayıp sonuca giden bir yürüyüşür. Çocukluk yıllarındaki arayışı da yine bu temeldedir.

Başlangıcını bilmeden gerçeği tanımlayamayız. Dolayısıyla her gerçekliği arayış yürüyüşü, başa dönmeyi ve temel özellikleri orada bulmayı esas alan bir yürüyüş olmak durumundadır. Kapitalist devletçi sistemin insanlığa en büyük kötülüğü geçmişi yok sayması ve insanlığın gelişimini adeta kendisiyle başlatması oldu. Bu sisteme göre, kendisinden öncesi, ilkel insanlık dönemi idi. Bundan kopuşun sağlanması ölçüsünde modern insana ulaşılabilirdi. Bu yaklaşımın insanlığı ve özellikle Batı insanını getirdiği nokta ise, geçmişten dünü, gelecekte ise yarını anlayan, güncelliğin körleştiren ve cehalete mahkûm eden dar sınırlarına hapsedilmiş, ne kadar çok tüketirse o kadar iyi yaşadığına inanan köksüz varlıklar ortaya çıkarmak oldu. Bu açıdan Batı sistemi

bir köksüz insanlar sistemidir. Oysa Batılı düşünürler de bir zamanlar kapitalizmin bu özelliğine dikkat çekmişlerdi. Örneğin Tocqueville,

**Geçmiş her şeye ilişkin
Bilgimizin ve bilincimizin
Kaynağıdır
Geçmişimiz tarihsel
Belleğimizdir
Geçmişten kopmak
Belleğin silinmesi denilen
Durumu ortaya çıkarır**

"Geçmiş geleceği aydınlatmaya son verdiği için insan aklı karanlıkta yolunu kaybediyor" diyordu. Geçmiş her şeye ilişkin bilgimizin ve bilincimizin kaynağıdır. Geçmişimiz tarihsel belleğimizdir. Geçmişten kopmak belleğin silinmesi denilen durumu ortaya çıkarır. Elimizde yolumuzu aydınlatan bilincin bu kaynağı olmadan geleceği nasıl kurabiliriz, nasıl ve neye göre daha iyi bir gelecek tasarlayıp bunun mücadelesini verebiliriz? Geçmiş olmayanın geleceği de olmaz.

Yine doğru bir insan tanımına ulaşmadan insanca yaşadığımızı söyleyebilir miyiz? Peki, insan kimdir? Irak'ı işgal ederek bölgemizi yeniden şekillendirmeye çalışanlar bu eylemi insanlık adına yaptıklarını söylüyor; kendilerini insan kimdir sorusunun cevabı olarak görüp esas almamızı istiyorlar. Gerçekten öyle midir, insan kimdir sorusunun cevabı sahiden de George Bush mudur? İnsan olmak uçaklardan atılan tonlarca bombayla nice ocakları söndürmek midir? İşgalcilere güçleri yetmeyip birbirlerini boğazlayan bazıları ise tersini iddia ediyor, aynı sorunun cevabı olarak kendilerini işaret ediyorlar. Buna göre insan tanımını karşılıklı olarak birbirlerinin camilerini bile bombalamakta bir sakınca görmeyen bu insanlarda mı bulacağız? İnsanca eylemde bulunmak bu mudur? Ya da insan olmak kameralar karşısında tavuk keser gibi insan kesmek midir? İsa ve Muhammed böyle mi buyurdular? Onlar kendilerini izleyenlere böyle

Komünar

yaşamalısınız mı dediler? Belki aynı soruyu kendimize de sormamız, kendimizi de buna göre yargılamamız gerekir? Sahiden ne kadar insanız, ahlaki varlıklar olarak ne kadar doğrunun peşinden gidiyoruz? Ortada gönül rahatlığıyla budur diyebileceğimiz bir doğru yoksa nasıl ahlaklı insanlar olduğumuzu iddia edebiliriz? Yanlış olan, karşısında doğru olduğu için yanlıştır. Kendisini mahkûm edecek doğrumuz yoksa o zaman neye yanlış diyeceğiz, seçimimizi neye göre yapacağız, ahlaki varlıklar olduğumuzu nasıl ispat edeceğiz?

Önder Öcalan, kendini bilmenin bütün bilmelerin temeli olduğunu söyledi. Biz insanız diyoruz ve kendimizi bilmemizin insanı bilmemiz demek olduğunu farkındayız. Bu durumda aynı can alıcı soru yine kendisini ısrarla dayatıyor: İnsan kimdir? Böyle bir soru gündemimize oturduğuna göre, mevcut insan tipinin insanı temsil edip etmediği konusunda kuşularımız var demektir. Verili insanın insanlığından emin olsaydık ve onun yaşam tarzını yaşamın doğru biçimi olarak görseydik, elbette böyle bir soruyu sorma gereğini de duymazdık. Ama burada bir şeyden daha emin olmamız gerekir: Böyle bir soruyla yüzleşmek bile insanlıktan bir şeylerin hala var olduğunu ve hükmünü icra ettiğini gösterir. Soruyu sorduran yine büyük insanlık gerçeğidir ve bizi kendine doğru çağırmaktadır. Şimdi önemini tüm yakıcılığıyla iliklerimize kadar hissettiğimiz bu soru, henüz küçük bir çocukken Önder Apo'nun cevabını aradığı temel soruydu. Nasıl yaşamalı sorusu gerçekte nasıl bir insan olmak sorusuyla aynı anlama geliyordu. Hâlihazırdaki yaşam tarzına itiraz etmek, bu yaşamın içindeki insana itiraz etmekti; dolayısıyla yeni bir yaşamın arayışına çıkmak yeni bir insanın da arayışı içinde olmak demektir.

Devletçi uygarlık sistemi ve özellikle onun çöküş dönemine denk düşen kapitalist uygarlık, insanı kendi başlangıcından oldukça uzaklaştırdı. Zaten tüm uygarlıkların ortak özelliği, her birinin kendisini insanlığın ilk ve son sözüymüş gibi yansıtmaları oldu. Bu durum insanı geçmişinden kopardığı gibi gelecekten

de uzak tuttu. Kaldı ki, her başlangıç her zaman 'ilk' olması anlamında 'ilkel' bir durumu ifade eder. Örneğin köklerini toprağın derinliklerine salmaya başlamış bir fidan ilkeldir. Buna karşılık birkaç yüzyıllık bir çınar kalınlaşmış gövdesiyle çok daha heybetli görünür ve ilkellik dönemini geride bırakmıştır. Fidan görüldüğü gibidir, tüm özellikleriyle hayat kokar ve her şeyiyle büyümeye aday olduğunu göstermek ister gibi durur. Yaşlı çınar için aynı şeyi söyleyemeyiz. Dışardan heybetli gö-

rünüşüyle sağlam olduğunu sandığımız çınar içerden çürümeyi yaşayabilir. 'İlkellik' ile uygarlık arasındaki farklılık da biraz böyledir. Önder Öcalan, eğer ilkel insanla bugünkü insan arasında büyük bir farklılık varsa, daha insan hangisidir sorusuna cevabımız ilkel insan olmalıdır dedi. Dolayısıyla insan tanımımızda bugünkü insanı değil, uygarlık sisteminin horladığı ilkel insanı çıkış noktası olarak ele almamız en doğrusudur.

Büyüyüp ayakları üzerinde duracak yaşa geldiğinde anasını inkâr eden hayırsız evlada

benzeyen Batı uygarlığı da kesinlikle Ortadoğu'dan beslendi. Bunun en çarpıcı kanıtı Batı kültürünün en başta gelen unsurlarından biri olan Hıristiyanlıktır. Hıristiyanlık olmasaydı, acaba gerçek anlamda bir Batı kültüründen söz edilebilir miydi? Peki, Hıristiyanlığın kökleri nerededir, Hz. İsa nerelidir? Aynı şey Rönesans için de geçerlidir. Rönesans neyin 'yeniden doğuşudur'? Avrupa Haçlı Seferleriyle Ortadoğu'da karşılaştığı zengin kültür ve bilgi birikimini alıp götürmeseydi 'yeniden doğuş' olabilir miydi? Sonuçlarına ilgisiz kalsak da ya da cehaletin temsilcileri bize yabancı olduğunu söyleseler de Rönesans bizimdir; bizim coğrafyamızdan çıkan ve sonradan bir yerde kaybolmuş görünen ırmağın bir başka yerde üste çıkmasıdır. Bize düşen görev, kendi çıkarlarını cehaletin devamında gören çevrelerin telkinlerine aldırmandan Rönesans'a sahip çıkmak ve onun ruhunu kendi gerçeğimizde yeniden canlandırmaktır. Başka bir deyişle inkârcılığa da sapmadan, ama taklide de düşmeden bu Rönesans'ın ruhunu almak ve Ortadoğu gerçekliğinde bir 'yeniden doğuşu' gerçekleştirmektir.

**İnsanlığın kökleri bizdedir
Bizim coğrafyamızdadır
İnsanlık tarihinin ilk gerçek
Bilimsel teknik devrimi olan
Neolitik devrim
Ortadoğu insanının eseridir
Yani uygarlığın gelişmesini
Mümkün kılan bütün buluşlar
Bize aittir
Devletçi uygarlık sisteminin
İnsanı köleleştiren ve hayvandan
Beter muameleye tabi tutan
Karakterine karşı
İnsanın eşref-i mahlûkat
Olduğunu haykıran
Peygamberler bizdendir**

Önder Öcalan sayesinde artık çok iyi biliyoruz: İnsanlığın kökleri bizdedir, bizim coğrafyamızdadır. İnsanlık tarihinin ilk gerçek bilimsel teknik devrimi olan neolitik devrim Ortadoğu insanının eseridir. Yani uygarlığın gelişmesini mümkün kılan bütün buluşlar bize aittir. Devletçi uygarlık sisteminin insanı köleleştiren ve hayvandan beter muameleye tabi tutan karakterine karşı insanın eşref-i mahlûkat olduğunu haykıran peygamberler bizdendir. Bütün tek tanrılı dinler ve peygamberleri Ortadoğuludur. İnsanlığın kutsal ağacı bizdedir, başkaları onun dallarıdır. Eşitlikçi ve özgürlükçü düşüncelerin kökleri bizdedir; bizim kabilelerimiz, aşiretlerimiz ve halklarımızın devletçi uygarlık sistemine karşı duruşu ve direnişinin içindedir. İlk özgürlük bayrağını dalgalandıran ve özgürlüğü hayatın özü haline getiren bizleriz, bu coğrafyanın insanıdır. Batının haklı olarak en büyük değer olarak sahip çıktığı demokrasi de bize aittir. Demokrasi özünde devletin dışında yaşayan kabileler, aşiretler, kavimler ve halkların yaşam duruşudur; devlete bulaşmadan, dayanışmayı esas alan özgürlükçü ve eşitlikçi yaşam tarzıdır. Kısacası demokrasi devletsiz etnisitenin kendi kendini yönetme biçimidir ve bize aittir. Avrupa'daki sınıf mücadelesi sosyal mücadelenin çok küçük bir parçasıdır; en görkemli sosyal mücadele bizim tarihimizin içindedir. Devletçi sistemin köleleştirme çabalarına karşı etnisitenin sergilediği engin direniş bizim yüz akımızdır ve gerçekte tarihin en büyük devindirici gücüdür. Bu anlamda en zengin insanlık kültürü bizdedir ve tüm insanlığı beslemiştir.

Bu kadar sınırsız bir zenginliğin içinde oturup da maddi ve manevi olarak en korkunç yoksulluğu yaşamak hiçbir gerekçeyle kabul edilemez. Kutsal dinlerimiz ve peygamberlerinin lanet diye tanımladıkları durumun kendisi olmasa bile bir parçası da budur. Batı uygarlığında lanet kavramı insanlar için fazlaca bir anlam ifade etmez. Ancak bölgemiz için lanetin ifade ettiği anlam ürkütücüdür. Çünkü kutsal denilen her şeyin kaynağında biz varız. Lanet kutsal olan her şeyin tersidir, kutsal olandan uzaklaşma ve ona yabancılaşmadır.

Komünar

Dinimiz insanı her zaman doğru yoldan sapmaya karşı uyardı. İnsan günah işlemeye ya da günümüzün diliyle söylersek hata yapmaya uygun yaratılıştadır. Hayat doğumla başlayıp ölümle başka bir biçim alan bir yolculuksa, bu yolda her zaman hata olacaktır. Günah ya da hataya karşı çözüm tövbe ya da özeleştiridir. İnsan hiç günah işlemediği ya da hata yapmadığı için değil, günah işlediği ya da hata yaptığı halde tövbe ettiği ya da özeleştiriyi yaparak hatalarını düzeltmesini bildiği için eşref-i mahlûkattır. İnsanı günah veya hatadan münezze saymanın kendisi en büyük günah veya hatadır. Dinin de, bilimin de, peygamberlerin de, bilgelerin de söyledikleri budur.

Lanet
Kutsallığın uzağına düşmek
Ona yabancılaşmak, bizim olan ve
Bize miras bırakılan değerlerden
Kopmaktır
Bizler bunu yaşadık ve hala
Yaşıyoruz
Burada kutsallıktan kasıt
Sadece İslamiyet'in gerçek özü
Değildir, onun da içinde yer aldığı
Bütün bir gelenektir
Bir bütün olarak
Geçmişimizdir, kendi tarihimizdir

Bir kez daha vurgulamak gerekir: Lanet, kutsallığın uzağına düşmek, ona yabancılaşmak, bizim olan ve bize miras bırakılan değerlerden kopmaktır. Bizler bunu yaşadık ve hala yaşıyoruz. Burada kutsallıktan kasıt sadece İslamiyet'in gerçek özü değildir, onun da içinde yer aldığı bütün bir gelenektir, bir bütün olarak geçmişimizdir, kendi tarihimizdir. Önder Öcalan "*Tarih ve gelenek neyse, günümüz ve gelecek de odur*" dedi. Tarihe ve geleneğe ilişkin bilincimizin zayıflığı, hatta zayıflığın da ötesinde yokluğu bugünümüzü tam bir kaosa çevirdiği gibi geleceğe yönelik

hayallerimizi de kuruttu. Kendimizi gerçeğin bu olduğuna inandırdık ve buna kader adını verdik. Kendi zaaflarımızın ve zayıflıklarımızın eseri olan bugünkü durumumuzu ilahi varlığın takdiri ve kaderin tecellisi saydık. Oysa akıl sahibi olan ve hisseden varlıklar olarak doğru ile yanlış birbirinden ayırma ve yanlış reddederken doğruyu hâkim kılma özgürlüğümüz vardı. Ancak bakmasını bilmeyince doğru ile yanlış bizde birbirine karıştı. Gerçeği bulmak ve onun doğrularıyla yaşamak aklımızın almadığı bir iş haline geldi. Duygularımız körelti, büyük insan ve insanlık aşkımız kendimize ve insanlığa duyduğumuz nefrete döndü.

Bu durumu değiştirmemiz gerekir, değiştirebiliriz ve değiştirme gücümüz vardır. Değiştirmek için de öncelikle değişmesini istediğimiz şeyi iyi tanımak zorundayız. İkinci önemli husus, değişimi neye göre yapacağımızı bilmemizdir. Değişim bizim arzularımıza göre değil gerçeğin yasalarına göre olacağı için gerçekliği tüm tarihsel gelişimi içinde tanımakla yükümlüyüz. Bütün bunlar anlama gücümüzün derinliğini gerektirir. Buna zihniyet adını da verebiliriz. Zihniyet bizim anlama gücümüzdür. Ortadoğu mitolojinin, dinin, felsefenin ve bilimin doğuş zeminidir. Mitolojiyi efsane deyip bir yana atmak, dini afyon diye tanımlayıp ciddiye almamak, salt bilimle gerçeğin yakalanabileceğini sanmak büyük bir yanılgıdır. Örneğin mitolojinin dilini çözmek birçok tarihsel toplumsal gerçeği anlamamıza hizmet edecektir. Önder Öcalan, insanlık tarihi boyunca yaşanan mitolojik, dini, felsefi ve bilimsel düşünce tarzlarının iç içe diyalektik gelişmesini zihniyetinin temel kalıpları haline getirdiğini belirtiyor. Buna sağlam mantık yapısı adını veriyor. Bu mantık yapısı içinde toplum, doğa ve evreni daha derinlikli ve doğru kavramanın mümkün olduğunu söylüyor. Bunlar bizim için de geçerlidir. Bu da zihniyet devrimini bizim için ertelenemez bir görev haline getiriyor. Zihniyet devrimi evreni, doğayı ve toplumu anlama gücümüzdür; bilincimizin gelişkinliği ve kendi içindeki tutarlılığıdır. Her açıdan geçmişimizin bilgisi ve bilincidir.

Komünar

Zihniyet devrimi bizi demokratik uygarlık seçeneğiyle karşı karşıya getirecektir. Önder Öcalan bu seçeneği demokratik, ekolojik ve kadın özgürlüğüne dayanan bir toplum olarak değerlendiriyor. Demokrasiye kısmen değinildi. Demokrasi bir yaşam tarzıdır, devlet dışı toplumun kendini yönetme biçimidir; devlet ve iktidar gibi kirli ve köleleştiren araçlara bulaşmadan, halkın kendi kaderine kendisinin hükmetmesidir; çok değişik gruplar, etnik ve dinsel toplulukların birbirlerinin haklarına saygı göstererek ve dayanışmayı esas alarak yarattıkları gönüllü birliktir. Ortadoğu'nun son derece zengin etnik yapısı demokrasinin gelişimi önünde engel değil, tersine demokrasiyi güçlü kılacak en temel unsurdur. En güçlü demokrasi Batıdaki bireye dayalı demokrasi değil, Ortadoğu'nun bu gruba dayalı demokrasisi olacaktır. Demokrasi öncelikle örgütlenmeyi ve örgütlü eylemde bulunmayı gerektirir. Toplumun örgütsüz olduğu yerde demokrasi de yoktur. Orada kendini nasıl tanımlarsa tanımlasın sadece devlet ve onun egemenliği vardır. Devlet ve onun dönemsel hali olarak iktidar ise baskı ve sömürü demektir. Sorunlarımız için çözümü devletten beklemek, kendimizi sonsuza kadar çözümsüzlüğe mahkûm kılmaktır. Bu anlamda demokrasi halkın çözümü devletin dışında araması, başka bir deyişle çözümü kendisinde bulmasıdır.

Yeni toplumumuzun en önemli bir karakter özelliği de ekolojik toplum olmasıdır. Ekoloji sadece çevre değil, doğayla insanın özlü ilişkisidir. Eşref-i mahlûkat dediğimiz insan Tanrının en değerli lütfü olan ve evrende bir benzeri daha bulunmayan bir gezegende yaşamaktadır. Havasıyla, suyuyla, toprağıyla, bitki örtüsüyle, hayvanlarıyla, atmosferiyle, kısacası doğasıyla bu gezegen de tıpkı insan gibi canlıdır ve sayısız canlıyı besleyip barındırmaktadır. Tabiat ana canlı her varlığın anasıdır; onun gibi doğuran, besleyen, koruyup esirgeyen muhteşem bir güçtür. Biz Ortadoğu insanı olarak doğayı bir ölü madde yığını olarak görmeye başladığımız andan itibaren hayatla bağlarımızı da kopardık. Doğaya saygı, en yüksek saygıyı hak eden anaya saygıdır.

Dolayısıyla saygının da ötesinde, doğaya sevgimizi anaya duyduğumuz sevginin düzeyine yükseltmek, ekolojik bilinci bilincimizin temel yapı taşlarından bir haline getirmek bu konuda bizi bir parça gerçeğe yaklaştırabilir.

Kadın özgürlüğü Bütün özgürlüklerin temelidir Aynı anlamda Kadının düşürülmüşlüğü Erkeğin düşürülmüşlüğüdür

Kadın özgürlüğü bütün özgürlüklerin temelidir. Aynı anlamda kadının düşürülmüşlüğü erkeğin düşürülmüşlüğüdür. Ortadoğu'nun güçsüzlüğü, çaresizliği ve çözümsüzlüğünün altında kadının korkunç güçsüzlüğü, çaresizliği ve çözümsüzlüğü yatmaktadır. Kadın Ortadoğu toplumunda 'en bozulmuş neslin en basit fiziksel üreticisi' konumuna düşürülmüştür. Bu çerçeveden bakıldığında, çok acı da verse, İslamiyet öncesi cahiliye döneminin kadına yaklaşımıyla günümüzdeki kadına yaklaşım arasında ciddi bir farklılığın bulunmadığı görülecektir. Peygamberimiz öncelikle bu durumu değiştirdi. Onu Allah'ın Elçisi olarak tanıyan ilk insanın Hz. Hatice şahsında bir kadın olması son derece anlamlıdır. Peygamberimiz Hz. Hatice şahsında kadınlara, Hz. Ali şahsında etnisiteye, Zeyd şahsında kölelere hitap etti. Onu ilk kabul edenler bunlar oldu. Bu ilk üç Müslüman'ın konumu ve özellikleri iyi bilinmeden İslamiyet doğru anlaşılabilir. İslamiyet bu coğrafyanın en köklü bir kültürüdür ve bu kültürde kadının yeri asla günümüzdeki durumla karşılaştırılmaz. Bir kıyaslama yapmak gerekirse, bu ancak günümüzün bölge kadını ile cahiliye döneminin kadını arasında yapılabilir. Bu da İslamiyet'in gereği değil, Ebu Cehil tipi egemen erkek düzenine dönüşür.

Her birimiz bir kadından dünyaya geldik. Özellikle biz erkeklerin bilmemiz gereken şey şudur: Kadından bir parça olarak dünyaya geldiğimize göre, nasıl oluyor da erkek bu kadar

Komünar

her şey, kadın ise nerdeyse hiçbir şeydir? Bütün-parça ilişkisi açısından düşünelim. Bütün biz miyiz, yoksa bizi doğuran kadın mıdır? Bizim kadına yaklaşımımız bazı yönleriyle Avrupa'nın Ortadoğu gerçeğine yaklaşımına benziyor. Avrupa Ortadoğu uygarlığı ve değerler birikimi üzerinde doğduğu halde, hayırsız evlat gibi anasını reddediyor. Ben Ortadoğu'nun insanlık beşiğinde büyümedim diyor. Bunun adı inkârcılıktır. Biz de kadına aynı şekilde davranıyor ve onun insan gerçeğinin asli unsuru olduğunu inkâr ediyoruz. Her ikisi de aynı kapıya çıkıyor, her ikisi de inkârcılık oluyor. Bu aynı zamanda kendimizi inkâr ettiğimizi gösteriyor. Bu coğrafyada insanlığın nasıl başladığını görmek istediğimizde hep kadın gerçeğiyle yüzleşiriz. İnsan kadınla insanlaştı, toplum kadınla toplum oldu. Ana-kadın şahsında kadın yeniden toplumun kurucu gücü düzeyine yükselmedikçe bizi saran lanetten kurtulamayacağımız kesindir. Ortadoğu'da kadın bir eşya ise, Batı uygarlığında da bir metadır. Dolayısıyla bizim yeni toplumumuzun özgür kadını ne bölgemizin eşya kadını, ne de Batının meta kadını olacaktır. Bu kadın bölge kültürünün temelinde yatan neolitik kültürün Ana Tanrıça kadını ile günümüzün özgür kimlik sahibi kadınının birleşik gücünün temsilcisi olacak ve geleceğimize yön verecek bir kudretle donanacaktır.

Sonuç olarak Başkan APO, bizim kendi tarihsel köklerimizle bağımızı yeniden kuran, gerçek insanı ve yaşamı orada arayıp bulan ve oradan başlayarak geleceğimizi kurabileceğimizi bize gösteren bir önderdir. Onun Kürt toplumunun içinden çıkması sadece Kürtlere ait olması anlamına gelmez. Bu coğrafyada bütün peygamberler, bilgiler, kısacası toplumsal önderlikler belli bir toplumun içinden çıkmışlar, ancak kendi ideallerini kendi toplumlarıyla sınırlı tutmamışlar, tüm insanlığa hitap etmişlerdir. Önder Öcalan öncelikle bu bölgenin, bu toprakların, bu coğrafyanın bir çocuğudur. Genelde Ortadoğu gerçeği, özel olarak Kürt gerçekliği evrensel olanı da bağrında taşımaktadır. Hz. İsa ve Hz. Muhammed nasıl tüm insanlığı esas aldılarsa, aynı şekilde Önder Öca-

lan da tüm insanlığı esas almakta ve bütün insanlık için bir çözüm önermektedir.

Büyük düşüşler büyük yücelişlerin de habercisidir. Önder Öcalan sistemin bir parya kadar değer görmeyen bir sistem altında yaşamaya mahkûm ettiği Kürt gerçeğinin içinden çıktı; Kürt ne kadar düşüşü yaşadıysa, o da tersinden o kadar büyük bir yükselişi yaşadı. Bu hem yeni Kürt insanının hem de özgür insanın yükselişiydi. En dipte Kürt insanının bulunduğu Kürdistan'daki düşüş aynı zamanda Ortadoğu'nun da acıklı düşüşüydü. Şimdi yeni bir Kürtlük doğuyor; özgürlüğe yürüyen, herkes için özgürlük, eşitlik ve adalet isteyen bu Kürtlük Ortadoğu insanının yeni yüzünü gösteriyor. Bu Kürt kimseye alet olmuyor, kimseden yardım ve destek dilenmiyor, kendi gücüne ve halkların özgürlük tutkusuna dayanıyor, tüm gücünü oradan alıyor. Bu özelliğiyle insanın istediğinde her şeyi başarabileceğini kanıtlıyor. Bu yüzden ABD İmparatorluğunun başı Bush onu 'düşman' olarak ilan ediyor. Çünkü bu yeni Kürt tipinin bölge halklarına kötü örnek oluşturduğuna inanıyor. Bunun için Önder Öcalan'ı Hz. Yusuf gibi zindana atıyor, Hz. İsa gibi çarmıha geriyor, Hz. Eyüp gibi yara bere içinde bırakıyor.

Ancak artık geri dönülmez bir gerçek var: Önder Öcalan geçmişimizi aydınlatmış, kendine yabancılaşmayı kırmış, bu temelde elimize geleceğimizi kurmak üzere ilerleyeceğimiz yolu aydınlatan bir meşale tutuşturmuştur. Bu sönmeyecek bir meşaledir. Önder Öcalan'a sahip çıkmak öncelikle bu meşaleyi elinde tutarak yeni bir Ortadoğu'nun kuruluşu için yürüyüşe geçmektir.

Bu temelde Önder Apo'yu büyük önderliksel gerçekleşme doğrultusunda ilerleten, daha sonra kendisini tüm insanlık için özgürlüğü mümkün kılacak bir sistem çözümüne götüren o soylu gelişmenin başlangıç noktası olan Önderliğin doğum günü tüm halkımıza, kadınlara, tüm yoldaşlarına ve insanlığa kutlu olsun diyoruz.

Bu temelde diyoruz ki, zafer bağımsızlığı ve özgürlüğü için savaşan Kürt halkının ve Ortadoğu halklarının olacaktır.

Dizi Yazı I. Bölüm

Pkk Savaşında En Büyük Savaş Kürt'ü Eğitmek Savaşdır

Cemil BAYIK

Eğitimi, "**Önderliği Yaşa ve Yaşat**" şiarı ile başlatıyoruz. Düşman, hareketi tasfiye edip, Kürt halkını da teslim alarak tasfiye temelinde meseleyi çözüme kavuşturmak istiyor. Tabii bunun karşısında önderlik, gerilla ve halkımız direniş göstermektedir. Düşmanın tasfiye ve teslimiyet planına karşı hareketimiz, "**EDİ BESE**" hamlesi ile karşı durmaktadır. Hem düşmanın planlarını boşa çıkaracak hem de amaç ve hedeflerimiz doğrultusunda adım atacak bir hamlesel süreç içerisindeyiz.

Belirttiğim gibi hareket büyük bir direniş içerisinde. Böylesi bir ortamda bu eğitim devresini açmış olmamızı arkadaşlar iyi anlamalılar, bunun için de arkadaşlar eğitime doğru temelde yaklaşım sergilemelidir. Eğer içerisinde bulunduğumuz ortamın nasıl olduğunu bilmiyorsak, eğitimin anlam ve önemini de iyi anlamayız. Bu yüzden arkadaşlar güvenliği de esas olarak eğitime tam bir katılım göstermeli ki eğitim amaç ve hedeflerine ulaşabilsin. Arkadaşlar bir dakikalarını bile boş geçirmemelidir. Bu eğitim devresinde her arkadaş; kendisini çözüm gücü haline getirmelidir.

Düşmanın yönelimi karşısında, düşmanı boşa çıkaracak güvenlik tedbirlerini alarak eğitimimize devam edeceğiz. Çok dikkatli olacağız. Çünkü düşman, özel savaş psikolojisini uygulamaktadır. Ağırlığını buna vermiş durumda, bunun yanında birde tabii harekete de darbe vurmak istiyor. Bu yüzden dikkatli hareket ederek, düşmanın amaç ve hedeflerini boşa çıkarmalıyız. Düşman, özel savaş psikolojisi ve bunu tamamlayacak olan bir takım askeri yönelimlerle hareketin, halkın iradesini kırmak istemektedir. Bunun karşısında doğru irade savaşını vererek, düşmanın netice almasını önlemeliyiz. Çünkü tüm savaş irade savaşındır. Hatta bunu kendileri de belirterek

"PKK'nin irade ve umutlarını kırmadan netice elde edemeyiz" demektedirler. Hâlbuki irade savaşında hiç kimse bu hareket ile baş edemez. Buda bir gerçekliktir. Bu hareket en olumsuz koşullarda, Amed zindanında iradeyi kırmak isteyen yönelimler karşısında, irade savaşını kendi lehine çevirmiştir. Bu zor koşullardan daha kötüsü olamaz. Eğer böylesi koşullarda hareket irade savaşını kazanmışsa, bugünkü koşullarda hayli-hayli kazanacaktır.

Bilindiği gibi Amed zindanında arkadaşlar, sadece canları ve ideolojileri ile vardılar. Bunun dışında hiçbir imkânları yoktu. Düşman ise tüm imkânları ile bu arkadaşların üzerine gidip, bu arkadaşların şahsında hareket ve halkımızı teslim almayı planlamıştı. Buna karşılık olarak Mazlum, Kemal ve Hayri arkadaşlar, "**Teslimiyet ihanettir, direniş yaşamdır**" diyerek düşmanın, kendi şahıslarında hareket ve halkı teslim alma planlarına canları ve ideolojileri ile karşı durmuşlardır. Burada Türk devleti kaybetmiştir. Hatta bazı Türkler diyor

Komünar

ki, "eğer PKK gelişim kaydedip büyümüşse, kaynağını Amed zindanından almaktadır." Amed zindanında büyük hakaretler, işkenceler gelişti. Kürt inkâr edilip, her şeyi yasaklandı. Bu yüzden PKK ileriye sıçrama yaparak büyüdü. Bu bir gerçekliği ifade eder. Fakat onların söylediği gibi değil. Doğrudur, eğer biz Amed zindanında irade savaşını kazanmamış olsaydık, bu hareket böyle büyüyemezdi. Ama bunlar sadece bu gelişim ve büyümeyi buna bağlamaktadırlar. PKK büyüyüp gelişmişse bunun yanında farklı şeylerde vardır. Sanki Amed zindanından önce Kürt sorunu yoktu da, burada böyle bir sorun ortaya çıktı. Bu doğru değildir. Bundan öncede Kürtler üzerinde imha ve inkâr politikası uygulanmaktaydı. Doğrudur, imha ve inkâr politikası Amed zindanında daha vahşi bir biçimde yürütülmüştür. Ama bu politika Amed zindanında başlamamıştır. Daha önce de vardır. Yine PKK Amed zindanında ortaya çıkmadı, ondan önce oluşturuldu. Baskıcı düşman Amed zindanında politikalarını daha vahşi bir düzeye çıkarmış, PKK de büyük direniş çizgisini ortaya koymuştur. Eğer PKK bu direnişte başarılı olmasaydı, irade savaşında üstün gelmeseydi, hareketin halk içerisinde bu denli saygınlığı olamazdı. Bu anlamda bir gerçekliği ifade ediyor. Yani irade savaşında hiçbir devlet ya da güç PKK ile savaşılamaz. Belki düşman teknik ve maddiyat bakımından bizden üstündür, ama bunun dışında bu hareket her yönüyle düşmandan üstündür. İdeolojide, felsefede, eylemde, kişilikte, yaşamda, iradede her yönüyle düşmandan üstün konumdadır. Bu yüzden konu irade savaşı oldu mu, hiç kimse PKK ile savaşılamaz. Fakat biz bu savaşı tarihimize, kimliğimize ve tarzımıza göre yürütmeliyiz. Onlara şunu kavratmalıyız ki, bu hareketin iradesini, yine hareketin şahsında halkın iradesini kıramazsınız. Tek çareniz bu iradeyi ve çözümü kabul etmeniz olacaktır. Bu anlamda duruşumuz ve pratiğimiz ile bunu düşmana kabul ettirmeliyiz. Bunu kabul ettirebilmemiz için de eğitim önemlidir.

Şuan içerisinde bulunduğumuz koşullar normal olağan koşullar değildir. Her bakımdan

olağanüstü bir süreçtir. Bu yüzden bu eğitim devremiz, daha önceki devrelere göre sistemli olmayacaktır. Arkadaşların bunu bilmeleri gerekiyor. Fakat biz eğitimi ısrarla ileriye götüreceğiz. Bu da düşmana karşı bir cevaptır. Çünkü düşmanın amaçlarından biri de işlerimizi sabote etmektir. Bunun yanında yönelimlerle harekete darbe vurmak istiyor. Bu darbe ile birlikte ortaya atılmış oldukları pişmanlık yasası ile özel savaşı birleştirip, örgüt yapısında zayıf, çözülmeye müsait olan kadroların kaçışlarını öngörmektedirler. Böylece hareketi çözüm gücünden uzaklaştırıp, teslim almak istemektedirler. Amaç bizi çözüm gücünden uzaklaştırmaktır. Bir kere çözüm gücü olmadı mı, çözecek bir sorun da yoktur. Bununda anlamı tasfiyedir. Bu yüzden eğitimimize devam etmemiz ve sürekli kılmamız onlara karşı bir cevaptır.

"EDİ BESE" Hamlesi; İçimizde Ve Dışımızda Gelişen Olaylara Karşı Atılmış Bir Adımdır

Neden hareket "EDİ BESE" hamlesini geliştirdi? Bunun iyi anlaşılması gerekmektedir. Eğer hareket böylesi bir hamle başlatmışsa bunun nedenleri vardır. Bu hamle hem içimizde hem dışımızda gelişen olaylara karşı atılmış bir adımdır. Bu hamlenin dışa dönük olan boyutu nedir? Düşman önderliğimiz, halkımız ve hareketimiz üzerinde imha ve inkâr politikasını çok kirli bir şekilde yürütmektedir. Eğer biz "EDİ BESE" demişsek, en başta buna karşı demişiz. Yani önderliğimiz, halkımız ve hareketimiz üzerinde yürütülen siyaseti artık kabul etmiyoruz. Ya bu siyaseti boşa çıkaracağız ya da yaşamayacağız. Böyle bir hamle başlatmamızın nedeni budur. Ya özgürce yaşayacağız ya da bu yaşamı kabul etmeyeceğiz. Bugün düşman bizi ölüm ile yaşam arasında yaşatarak her gün öldürmek istiyor.

"EDİ BESE" hamlesinin diğer bir ayağı da hareketin doğrudan kendi içine dönük olmasıdır. Bunun anlamı nedir? "**Önderliği yaşa ve yaşattır!**" Bu eğitim devresini de öyle isimlendirdik. Çünkü hareketimiz birçok yön-

den zihniyet ve tarzından uzaklaştı. Hatta bazı konularda sadece uzak durmayı buna ters düşüldü. Bunun neticesinde harekette sistem yaşatıldı. Öyle olmuştu ki, kimse hareketin hesabını yapmıyordu. Düşman bile böyle bir umutla netice almayı düşünüyordu. Hareketin militanları, militanlıktan çıkıp sistemin memuru haline gelmişti. İşte bu, hareketi sistemin hizmetine sokuyordu. Harekette her yönüyle sistem ilerleme gösteriyordu. Bu neyin sonucunda oluştu? Uluslar arası komplo, buna bağlı olarak tasfiyecilik, yine özel savaş ve sivil toplumculuk el ele vererek hareketin militanlığını bu hale koydular. Bu nedenle birçok noktada hareketin gerçekliğinden uzaklaşmamız; sistemin kadroda, kurumlarımızda ve hareketin içinde yaşanmasına neden oldu. Bu hareketi ruhsuzlaştırdı, militanlıktan düşürdü. Böylece hareket, giderek çözüm gücü olmaktan uzaklaşıyordu. Düşmanın çözümü esas almayıp, tasfiyeyi esas almasının nedeni budur. Bu umutta olduğu için sonuç almayı düşünüyordu.

**Komplonun hedefi
Hareketi zihniyetinden
Tarzından, yani çizgisinden
Uzaklaştırıp
Kendi hizmetine sokmaktı
Bunun ilk adımı,
Uluslar arası komplo ile
Önderliğin yakalanması oldu
İkinci adım olarak da
"Hareketin yönetim kadrosunu
önderlikten nasıl uzaklaştırırız"
oldu.
Bu bileşim ile hareket
Sistem içileştirilmek istendi**

Hareketimiz bunu gördü. Eğer hareket bunun önüne geçmezse, her yönüyle sistemin hizmetine girecektir. Çünkü sistem her yönüyle hareketi içine çekip, hizmetine sokmak iste-

mektedir. Buda hareketin tasfiyesidir. Komplonun hedefi de buydu. Hareketi zihniyetinden, tarzından, yani çizgisinden uzaklaştırıp kendi hizmetine sokmaktı. Bunun ilk adımı, uluslar arası komplo ile önderliğin yakalanması oldu. İkinci adım olarak da, "hareketin yönetim kadrosunu önderlikten nasıl uzaklaştırırız" oldu. Bu bileşim ile hareket sistem içileştirilmek istendi. Ferhat ve Botan bunu yapmak istedi. Hareket bunun önüne geçti. Fakat ne kadar bunun önüne geçilmiş olsa da komplo, tasfiyecilik, özel savaş, sivil toplumcu anlayış hareket içerisinde, kadrolarda birçok tahribat yarattı. Hareket içerisinde, yaşamında ve kültüründe birçok sistem anlayışı yaşandı. Bunun sonucunda kadro ve kurumlarımızda hareketin yaşamına tepki gelişti. Hatta kimilerinde bu tepki düşmanlık düzeyinde boy gösterdi. Bu, hareketi zayıf düşürdü, hareket içerisinde sistemin temellerinin atılmasına neden oldu. Bunun sonucu olarak da düşman, gündemini hâkim kılmıştı; biz ise, gündemimizi kaybetmiştik. Onların belirlemiş oldukları gündemin arkasından gidiyorduk. Düşman, bu hesapları ile sonuç alacağını düşünüyordu. Onların hesabında hareketin bunlara karşı bir çıkış yapacağı yoktu. Hareket bu tehlikeleri görüp öncelikle yürütme konseyinde tartıştı ve bir karara ulaştı. Bu kararı, 2007 de yapılan Kongre Gel 5.Genel Kuruluna taşırdı. Kongrede bu karar, hareketin kararı haline geldi. Bunun sonucunda hareket, birçok kurumunda kongre, konferans ve toplantılar düzenledi. Böylelikle hareket zemin oluşturarak "EDİ BESE", "*Önderliği Yaşa ve Yaşat*" hamlesini başlattı. Eğer böyle bir hazırlık olmasaydı bu hamleyi pratiğe geçiremezdik. Eğer sen bu hareketi sistem anlayışından çıkarıp, kendi kökleri üzerinden yeniden ayağa kaldırmasaydın, bu hamleyi pratikte uygulayamazdın. İşin aslı, gerçeği budur.

Öyle ise bu hamlenin hedefi nedir? Karşıt sistemin etkilerini her yönüyle ortamımızdan kaldırmak, meydana gelen tahribatları yeniden örgüt zihniyeti ile birleştirerek düşmanın planlarını boşa çıkarmaktır. Bu hamleyle eğer arkadaşlar dikkat ettiyse, hareket kendi

Komünar

gündemini oluşturdu. Örgüt, kendi gündemini belirlemesi ile de harekete geçti. Düşman bunu beklemiyordu. Ne zaman hareket kendini sistemin etkisi dışına çıkardı, kendi esasları üzerinde yeniden kendini birleştirdi ve böylece ileriye dönük bir hamle başlattı, işte o zaman düşman harekete geçti ve bunu kendisi için büyük bir tehlike olarak gördü. Eğer bu hamle başarıya ulaşırsa, düşmanın bugüne kadar atmış olduğu adımları boşa çıkaracaktır. Onun için bu hamlenin önüne geçmek istemektedir. Çünkü bu hamlede onların ölümü var. Hareketin başarısı düşmanın ölümüdür. Nasıl ki biz **"EDİ BESE"**, **"bıçak kemiğe dayandı"** dedik, onlar da **"artık yeter, bıçak kemiğe dayandı"**, dediler. Hamlemize karşı onlar da bir hamle geliştirdiler. Amaçları, bizi çözüm gücü olmaktan uzaklaştırmaktır. Tabi bunlar hareket üzerinde uygulamış oldukları planları gizli bir şekilde yürütmektedirler. Ama hareket bunu da tespit etti. Gabar ve Oramar eylemleri ile düşmanın gizli yürütmüş olduğu planı açığa çıkardı. Artık düşman bu planı gizli yürütemeyecek hale geldi. Çünkü bu eylemler düşmanı, açık bir şekilde hareket etmek durumunda bıraktı. Biz bu pratikle Türkiye'ye erken doğum yaptırдық. Bizim, onların gizli planlarını açığa çıkaracak, onları deşifre edecek bir hareket içerisinde olacağımızı ummuyordular.

Bakınız, Oramar eylemi Türkiye'yi şoka koydu. Cevap bile veremedi. Neden? Çünkü hazırlıklarını daha tamamlamamıştı. Bu yüzden cevap veremediler. Hemen ardından hızlı bir şekilde bölgede, Avrupa'da, ABD'de diplomasi trafiğine girdiler. Birçok toplantı yaptılar. Daha sonra ABD'de yapılan toplantıda bu planı devam ettirme kararı aldılar. Bu plan sadece Türkiye'nin planı değildir. Bu plan içerisinde ABD, Avrupa, Suriye, İran, yine Güneyli güçler de yer almaktadır. Dikkat edin uluslar arası komploda yer alan güçler bu planı yürütmektedir. Yani 2006 da bizden ateşkes isteyen güçlerdir bunlar. Neden bunlar 2006 da bizden ateşkes istediler? Dediler ki, **"siz ateşkes ilan edin, biz de Kürt sorununu hal edelim."** Biz ateşkes ilan ettik, Türkiye daha

kapsamlı bir şekilde üzerimize geldi. Bizden ateşkes isteyen kesimler ise seslerini çıkarmadılar. Neden bunlar ateşkes istediler? Çünkü hareket 2006 da onların siyaset ve menfaatlerini tehlikeye atacak adımlar attığı için bunlar bizden ateşkes istediler. Gerçekte bunların niyetlerinde Kürt sorununun çözümü yoktu. Bu ortaya çıktı zaten. **"EDİ BESE"** hamlesi ile hareket, kendi gündemini oluşturdu. Bunlar kendi gündemlerini kaybettikleri için bunun önüne geçmek istiyorlar. 2007'de de hareket bazı adımlar atınca, bu güçler yeniden bizden ateşkes istediler. Hatta bazıları **"örgüt silah bıraksın, Kuzey'deki gücünü Güney'e çeksın"** gibi görüşleri de dile getirdiler. Bunu bizden isteyenler yine o güçlerdir. Bu güçler bizden 2007'de ateşkes ilan etmemizi isteyince, **"2006 da hareketimiz ateşkes ilan etti, ama siz bir şey yapmadınız, bu nedenle bizden bunu isteyemezsiniz"** denildi. Bu konuda hareketin cevabı güçlü oldu.

Hareket kendi gündeminde ısrarlıydı. Gündemini belirlemesi onlar için tehlikelidir. Bu yüzden gündemimizin önüne geçerek, kendi gündemlerini yeniden oluşturmak, menfaatlerini sürdürmek için hücumla geçtiler. Bu nedenle hareket bu hamlesinde ısrar etmelidir. Kendi gücüyle hareket etmelidir. Dikkat edin ne zaman hareket kendini esas alıp gündemini belirlemişse gelişmeler kaydetmiştir. Ne zaman ki hareket bunların dışına çıkmışsa, düşman da üzerimize gelmemiştir. Çünkü onların gündemi çerçevesinde hareket etmişizdir. Eğer bugün bizle onlar arasında çelişki ve çatışma bu kadar güçlü ise, bunun nedeni, onların gündemini bozup, yürütmüş oldukları siyaseti su yüzüne çıkarmamızdır.

Kürt sorunu öyle bir düzeye gelmiş ki, artık bu sorun böyle yürütülemez. Bu sorun çözülmek zorundadır. Onlar katliam ve tasfiye ile çözüme kavuşturmak istiyorlar. Biz ise diyalogla, demokratik siyasi çözümü esas alıyoruz. Bu yüzden çatışma bu kadar şiddetlidir. Yaşanan ortam o kadar hassastır ki, ABD çelişki ve çatışmanın olmasını istemiyor. ABD, bölgede kendi politikalarının dışında bir siyaset istemiyor. Zaten ABD bölgeye bir müda-

hale gerçekleştirmiş ve bu müdahale sorunlar yaşamaktadır. Bu sorunlardan kaynaklı bölgede kendini temize çıkararak seçimlere gitmeyi düşünüyor. Bu yüzden ABD'deki seçim önemlidir. Pakistan ve Kürdistan'da da bazı adımlar atılıyor. Ama bu adımlar ABD'nin istemleri doğrultusunda değildir. Hatta ABD'nin planlarını tehlikeye sokuyor. Şuan Pakistan da İslami hareketler güçlüdür. Zaten Afganistan'da Taliban ve El Kaide var, birçok yeri tutuyorlar. İngilizler bir rapor hazırladılar, dediler ki; Taliban 2008 de Kabile saldırı hazırlığı yapmaktadır. Yani Afganistan da ABD'nin durumu iyi değil. Pakistan'da da bu böyledir. Bu yüzden ABD Pakistan'da Pervez Müşerrefi askeri darbe ile devreye soktu. Müşerrefin muhalefeti ile ABD çalışma yürüttü. ABD, Ortadoğu'ya müdahalesini sürdürmek için Pakistan'ı elinde tutmak istiyor.

Diğer bir yerde Kürdistan'dır. PKK burada bazı adımlar atıyor. Kendi hedef ve çizgisinde ısrar ediyor. Bu çizgi, ABD'nin çizgisi dışındadır. ABD'ye hizmet etmiyor. Neden? Çünkü ABD Ortadoğu'ya müdahalesini iki ayak üzerinden gerçekleştiriyor. Biri işbirlikçi Kürt, diğeri ise siyasi İslam'dır. PKK, işbirlikçi kürdün oluşmasına, tüm Kürdistan'a yayılmasına engel konumundadır. Buda, Kürdistan topraklarının ABD'nin hizmetine girmesine engeldir. Yine PKK'nin duruşu, yaratılmak istenen siyasi İslam'ın deşifasyonu anlamına gelmektedir. ABD, bölgede işbirlikçi Kürt ve siyasi İslam'ı geliştirmek için ittifaklar kurmaktadır. KDP ve YNK'yi de Türkiye ile uzlaştırmak istemektedir. ABD'nin sonuç alabilmesi için bunlar kaçınılmazdır. Eğer ABD bugün PKK'yi kendisinin, Irak'ın ve Türkiye'nin ortak düşmanı ilan ediyorsa, bu, PKK'nin işbirlikçi Kürt ve siyasal İslam'ı kabul etmemesinden kaynaklanmaktadır.

Bu yüzden ABD, kendi siyasetini uygulayabilmek için, PKK'yi çözüm gücünden uzaklaştırmak istiyor. KDP ve YNK de, PKK'nin çıkış yapmasını istememektedir. PKK'nin attığı her adım onlara ve sisteme karşıdır. Şuan Kerkük meselesi var. Kerkük meselesini çözüme kavuşturmak istiyorlar ama PKK'nin

çıkışı, Kürt-Türk çelişkisini yarattığı için de Türkiye'de şovenizm şahlaniyor. Bu yüzden de Türkiye, Kerkük sorununun çözümüne yol vermiyor. Yine PKK'nin çıkışı, KDP ile YNK'nin Türkiye ile çelişkisini ortaya çıkarmakta, bu da ilişkileneceklerine engel olmaktadır. Hâlbuki onlar, Türkiye ile ilişkilerini geliştirmek istiyorlar.

Avrupa, ABD'nin siyaseti ile hareket etmektedir. AB, aslında Türkiye'yi kendi birliklerine almak istemektedir. Ama PKK'nin savaşımı buna da engeldir. Çünkü PKK'nin savaşımı Türk şovenizmini güçlendiriyor, AB'de bu milliyetçilik dalgasından korktuğu için Türkiye'yi birliğe alamıyor. Bu nedenle de AB, PKK'ye karşı durmaktadır. Türkiye biran önce kendisini PKK'den kurtarmak istiyor, çünkü PKK, her adımda Türkiye'ye büyük kaybettiriyor.

Sovyetlerin yıkılışı, Türkiye'nin kendisini büyük bir güç haline getirmesi açısından önemli bir şanstı. Fakat PKK'nin çalışmaları bunun önünde de engeldi. Buda büyük bir kayıp anlamına gelmektedir. Yine Türkiye, Kürtleri ortadan kaldırarak, Türk ulusunu bunun üzerinden yaratmak istedi. Ama PKK, bunun karşısında durarak planları alt üst etti. Hatta PKK, Türklere büyük yanlışlık yaşatarak Türkiye'nin KDP ve YNK'yi desteklemesi, bu çerçevede federe Kürt devletinin kurulmasına (Türklerin eliyle)neden oldu.

Şimdi de Ortadoğu yeniden düzenlenmek isteniyor. Türkiye de Ortadoğu devletlerinden biri. Ortadoğu'da kendini büyük bir devlet olarak sayıyor. Bu yüzden Ortadoğu da güçlü bir konuma geçmek istiyor. Fakat PKK'nin savaşımı buna da izin vermiyor. Eğer biran önce Türkiye kendini PKK den kurtarmazsa, bu fırsatı da kaçırarak, ortada başka bir fırsat kalmayacaktır. Bu, Türkiye'nin dağılmasına neden olabilir. Türkiye kaybettiği noktalarda Ortadoğu da kaybetmemek, ortaya çıkan fırsatları kendi lehine çevirmek, bununla beraber Ortadoğu da büyük bir güç haline gelmektedir. Bu yüzden de kendisini Kürt sorununun kurtarmak istiyor. Tabi bunu bir biçimde çözüme kavuşturmak istiyor. Mevcut

Komünar

durumda Türkiye'nin çözümü, imhanın dayatılmasıdır. Ama bu Türkiye için büyük bir kayıptır. Bakın Türkiye 1 yıllık tezkere çıkardı, olmazsa iki yıl olabilir. Sonuç itibarı ile belli bir zaman dilimi belirlenmiş durumda. Bu süreç içerisinde sonuç aldıysa aldı, eğer sonuç almazsa mecburi olarak Kürt sorununu kabul edip çözüme gelecektir. Artık eskisi gibi bu sorunu uzun bir zaman dilimine yayamaz. Erteleme yaparsa kaybedeceğini biliyor.

Şuan önlerine koymuş oldukları plan hangi esaslar üzerinedir? İki aşama üzerinedir. Birinci aşamayı devreye koymuş durumdadır. Bunu bahara en geç yaza kadar devam ettireceklerdir. Eğer bu sürece kadar sonuç almazsalar ikinci aşamadaki plan devreye girecektir. Birinci aşama neydi? Yüzde seksen özel psikolojik savaştır, yüzde yirmisi ise bunu tamamlayacak olan askeri saldırılardır. İkinci aşamada ise; özel psikolojik savaş ve askeri yönelimler daha da artırılacaktır. Birinci aşamada sonuç almayıp ikinci aşama devreye geldiğinde bir ihtimal KDP ve YNK'yi de bizimle savaşmaya zorlayacaklardır.

Bunlar Kuzey'de gerillaya darbe vurmak istiyorlar. Güneyde de güçlerimizi baskı altında bırakarak, yine pişmanlık yasası ile sonuç almak istiyorlar. Eğer Kuzey'de harekete darbe vuramazsalar planlarını devreye sokamazlar. Dikkat edin kış boyunca kuzeyde operasyonlar devam etti ve burada sonuç almak istemekteler. Önderlik üzerine yürütülen siyaseti zaten arkadaşlar biliyor. DTP üzerine yürütülen siyaset zaten bellidir. Gerillaya darbe vurmamak, yine Önderliği saf dışı bırakmak istiyorlar. DTP'yi de işlevsizleştirerek parçalamak istiyorlar. Bunun yanında KDP ve YNK'nin desteği ile Kuzey'de bir "İslami Kürt" partisi kurarak Kuzey Kürtlerinin yönü değiştirilmek isteniyor. Tüm bunlara karşı sağlam ve cesaretli bir duruş sergilemeliyiz. Çalışmalarımızı sabote etmek için yönelimleri olacaktır. Fakat bunu boşa çıkarırsak, irademizi kabul edip çözüme yanaşacaklardır. Çünkü başka bir çare yoktur. Şuan AKP kaderini buna bağlamıştır. Eğer AKP, PKK'yi çözüm gücünden uzaklaştırırsa, Türkiye'yi tümüyle ele geçirecektir.

Yok, sonuç almazsa, AKP de diğer partiler gibi olacaktır. Başka bir imkân olmadığı için de Türkiye irademizi kabul edecektir. Bu temelde Erdoğan tüm imkânları bizim tasfiyemiz için seferber edecektir. Madem savaş psikolojik ve irade savaşıdır, biz de buna karşı güçlü bir duruş sergileyeceğiz.

Apocu Hareketin Tarihi Eğitim Tarihidir

Apocu hareketin tarihi eğitim tarihidir. Bu hareketin yürüttüğü çalışmaların yüzde sekseni eğitim çalışmalarındır. Çünkü işgalciler Kürt toplumunu, Kürt insanını parçalamış durumda. Eğer sen bu halkı içerisinde bulduğun durumdan çıkarmazsan hiçbir ön adım atamazsın. Bu hareketin en fazla eğitimi esas almasının nedeni bundandır. Hiçbir hareket

eğitimi bizim kadar temel almamıştır. Çünkü onların yaşadığı sorunlar, Kürt sorunu gibi derinlikli değildir. İşgalci Türkiye uyguladığı siyasetle Kürdistan'da, Kürt ve Kürdistan adına hiçbir şey bırakmamıştır. Belki ortada bir toplum olabilir, ama nasıl bir toplum? Kimse tanımıyor, bilmiyor. Orada yaşanan yaşam tanınmıyor. Sen bir topluma sadece imha ve inkârı layık görürsen, demek ki orada ciddi sorunlar yaşanır. Kürt insanı her yönüyle boşaltılmıştır. Eğer sen onu dolduramazsan onunla hiçbir adım atamazsın. Bu yüzden eğitimi e-

sas alıyoruz. Ve bu yüzdendir ki, Apocu hareketin tarihine eğitim tarihidir, diyoruz. Apoculuk daima kendini eğitmektir, çözüm gücü olabilmektir. Eğer sen kendin çözüm gücü değilsen, bu halkın sorununu asla çözemezsin. Bu hareketin eğitim anlayışı tümüyle önder APO'nun anlayışıdır. Önder APO, bir anlayış geliştirdi. Bu anlayışı sistemleştirdi. Şahsında sistemli hale getirdiğini, hareketin anlayışı olarak benimsetti. Her hareketin farklı bir eğitim anlayışı vardır, yani nasıl bir kadro, nasıl bir hareket istiyorlarsa eğitim sistemlerini de ona göre şekillendirirler.

Önder APO, en küçük imkânlarda eline geçen fırsatları bile kadronun eğitimi için kullandı. Orada okul açtı. En küçük imkânı bile büyük görüp, **"bunu nasıl halkımın, arkadaşımın hizmetine sokarım"** anlayışını benimseyerek hareket etti. Küçük bir imkânı okul yaptı, burada kadrolarını eğitti. Çünkü Önder APO biliyordu ki arkadaşını, halkını eğitmediği zaman adım atamaz, hiçbir gelişme de kaydedemezdi. Kendi başarısını, insanının başarısında görüyordu. Kendi insanını ne kadar çözüm gücü haline getirmişse, o kadar sonuç alacağını biliyordu. Bu da eğitimle olduğu için, Önder APO eğitimi önemli görüyordu. Tüm görevler insanla, insan da eğitimle insan oluyor. Bunun için tüm görevlerde en önemli olan eğitimdir.

Biz Ankara da bir bodrum katını kirala-dığımızda hiçbir şeyimiz yoktu. Kış'ta bile kömür yakacak imkânımız yoktu. Ona rağmen Önderlik, o evi okul olarak çalıştırıyor-du. Bu hareketin öncü kadroları bu evde eğitim gördü. Dikkat edin bu hareketi yönetenler de o kadrolardı. Şimdide hareket o kadrolar üzerinden yürüyor. Önder APO, hiçbir zaman **"burası evdir, burada keyif yapalım"** demedi. Bu evde özgür düşünce gelişti. Bu düşünce ve duygular bir yaşamı geliştirdi. Var olan yaşam ihanetler içerisinde olduğu için bu yaşamı kabul etmiyoruz. O zaman nasıl bir yaşam istiyoruz? İşte bu evde Önder APO kendi yaşam anlayışımızı geliştirdi. Yine parça paça olan, kendini tanımayan kişiliğin yerine, yeniden bir kişilik oluşturdu. Önder APO bu evde hem

kendini hem de kadrolarını yetiştirdi. İşte bu çalışmayla kadrolaşma oluştu. Bugünün temeli o zaman atıldı. Bu hareketin kişilik şekillenmesini Önder APO, o evde geliştirdi. Bir evdi, ama bir milletin tarihi de bu evde atıldı. Kiraladığımız bu evde çalışabilmemiz için komşularımızı rahatsız etmemeli, devletin de haberi olmamalıydı. Bunlara dikkat etmedin mi, o zaman o ev hareketin hizmetine girmeyecektir. İki günde deşifre olursa ya da komşularına rahatsızlık verirsen planların sabote olur. Birçok arkadaş bu evde eğitim görmesine rağmen, ne devletin ne de komşuların haberi olmadı. Önderlik gizliliği, eldeki kıt imkânların nasıl kullanılacağını o evde kadrolara öğretti.

Bunları neden belirtiyorum? Şuan birçok kadromuz, hareketin imkânlarına doğru yaklaşmıyor. Keyfi yaklaşıyor. İmkânın küçüğünü ve büyüğünü önemli görmüyor. **"İmkânları hareketin hizmetine en iyi şekilde nasıl sokarım"** diye bir düşüncesi yok. Çünkü bunu hiç düşünmüyor. Hatta birçok imkânı boşa çıkarıp çarçur ediyor. Bu çok tehlikelidir. Bu hareketin kadrosu böyle olmaz. Bu hareketin kadrosu, küçük bir imkânı bile büyük görüp, örgütün hizmetine sokarak **"daha fazla nasıl geliştiririm"** düşüncesinde olmalıdır. **"Ben önderliğe bağlıyım"** diyerek imkânları kendine göre kullanıp boşa çıkarırsan, hareketin hizmetinde değilsen, önemli görmüyorsan, sen önderliğe bağlı değilsin.

O evde kadrolaşma olduğu zaman imkânlar yoktu. Tecrübe, çözümleme gücü yoktu. Fakat önderliğin bu konuda çabası, ısrarı vardı. Bu imkânlarda Önder APO, hem kendini hem de kadroyu eğitti. Güçlü bir kadrolaşmayı bu evde yarattı. Önder APO, kadronun çözüm gücünü ortaya çıkarmayana kadar, o evden hiç kimseyi çıkarmıyordu. Burada keyfiyet yaşanmıyordu. Kendisi için neyi temel görüyorsa, kadro için de onu öngörüyordu. Önderlik o evde ideolojik, teorik düzeyi geliştiretiyordu. Eğer bu harekette ideoloji, teori, felsefe, duygu, düşünce özgürlüğü, buna bağlı olarak örgütlenme ve eylem gelişmişse, bu kaynağını o evden almaktadır. Önder APO'

Komünar

nun eğitim anlayışından almaktadır. Bu eve gelen kadro araştırma-inceleme, tartışma yapmak zorundaydı. Böyle yaklaşmayanları Önder APO kabul etmiyordu. O dönemlerde "biz devrimciyiz" diyenler evlerde, yurtlarda, derneklerde sadece yaşamlarını sürdürüyorlardı. Fakat Önderlik, bu anlayışların o evde yaşanmasına izin vermedi. Sağlam kadrolaşma, partileşme bu yüzden oluştu. Eğer Önder APO bu konuda disiplinli davranmasaydı, diğer hareketlerden farkımız olmayacaktı. Arkadaşların anlaması için bir örnek vereceğim. Türk so-

**Kabul ettiğimiz Önderlikte
Keyfiyet, disiplinsizlik, boş ve
Felsefi, duygusallık yoktur
Eğer bunları uygulamıyorsak
Sahte arkadaşlık ortaya çıkar
Sahte arkadaşlığı ise
Önderlik, komploya ilişkin
Değerlendirmesinde ortaya koydu
Dedi ki, yaşanan uluslar arası
Komplonun bir nedeni de
Yetersiz yoldaşlıktır
Yani sahte arkadaşlık**

lundan bazıları -ki bunlar Türk solunun merkeziydiler- zindandan çıktıklarında o eve gelip Önderlikle tartışmak istediler. İçeri girdiklerinde ayakkabı ile girdiler. Önderlik hemen paspası ellerine verip, "önce burayı temizleyin, sonra da ayakkabınızı çıkarıp öyle girin" dedi. Onlar da şok oldu, biz de. Çünkü o insanlar başka örgütlendiler, zindandan çıkmıştı ve Türk solunun merkezi idiler. Fakat önderlik duygusal hareket etmedi. Önderlik onlara şunu dedi: "Siz kendinize sosyalist diyorsunuz, madem sosyalistsiniz sosyalistler emeğe saygılıydılar, ben de bu evi temizledim, sizin kirletmeye hakkınız yok. Ben temizledim siz ise kirlettiniz, bu yüzden temizlemeniz gerekir." Onlar da bastıkları yeri temizleyerek içeri girdiler. Yani bu evde nasıl bir disiplin, kültür, yaşam, kişilik yaşandığını

arkadaşların anlaması açısından bu örneği verdim. "Önderliği kabul ediyoruz, ona arkadaşlık yapıyoruz" diyorsak, bunu iyi anlamamız lazım. Kabul ettiğimiz Önderlikte keyfiyet, disiplinsizlik, boş ve felsefi, duygusallık yoktur. Eğer bunları uygulamıyorsak sahte arkadaşlık ortaya çıkar. Sahte arkadaşlığı ise Önderlik, komploya ilişkin değerlendirmesinde ortaya koydu. Dedi ki, yaşanan uluslar arası komplonun bir nedeni de **yetersiz yoldaşlıktır**, yani sahte arkadaşlık. Birçoğumuzda da bu yaşanıyor.

Kendimizi eğitmek için maddi imkânlarımız fazla yoktu, yani kitap almak için paramız yoktu. Ankara'yı gören arkadaşlar olabilir. Orada zafer pasajı var, oraya gider bir tane kitap parayla alırdık, yanında da bir kaç tane çalabiliysek çalışırdık. Kitap ihtiyacımızı da böyle karşılıyorduk. Hırsızlık kötüdür. Bu partinin ahlakında hırsızlık yoktur. Fakat maddi imkânlarımız olmadığı için, kendimizi de eğitmek zorunda olduğumuzdan buna mecbur kalıyorduk. Şimdilik elimizde o kadar kitap olmasına rağmen, arkadaşlar tenezzül edip okumuyorlar. Biz ise bir kitap okuyabilmek için yakalanmayı bile göze alıyorduk, arkadaşların bunu iyi bilmeleri gerekiyor.

Bu hareketin eğitim tarihinde ikinci adım da Lübnan'da atıldı. Nasıl ki bu hareketin savış tarihi, örgütlenme tarihi varsa, bir eğitim tarihi de vardır. Bu da bir tarihtir. Bu yüzden tarih, tüm bilimler arasında bilimlerin anası rolünü oynuyor.

Tarihten iyi anlayan biri diğer bilimlerde de kendini derinleştirebilir. Her şeyin bir tarihi var. Bu yüzden bizim de eğitimimizin bir tarihi vardır. İşte ilk adım olarak Ankara olduğunu belirttim. Bu ilk adım üzerinden ikinci adım atıldı. Hareket Lübnan'a gidince ikinci adım atıldı. Bu da hareketin bir gerçeğidir. Bu hareketin diyalektiğinde daima ilerleme, yenileme ve derinleşme vardır. Hiçbir zaman atılan her adım yeterli görülmemiştir. Her zaman bunu geliştirme, derinleştirme esas alınmıştır. Örgütün tüm çalışmalarında bu böyledir. Örgütün kadroları da, çalışmalarında bu diyalektiği esas almalıdır. Bir adım atıp "bu iyidir,

Komünar

yeterlidir" deyip onu ilerletip derinleştirmezse, onda yenilik yaratmazsa, o kişi bu hareketin kadrosu olamaz.

Hareket Lübnan'daki Filistin kamplarına gittiğinde bu kampları eğitim alanı olarak kullandı. Ankara da bir evimiz vardı, tüm kadrolarımız burada eğitim görüyordu. Lübnan da ise, Dört Filistin örgütü içinde kamp oluşturduk. Her kampı da eğitim, okul sahasına çevirdik. Böyle olması gerekiyordu. Burada kadroda yaşanan birçok sorun çözüme kavuştu. Kadroda, harekette toparlanma yaşandı. Bu toparlanma üzerine ülkeye dönme ve 15 ağustos eylemini gerçekleştirme kararını burada geliştirdik. Bunda, Lübnan'daki kamplar büyük rol oynadı. Arkadaşlar bir gün bile zamanlarını bu kamplarda boşa harcamadılar.

Hatta Filistinliler bize şaşmıştılar. Kimileri bize, *"bunlar çok okuyor, yazıyor, tartışıyor, bu gidişle akıllarını yitirecekler."* Bizze, *"siz çok eğitim görüyorsunuz, çıkın gezin, istirahatinize bakın"* diyorlardı. Bizim buradaki disiplinli duruşumuz onları da etkiledi. Onlar da zamanla militanları için eğitim programı oluşturduklar. Bazı kamplarda Filistinlilere eğitim verdik. Bu onlar üzerinde etki yaratıyordu. Birçok komutanları, arkadaşlarımızı kendi savaşçılarına örnek gösteriyordu. Diyordular, *"bakın devrimci onlardır, bizde onlar gibi olmalıyız."* Bu kamplarda eğitim yapmasaydık, kadronun sorunlarını çözüme kavuşturmasaydık ülkeye dönme, buna bağlı olarak ta 15 ağustos eyleminin kararlılığına ulaşamazdık. Hareket ya mülteci olacaktı ya da dağılacaktı. Bu kamplarda gerillanın temelleri atıldı. Daha önce Hilvan ve Siverek'te böyle bir hedef vardı. Doğru, fakat bu gerilla düzeyinde değildi. Bu temel Lübnan'daki kamplarda atıldı. Daha sonra Botan'a yerleşti, 15 ağustos eylemini de gerçekleştirdi. Burada sadece gerilla boyutunda ilerleme sağlanmadı, aynı zamanda ideolojik, siyasi, diplomatik ve örgütsel konularda da

adımlar atıldı. Sadece askeri eğitim almış olsaydık sonuç almamız mümkün olmayacaktı. Eğitimde atılan adımdan sonra bir atılım daha gerçekleşti. Neydi bu? Mahsum Korkmaz Akademisini Lübnan sahasında oluşturduk. Arkadaşlar dikkat ediyorsa bir evden kampa, kaptan da Akademiye doğru bir eğitim gelişimi yaşandı. Akademinin açılması çok önemliydi. Bunun anlamı neydi? Eğitimin genişlemesi ve derinleşmesiydi. Önder APO'nun o evde oluşturduğu eğitim, Mahsum Korkmaz Akademisi ile bir sisteme kavuştu. Önderliğin tüm çalışmalarını eğitim anlayışını sistemleştirmek üzerineydi. Bu imkân da Akademi ile ele geçti.

Mahsum Korkmaz akademisi öyle kolay olmadı tabi. Akademinin olduğu yer Filistinlilerin bir kampı idi. Demokratik cephecilerindi. Birlikte bu kampı yaptık. Kamp bittikten sonra, demokratik cepheciler arkadaşları buradan çıkarmak istedi. Tümüyle kendileri kullanılmak istiyordu. Biz bunu kabul etmedik. Hatta tüm güçlerimizi buraya çekme noktasına geldik. Bunlar, *"12 Eylül sürecidir"* diye böyle bir karar alacağımızı düşünmüyordular. Nasıl ki, *"karar alıp güçlerimizi buraya çekeceğiz"* dedik, kararlılığımızı anladılar. Onlar bizleri yeni-yeni tanımaya başladılar. Bizim diğer hareketlere benzemediğimizi gördüler. Tutumumuzdan vazgeçmeyince onlar dediklerinden vazgeçtiler. Tüm zor koşullarda bile,

Komünar

bu hareketin ilke ve anlayışından geri adım atmadık. Bu duruşumuz orada saygınlığımızı oluşturdu. 82'de Filistin-İsrail savaşı çıktığında, Filistinliler darbe yemişti. Bu yüzden Filistinliler kamplarını bıraktılar. Ama arkadaşlar kamplarını bırakmadılar. İsrail ile savaşarak kamplarımızı koruduk. Ta ki İsrail geri çekilene kadar bu mücadelemizi sürdürdük. Böylesi bir emeğin, direnişin sonucunda burada Akademiyi kurduk. Öyle kolay olmadı. İlk defa Önderlik eğitimi sitemli olarak bu Akademiye geliştirme imkânı buldu. *"Bu Akademi fırsatını nasıl en iyi şekilde değerlendiririm"* düşüncesinde olan Önderlik, Mahsum Korkmaz Akademisi'nde büyük gelişmeler kaydetti. Bu Akademi hareket için okul rolünü oynadı. Bu okulda Önderlik tüm sorunlara çözüm bulmaya çalıştı. Bu Akademiye sadece parti, gerilla oluşturulmadı, aynı zamanda bir halk da oluşturuldu. Bir halkın gerçekliği de herkese anlatıldı.

Önderlik, Suriye'de de parti okulu açtı. Akademi işgalci, emperyalist devletlerin baskısı ile kapatıldı. 92'de gerilla üzerine yoğun saldırılara paralel olarak Mahsum Korkmaz Akademisi de tehditlerle kapatıldı. Mahsum Korkmaz Akademisi'nin kapatılması, büyük bir mevziinin kaybedilmesi anlamına geliyordu. Önder APO' da mevzi kaybetmek kabul edilmez. Önderlikte mevzii kaybediyorsan yeniden kazanacaksın, hatta daha farklı mevziler de açacaksın, anlayışı hâkimdir. Önderlik daima böyle çalıştığı için, harekette ileriye dönük gelişmeler yaşandı. Bu da bu hareketin bir gerçekliğidir. Bu yüzden Önderlik Suriye'de Parti Merkez Okulu'nu açtı. Akademinin kapanması parti merkez okulunun açılmasına neden oldu. Tabi bu kolay olmadı. Önderlik, Parti Merkez Okulu'nu kendi tarzı ile açtı. Yoksa Suriye devleti buna izin vermezdi. Önderlik öncelikli olarak Suriye devletine, "Bazı gazi arkadaşlarımız var, Şam'da yerleri dardır, yine tedaviye gidip geldikleri için ev deşifre oluyor. Bu bizim için de sizin için de iyi değil. Bu yüzden Şam'ın dışında bir çiftlik alıp bu arkadaşları oraya yerleştirirsek, hem bizim hem de sizin için daha iyi olur" dedi. Önder-

lik bu tarzı ile Suriye'ye bunu kabul ettirdi. İlk olarak bazı hasta arkadaşları Önderlik buraya aldı. Sonra, sağlam arkadaşlardan da bazıları buraya aldı. Suriye devleti gördü ki, burada sayı artıyor, yine çiftliğin etrafına duvarlar örülüyor, bu yüzden tedirginlik yaşamaya başladı. Daha sonra haber aldık ki, buraya baskın olacak, biz de tüm arkadaşları buradan çıkar-

dık. Baskın yapıldığında baktılar ki, fazla kimse yok. Duvar için de rüşvet verdik. Daha sonra yine arkadaşları getirdik. Bu boşaltma ve baskınlar beş altı sefer sürdü. Böylece biz burada okulumuzu açtık. Hatta Suriye devleti Önderliğe, *"sen bizden habersiz bu okulu açtın, sana helal olsun"* dediler. İstihbarat ile yaşayan Suriye gibi bir devletin merkezi olan Şam'da PKK Okulu açmak öyle kolay değildir. Bu, Önderliğin tarzı ile olmuştur. Bu açılan Türkçe okuldu. Sonrasında Önderlik bir okul daha, yani burada Kürtçe okulunu da açtı. Dikkat edersek, Önderlikte mevzii büyütme esastır. Bu bir tarzıdır. Önderliği bu biçimi ile uygularsak, Önderliğin pratiğini sergilemiş oluruz.

Önderlik bu okullarda partileşme, ordulaşma, halklaşma, özgürlük ve demokrasi sorunlarını tartışma, bunlarla büyüme ve derinleşmeyi esas aldı. Arkadaşlar dikkat etmişse ilk önceleri hareketin, Önderliğin tartışmaları böyle büyük ve derinlikli değildi. Bu okullarla birlikte, bu gelişim kendisini gösterdi.

Bu okullarda Önderlik, sosyalizm sorunlarını da tartıştı. Yine burada tanınan psikoloji bilimini bozdu. Psikoloji biliminde devrim gerçekleştirdi. Psikoloji adına üniversitelerde okutulan bilimi bir tarafa bırakarak yeni bir psikolojik anlayış geliştirdi. Bizim dışımızda da bazıları bunu belirtiyor. Mesela ben bir yazı okumuştum: Biri üniversitede psikoloji bölümünü okumuş. Daha önce Türk solunda yer alıyordu. Önderliğe ve harekete karşıydı. Bunu kendisi de belirtiyordu. Ne zaman ki önder Apo'nun çözümlemelerini okudum, bu yargılarım değişti. Önder APO'yu tanıdıkça kendimi tanıdım, kendimi tanıdıkça Önder Apo'yu, PKK'yi tanıdım, diyor. Önder Apo'nun Üçüncü Kongrede yaptığı çözümlemeler devrim niteliğindedir. Bu güne kadar hiçbir harekette böylesi bir psikolojik çözümleme yapılamadı. Tamamı ile psikolojide bir devrimdir. Önder APO psikolojiyi alt-üst etti, diyor. Önderliğin geliştirdiği psikolojik anlayışın PKK'de tam olarak oturtulamadığını belirtiyor. Eğer bu PKK'de tam olarak oturtulsaydı, dünyadaki sosyalizm sorunları da çözümlenebilirdi, diyor. Diyor ki, şu an İmralı'da Önder APO'nun psikolojisini bozmak istiyorlar. Bunun mümkün olmadığını belirtiyor. Çünkü Önderliğin geliştirmiş olduğu psikolojik anlayışı bozacak bir psikoloji daha olmadı, diyor. Bunlar var olan psikolojik yöntemlerle Önderliği teslim almak istiyorlar, ama Önder APO'nun psikolojik anlayışı var olan psikoloji bilimini aşan, onu boşa çıkaran bir çizgidedir, diyor. Bu kişi bunları doğru söylüyor.

Hiç kimse Önderlik kadar toplum, tarih ve insan üzerinde çözümleme yapamadı. Bunda önderlik çok derindir. Neden Önderlik bu konular üzerine derinlikli çözümleme yaptı? Bu, Kürdistan gerçekliği ve Kürt toplumu ile bağlantılıdır. Çünkü Önderlik gördü ki, Kürdistan'da yürütülen siyaset, toplumu toplum olmaktan çıkarmıştır. Buda insanın insanlıktan uzaklaşmasıdır. Kürdistan'da insanlık ayaklar altındadır. Kürt sorununun çözümü de bura ile bağlantılıdır. Önderlik ne zaman ki Kürt toplumunu tanıyıp Kürt'ü çözümlmeye başladı, burada da kadının gerçekliği ile ta-

nıştı. 87'de esas olarak kadın gerçekliğine ulaştı. Bakın, kadın çözümlemeleri esasen 87'de başlıyor. Bundan önce fazla yoktu. Neden bu tarihe kadar kadın çözümlemelerine ağırlık vermiyordu? Çünkü Önderlik kadın gerçekliğini esasen 3. Kongre çözümlemeleri ile açığa çıkardı. Dedi ki, "**Çözümlenen an değil tarihtir, kişi değil toplumdur.**" Sen tarih ile top-

Önderlik nasıl ki

Mahsum Korkmaz

Akademisi'nde dirilişi esas aldı

Parti Merkez Okulu'nda da

Devrimin çözümünü geliştirdi

lumu temel alırsan, bunun kökeni olarak kadına ulaşırsın. İşte burada kadın gerçekliğine ulaştı. Daha sonra "**PKK kadın partisidir**" dedi. Önderlik nasıl ki, Mahsum Korkmaz Akademisi'nde dirilişi esas aldı, Parti Merkez Okulu'nda da devrimin çözümünü geliştirdi. Bu okulda daha çok çözümün sorunları ile ilgilendi. Bu sorunlar hem Kürt, hem de insanlık sorunlarını kapsamaktaydı. Dikkat edersek, Önderlik Ankara'daki evde sorunları Kürdistan boyutunda ele alıyor, Suriye'deki okulda bu kapsam genişleyerek dünya boyutuna ulaşıyor. İmralı'da ise Önderliğin düşünceleri evrenselleşiyor. Hareketin eğitimi de bu çerçevede ilerleme göstermektedir. Kadrolarımızın bunu iyi bilmesi gerekiyor. Önderlik bu okulda üzerinde durduğu konulardan biri de, gerilla öncülüğünde yaşanan zayıflıklar ve hareket içerisinde gelişim gösteren çetecilik idi. Bu anlamda hareketin gelişiminde engel olan, daima büyük kaybettiren bu sorunlar üzerinde durdu. Önderliğin eğitimi burada iyi anlaşılırdı, buna göre de yaşamsallaşsaydı sonuç alınırdı. Eğer Önderliğin okulda verdiği çabaya paralel olarak hareket de ülkede böyle bir çaba içerisinde olsaydı, yaşanan bu gelişimler bugünkü gibi olmazdı. Belki de uluslar arası komplo böyle bir seyir izlemezdi. Bu acıları çekmezdik. Belki çözüme dönük birçok adım atıp sonuç alabilirdik.

Komünar

Önderlik yeni paradigmanın temelini, stratejisini, hareket içindeki değişim-dönüşümü bu okulda geliştirdi. Tabi düşman uluslar arası komplo ile bunların önüne geçmek istedi. Ama Önderlik, Şam'da atmış olduğu adımları bırakmayıp, İmralı'da bunu tamamlayarak sistemleştirdi. Birçok arkadaş yaşanan stratejik değişim-dönüşümü, yeni paradigmanın oluşumunu, Önderliğin İmralı'da geliştirdiğini belirtiyor. Bu doğru değildir. Bunlar daha Şam'daki okulda atılan adımlardır. Komplo ile bunlar yarım kaldı. Önderlik İmralı'da yarım kalan çalışmalarını tamamladı. Önderliğin uluslar arası komplo ile yakalanıp İmralı'ya götürülmesinden sonra ülkede, Mazlum Doğan kadro okulunu açma kararı aldık. Neden? Çünkü Önderlik esir düşene kadar eğitimi sürdürüyordu. Önderliğin geliştirmiş olduğu eğitim sistemini, yıllarca üstlendiği eğitimi devam ettirmek için hareketin yönetimi bunu devralmak zorundaydı. Bu yüzden MDKO'yu açtık. MDKO'yu açtıktan sonra, buna bağlı olarak başka okullar da açtık. Tabi bu diğer okulların rolü, düzeyi farklıydı. Amaç, kadronun ihtiyaçlarını bu okullarda karşılamaktı. Dikkat edersek, PKK tarihinde ne zaman eğitim olmuşsa hareket gelişmiş, harekette fazla sorunlar olmamış ve böylece sonuç almıştır. Ne zaman ki eğitim olmamışsa, harekette sorunlar ortaya çıkmış, zayıflık, takatsizlik ve kaybetme boy göstermiştir. Tarihte her hareket, hedeflerini yerine getirmek için kadrolarını yetiştirir. Eğer bir hareket kadrosunu amaç ve hedeflerine göre yetiştirmezse, o hareket hiçbir zaman sonuç alamaz. Tarihte sonuç alanlar böyle sonuç almışlardır.

Eğitimin Amacı, Kadroyu Amaç ve Hedeflere Göre Yetiştirmektir

Zihniyet; ideoloji ve felsefedir diyoruz. Zihniyetin yok oluşu, o hareketin ideoloji ve felsefenin bitimi anlamına gelmektedir. Tarz dediğimiz ise; örgüt, eylem, kültür, ahlak, kişilik, yaşam ve ölçünün pratikleşmesidir. Yani hedefe göre nasıl yürümeyi ifade eder. Üslubun, yöntemin ve tempon nedir? Nasıl sonuç

alacaksınız? Bunlar tarzı ifade eder. Bir hareket zihniyet ve tarzı ile kimliğini oluşturur. Apocu hareketin amacı nedir? Kürt sorununu nasıl çözecek? Özgürlük, demokrasi, adalet ve eşitlik sorunları, Kürdistan ve dünyada nasıl çözüme kavuşacak? Stratejik ve taktik gelişmeler nasıl ortaya konulacak? İşte bunların hepsi bu hareketin hedefleri arasındadır. Mademki hedef hem Kürt ve Kürdistan sorunu, hem de insanlık sorununun çözümüdür, buna göre kadrolaşmaya gitmek zorundasın. Kadrolarını bu temeller üzerinde yetiştireceksin. Mademki hedef budur, bunun için sorunun ideolojik, felsefik, örgütsel, eylemsel, ahlaki, kültürel ve yaşamsal boyutu ile bunu çözüme kavuşturmak zorundasın. Öyle olmazsa sonuç alamazsın.

Bu hareketin hedefleri arasında, Ortadoğu'da demokratik konfederalizmi oluşturup tüm dünyaya yayma öncelikli esaslarımızdandır. Bu hareketin kadrolaşması da buna göre olmalıdır. Bunun için her arkadaş hareketin hedefleri doğrultusunda kendine yaklaşıp, bu hedefleri kendi hedefleri haline getirecek ki, bu hareketin kadrosu olabilsin, ihtiyaçlara da bu biçimi ile cevap verebilsin. Bu hareketin hedefi insanlık sorunlarını çözmektir. Eğer sen buna göre kendini güçlendirir ve bilgilendirmezsen hareketin ihtiyaçlarına cevap olamazsın. Cevap olamadığın için de harekete ters düşmüş olursun. Bu hareketi şahsında öldürmüş olursun. Bu hareketin kadrosu, şahsında hareketi geri çekip boşa çıkarmamalıdır. Şahsında hareketi yaşatmalıdır. İşte, "*ben geldim, bu hareket benden ne istiyorsa yerine getiriyorum, ben de bu hareketin militanım*" demek yetmiyor ve bu, doğru da değildir. Elbette bu hareketin içerisinde, söylenenleri yerine getiriyorsun, ama bu senin militan olduğunu belirlemez. Bu hareketin militanı, ihtiyaçları tespit eden ve ona cevap olandır. Budur militan. Şu an benim annem de, babam da ne söylersen yapar. Belki korkusundan, belki de istediğinden. Fakat bu onların militan olduğunu belirlemez. Nasıl ki annem ile babam bu biçimi ile militan olamıyorsa, hareketin kadrosu da söylenenleri yerine getirmekle militan olamaz. Kadroyu yurtseverden ayıran nedir?

Kadro, sadece söylenenleri yerine getirmek değildir. Zaten bunu yapıyor. Kadro, hareketin hedeflerine bağlı olandır. Bu hedefi yerine getirmek için hareketin ihtiyaçlarına cevap olandır. Kadroyu yurtseverden ayıran da budur. Bu yüzden arkadaşlar, böyle bir kişilik kendilerinde yaratmamalıdır. Böyleleri, hiçbir zaman hedef ve çizgiden uzaklaşmamıştır. Eksiklik yapsa dahi, kendini hedef ve ihtiyaçlara kilitlediği için bunu görüp hemen eksikliğini kapatır. Burada hareket tehlike yaşamaz. Kim harekete tehlike yaşatır? Hareketle kendini birleştirmeyen, yani hedeflerle birleşmeyen. İşte bu insanı yurtsever veya memur yapar. Bakın mesela, bir memura talimat verdiğinde yapar, vermediğinde yapmaz. Şu an birçok arkadaşımızda da bu var. Yani daima birileri onlara "yapın" diyecek. Kadro böyle olmaz, kadro çalışır. Çünkü ihtiyaçlara cevap olmak ister. Böyleleri örgüte tehlike yaşatmaz. Pratiğinde örgütü geliştirme vardır. Pratikte örgütü geliştirmeyen, zarar veren memur gibileridir.

Eğitim nedir? Kısaca bunun üzerinde de

Eğitim
Devletçi iktidarın sınıfçı
Cinsiyetçi zihniyetinden
Tümüyle kurtulmaktır
Bu hareketin zihniyeti
Devlet, iktidar, sınıf ve
Cinsiyetçiliği kapsamıyor
Neyi temel alıyor?
Demokratik sistemi
Bunun üzerinden özgürlüğü
Eşitliği esas alıyor

durmak gerekir. Eğitim devletçi iktidarın sınıfçı, cinsiyetçi zihniyetinden tümüyle kurtulmaktır. Bu hareketin zihniyeti; devlet, iktidar, sınıf ve cinsiyetçiliği kapsamıyor. Neyi temel alıyor? Demokratik sistemi. Bunun üzerinden özgürlüğü, eşitliği esas alıyor. Bu yüzden her arkadaş eğitimde hareketin zihniyetini esas alacaktır. Yani kendinde demokratik, ekolojik,

cinsiyet özgürlükçü paradigmayı esas alacak. Çünkü toplum bu üçayak üzerinden oluşur.

Örgüt hedefinde eğitim, kendinde çözüm gücünü oluşturmaktır. Bu temelde kişilik, kültür ve ölçü kazanmaktır. Eğitim, insanı hedeflerine götürecektir. Bu temelde pratikleşme, gelişme ve başarıdır. Eğitim, önderliğin hedeflerine kendini kilitlemek, önderliğin çizgisine girmek, kendini bu çizgide eritmek, çizgi doğrultusunda ihtiyaçları ortaya çıkarmak ve bunları zamanında gerçekleştirmektir. Bu yüzden bu okula gelen her arkadaş kendini bu esaslar üzerinden eğitecek, eğitimle birlikte PKK'nin kişiliğini kendinde oluşturup, büyütüp derinleştirecek. Böyle olmadı mı kimse bu eğitimden çıkmayacak, hareketin görevlerini almayacak. Görev alacak olanlar PKK'nin kişiliğini, kültürünü ve ahlakını alanlar olacaktır. Çünkü PKK kişiliğini kendinde oturtmayan birine görev versek dahi, bu görevi yapamayacaktır. Kendine göre yaklaşacağı için örgüte zarar verecektir. Arkadaşlar kendilerini eğitsinler diye örgüt tüm imkânlarını arkadaşların hizmetine sokuyor. Kimse "bu imkânlar azdır, benim eğitimime yetmiyor" diyemez. Diğeri, her arkadaşın vicdanına kalıyor. Eğer istersen kendini PKK kişiliği temelinde eğitebilirsin. O imkân ve ortam fazlasıyla vardır. Yok, biri, "ben kendimi eğitemiyorum, parti beni eğitsin" derse, parti hiç kimseyi eğitemez. Parti, kişinin kendisini eğitmesi için ortam ve imkân hazırlayarak yardımcı olur. Partinin yapacağı budur ve yapıyor da. Diğeri arkadaşlara kalmıştır. Bunun için herkes kendini zorlamalıdır. Her hareketin kadrosu o hareketin yaşamına göre kendini örgütlemişse yürüyebilir. Harekete adanmış olan, hareketini güçlendirip ilerletebilir. PKK kadrosu da bu esaslar üzerinden gelişim gösteriyor. Bu hareketin militanı olmak istiyorsan, kendin için yaşamayacaksın. Kendinde toplumsallaşmayı yaratacaksın. Böyle oldu mu, halk ve insanlık için çalışabilirsin. İşte böylelerine "adlanmış insan" di-

Komünar

yorlar. Amaç ve hedefler böyle insanlarla sonuca ulaşır. Şu an PKK'de oluşan kadrolaşma da tümüyle bu esaslar üzerindedir.

Önderlik, PKK militanlarında kişiliği, kültürü, ölçüyü ve ahlakı, insanlığın öngördüğü biçimiyle bir şekillenme yarattı. Birçok hareketin tarihinde bu, şahıslar düzeyindedir. PKK'de ise şahıslar düzeyinden çıkıp genelleşmiştir. PKK militanı bu esaslar üzerinden oluşmuştur. PKK, Kürt halkını da bu esaslar üzerinden oluşturmak istiyor. Bu noktanın iyi anlaşılması gerekiyor. İşte bu kişiliğe, kültüre, ahlaka, ölçüye, zihniyete, tarza peygamber ve derviş deniliyor. Tarihe baktığımızda dinde, bilimde, birçok alanda insanlığa büyük adım attıran, insanlığı kirlilikten çıkaran, peygamberlik ve dervişlik ismi ile tanınanlar olmuştur. Bunların kişiliğine dikkat edersek, yıllık ya da süreli değildir. Uzun zaman tarihe damgalarını vuruyorlar. Bu şekilde tarihte yer alıyorlar. Anlayışları, felsefeleri kolay-kolay zayıflamıyor. Bunlar, insanlık tarihine büyük etki yapmışlardır. Onların yaşamına baktığımızda, kendilerine ait bir şey göremeyiz. Önerine koymuş oldukları hedefleri nasıl gerçekleştirecekler diye yaşarlar. Tüm yaşamlarını buna göre örgütlerler. Bunun dışında bir yaşam göremezsin. İşte bu yüzden kendilerini, hareketlerini büyütüp insanlık üzerinde etki bırakmışlardır. Önderliğin PKK militanlarında gerçekleştirdiği de budur. Bu açıdan PKK'de oluşan kişilik, peygamber ve derviş kişiliğidir. Yani kendisi için yaşamayan, kendi olmaktan çıkan, insanlık ve özgürlük için mücadele verendir. Eğer PKK kişiliği, PKK insanı, PKK militanı Kürtler üzerinde etki yaratmışsa, Kürtlerin kalbinde yer almışsa, Kürdistan'da değişimler yapmışsa, bunun bir nedeni vardır tabii. Düşmanın her türlü yönelimine rağmen halk; **"PKK Halktır Halk Burada"** diyorsa, bu, o militanlıktan geliyor. Bu militanlık ile oluşan gelenek ve kültürdür. Bu militanlık, insanlığı temsil eden ve yaşatandır. Bu militanlık temiz bir militanlıktır, kirlilik bulamazsın. Neden? Çünkü içinde kendisi için bir şey yoktur. Kirlilik, bireycilikte başlıyor. PKK militanında kirlilik yoktur, toplumsallık esastır. Yani halk

için, insanlık için yaşamak vardır. Bunun için yaşayan kendi şahsı için ne isteyebilir? Hiçbir şey istemez. Bu yüzden kirlilik de olmaz. Eğer Kürt halkı PKK militanlığını kabul etmişse, bu yüzden kabul etmiştir. Çünkü halk gördü ki, yaşamlarında kendileri için bir şey yok, özel bir yaşamları yok. Kürt sorununun çözümü için çalışıyorlar. Halk, PKK militanı için ne diyordu? **"Melek gibidir"** diyordu. Halk doğruyu söylüyor. Melek nedir? Temiz olandır. Diyordular ki, "biz kendi akrabalarımıza güvenmiyoruz, PKK militanlarına güveniyoruz, bu yüzden her şeyimizi PKK kadrolarına teslim edebiliriz." Bugün aşınmalar olabilir tabii. Belirttiğim gibi komplo, özel savaş, sivil toplumculuk içimizde tahribatlar yarattı. Fakat bunlar, bu hareketin gerçekliğini bozamaz. Çünkü bu hareketin bir gerçekliği var. Ne kadar ihanet ve yozlaşma olsa da, hareketin gerçekliğini kirliletemez.

Dikkat edin, tasfiyecilerin hepsi sonuç alabilmek için hareketin militanlığı ile oynamışlardır. Yani hareketin yaşamı, kültürü, ölçüsü ve tarzıyla oynamışlardır. Bu yüzden bu militanlık büyük bir militanlıktır, harekete ve halka kazandırandır. Halkın, hareketin gücü bu militanlıktadır. Sen ne kadar bu militanlığı ilerletip büyütürsen o kadar hareketin, halkın gücünü büyütüp sonuç almış olursun. Önderliğin PKK'de gerçekleştirdiği militanlık öyle bir militanlıktır ki, kontrole gelmiyor. Kimse teslimiyet, ihanet ve işbirliğine çekemez. Türkçe derler ya, zapt-u rapt altına alınmayan, öyle bir militanlıktır. Eğer sistem hareket üzerine geliyorsa bu yüzden geliyor. Çünkü oluşan halk, oluşan militanlık bu esaslar üzerinde geliştiği için, bu onlar açısından büyük tehlike yaratmaktadır. Önderliğin ideolojisi, felsefesi tamamıyla bu esaslar üzerinde kurulmuştur. Yani o ideoloji ve felsefe, böyle bir militanlık geliştirdi. Arkadaşlar bunu iyi bilmelidir. Bu felsefe ve ideoloji, yaşam tarzı ve mücadeleyi yaratıyor. PKK militanlarında bir yaşam tarzı, pratikleşme yaşanıyor, bu felsefe ve ideoloji ile bağlantılıdır. Büyük bir zihniyettir. Çünkü insanlığı ayakları üzerine almak isteyen bir zihniyettir.

Komünar

Apoculukta Eğitim, Kendinde İnsanlık, İnsanlıkta da Kendini Yaratmaktır

Bu eğitim ile birlikte her arkadaş kendini bir Apocu, bir peygamber, bir derviş yapmalıdır. Yani büyük bir kişilik kendinde yaratmalıdır. Bu nedir? Kendinde insanlık, insanlıkta da kendini yaratmaktır. Her militan bu eğitimde bunu esas almalıdır. Önderlik gerçeği de budur. Arkadaşlar diyor ya, *"biz önderliğe bağlıyız."* Bunları yerine getirmekle önderliğe bağlı olunur. Önderlik önce kendini oluşturdu; kendinde örgüt, halk, insanlık yarattı, bunlardan da kendini yarattı. Büyük yarattı ve büyük oldu. Önderlik bunları kendisi için yapmadı. Kendisini arkadaşları, halkı ve örgütü için oluşturdu. Kendinde ne yaratmışsa bunların hizmetine soktu. Hareketin başarısı ve gelişimi, tümüyle bu tarzla olmuştur. Eğer arkadaşlar da Apocu olmak istiyorsa böyle yapmalıdır. Düşmanın karşısında durup onu boşa çıkaracaksek yolumuz bu olmalıdır.

Şu an bizim kadrolarımızda bir kendini oluşturma tarzı vardır; bunu kendisi için, kendisine sermaye yapmak için, birilerini bastırma için yapıyor. Yani egemen sınıflar gibi. Egemen sınıflar ne yapıyorlarsa kendileri için yapıyorlar. Bu hareketin kadrosu böyle yapmamalı. Ne anlıyorsa arkadaşı, örgütü ve halkı için anlamalıdır. Bunların hizmetine sokmalıdır. Bunları büyütecek ki, kendisini de büyütebilsin. Bu aynı zamanda onun büyüklüğü anlamına gelecektir.

Bu eğitimde her kadro Apocu kişiliği kendinde yaratacak, bu konuda çelişkisi olan kendisini temizleyecek, doğru olanı bulacaktır. Her kadro Apocu ideolojiyi, felsefeyi, anlayışı ve meşru savunma çizgisini kendinde derinleştirecektir. Kimse kendini tamam görmesin. Arkadaşlar eğer çözümlenmeleri okumuşsalar Önderlik, *"ben de kendimi Apocu yapmak istiyorum"* diyor. *"Ben Apocuyum"* demiyor. Önderlik sadece şehitleri ve gazileri Apocu olarak görüyor. *"Şehitler PKK'nin sahibidir, gaziler de yaşayan şehitlerdir. Bunun dışında kimin PKK'li olup olamayacağı belli değildir. Yarın belki birileri ihanet eder,*

bu PKK'li olamaz." diyor. Önderlik kendisi için de bunu söylüyor. Bu bir anlayıştır. Bunları niçin söylüyorum? Birçok arkadaşımızı PKK'ye katıldığında *"ben PKK'li oldum"* diyor. Sonrasında PKK'li olma ihtiyacını duymuyor. Bu yüzden evden nasıl gelmişse, harekette de yıllarca öyle kalıyor. On yıl boyunca hareket içerisinde, sanki evden yeni gelmiş gibidir. Çünkü kendini katmıyor, eğitmiyor ve PKK'li olmak istemiyor. Böyleleri PKK içerisinde kalmazlar. Ne zaman olursa olsun hareketten ayrılacaktır. Bu kesindir. PKK'li olmak isteyen, PKK'nin ihtiyaçlarına cevap olmak isteyen kadrolar ise, sonuna kadar bu hareketle yürüyor. Bunlar harekete zarar da vermezler.

Bu eğitimle her kadro bu hareketin kişiliğini kendinde oluşturursa, iktidar-devlet, yine sistem kapitalizminden kendini soyutlarsa, güç haline gelebilir ve buna karşı durabilir. Böylece sisteme alternatif olabilir. Eğer sen her yönüyle ilişkini kapitalist sistemle kesmezsen PKK'li olamazsın. Belki arkadaşlar savunmayı okumuştur. Önderlik bu konuda özeleştirisini verdi. *"Her yönüyle bu sistemle ilişkiyi kestim"* diyor. Atina savunmasının sonunda Önderlik ne diyor? Diyor ki, *"ne bu dünya benden bir şey anladı, ne de benden ondan; ne bu dünya beni kabul ediyor, ne de ben onu kabul ediyorum."* Önderlik ve hareket gerçeği bu kadar nettir. Hareketin her kadrosu bunu kendine ölçü alacaktır. Bakıyorsun bu hareketin kadrosudur, ama kapitalizmin kültürünü, yaşamını, ölçüsünü ve ahlakını yaşıyor. Bu nasıl PKK'li olacak? Mümkün değildir. Bu kendini, hareketi ve halkı kandırmaktır. Kapitalizmi sonuna kadar yaşayacaktır. Kapitalizmi sonuna kadar yaşayacaktır, sonra da *"ben önderliğin arkadaşım, onu yaşıyorum"* diyeceksin. Hayır! Sen önderliğin düşmanı, hareketin karşıtıdır. Bu kadar nettir. Neden önderlik özellikle, *"kapitalizmden kendimi ayrı tuttum, ilişkilerimi kestim"* diyor? Çünkü kapitalizm toplumsallığı ortadan kaldırıyor. Bir sistem toplumsallığı ortadan kaldırıyor bu insanlığa karşıdır. Çünkü insan toplumsallığı ile insan oluyor. İnsanı hayvandan ayıran da budur. Bu yüzden bakın,

Komünar

kapitalizmin geliştirmek istediği kùltür ve ahlak, insanı insan olmaktan çıkarıyor, yani insanı hayvanlaştırıyor. Kapitalizm sadece toplumsallığı ortadan kaldırmayıp, aynı zamanda 'o meşhur' bireyciliği de ortadan kaldırıyor. Daha önce toplumsallığa karşı çıkıp bireyciliği ön plana çıkarıyordu, şimdi ise bireyciliği de öldürüyor. İnsanı her yönüyle gerçekliğinden uzaklaştırıyor. Bakın mesela, Avrupa'da insanlar kendi halindedir. Dünya yıkılsa umurlarında değildir. Tümüyle her şeyden uzaklaşmışlardır. Kapitalizm onları keyfine bakan, alıp satan konuma koymuştur. Bu nedir? Bu, insanlığı bozmaktır. İnsanı gerçekliğinden uzaklaştırmaktır. İnsanlığı hayvanlaşmaya götürmektir. Kapitalizm kendini öyle ilerletmiş ki, ya sen kendini büyüteceksin ya da öleceksin. Felsefesi budur. Bu yüzden ölmek için kendini büyütecektir. Peki, nasıl büyütecek? Her şeyi talan ederek! Küreselleřme bu anlamda ilerleme gösteriyor. Bakın, büyük şirketler açılıyor, buna bağlı olarak birçok küçük şirket kapatılıyor ya da iflas ediyor. Büyük şirketler kendilerini daha da büyütüyor. Bu yüzden her şeyi tahrip ediyor. Yine sistem iktidarını öyle geliştirmiştir ki ortada birey, aile, toplum diye bir şey kalmamıştır. Bireye bile hükmediyor. Önceleri bireyin iradesini gözetiyordu, şimdi ise o da yok. Önderlik, **"kapitalizm ile tüm ilişkilerimizi kesmemiz lazım"** derken, bu gerçekliği dile getiriyor. Çünkü tarihte hiçbir iktidarcı sistem insanlık gerçeği ile bu kadar oynamamıştır.

Bu sistemin önüne nasıl geçilecek? Dünyada bu tartışmalar yapılıyor. Eğer sen bu sistemi iyi anlayıp çözümlene geliştirirsen, alternatifini de yaratabilirsin. şu an önderliğin yaptığı da budur. Dikkat edersek, uluslar arası komplo gelişti, bu komployu geliştiren var olan sistemdi. Önderlik bu komploya karşı nasıl durdu? Mademki komployu geliştiren bu sistemdir, öyle ise sistemi iyi anlamak gerekir. Bu yüzden savunmalarında sistemi çözümlenmeyi esas aldı. Çözümlenmelerle komploya ve sisteme karşı çıktı. İntikamını da böyle aldı. Önderlik çözümlene ile alternatifini oluşturdu. Komployu da böyle boşa çıkardı. Önder-

lik alternatifini demokrasi, ekoloji ve cins özgürlüğü ile oluşturdu. Yine sisteme alternatif olarak ahlak, bilim ve siyaseti esas aldı. Neden önderlik kadın, ekoloji ve bu temel üzerine demokratik sistemi kendine esas aldı? Çünkü Önderlik gördü ki demokrasi, özgürlük, eşitlik, barış, adalet ancak kadın özgürlüğü, ekoloji özgürlüğü ve demokratik toplum ile yaratılabilir. Bunun dışında mümkün değildir. Çünkü insanlık, kadın köleliği ile kölelik ve iktidar yaşamıştır. Bunlar kadın köleliği üzerinden gelişmiştir. İnsanın tahakkümü kadının köleleştirilmesi ile doğaya da taşınmıştır. Böylece doğa üzerinde tahakkümü de geliştirmiştir. İnsanın insan üzerindeki tahakkümü, insanın doğa üzerindeki tahakkümünü de doğurmuştur. Özgürlük, barış burada kaybedilmiştir. Bu yüzden alternatif sistemde kadın ve ekoloji esastır. Önderlik bu yüzden doğal toplumu kendisi için temel aldı. Komünal demokrasiyi esas aldı. Önderlik, kadın köleliği ile gelişim gösteren tarihi sapma olarak ele aldı. Bu sapmayı düzeltmek gerekir. Sapma düzeltilmeye kadar demokrasiden, özgürlükten bahsedemeyiz. Önderlik kapitalist sistemi çözümlenmeseydi, alternatifini ortaya koymazdı, komployu da boşa çıkaramazdı.

Bu eğitim ile birlikte her kadro kendini bireyci, bencil, dar, mahalli, kendine görelilik, iktidarcı, çözümsüzlük gibi anlayışlardan kurtaracak, her konuda netleşmeyi sağlayacaktır. Çünkü bu anlayışların hepsi kişiyi çözümlenmeden uzaklaştırıyor. Bunlar netleşmenin, kararlaşmanın önünde engeldir. Bu hareketin ölçüleri üzerinde kendini eğitirsen bu anlayışlardan kurtulursun. PKK hareketi büyüktür, hedefleri de büyüktür. PKK dünyadaki zihniyeti, bu zihniyet ile kùltürü, ahlakı, ölçüyü ve kişiliği değiştirmek istiyor. Bu yüzden büyük bir harekettir. Duygu, düşünce ve hedefleri de büyüktür. Belirttiğim temellerde kişiliğini oluşturursan dünya zihniyetini değiştirebilirsin. Bu nedenle PKK kişiliği büyük bir kişiliktir. Zayıf, basit ve geri bir kişilik, bu hareket içerisinde yaşayamaz ve suçtur. Hareket bu kadar büyükse, kişilik de bunun tersi ise, bu harekete karşı gelmek anlamına gelir.

Komünar

Bunun hiçbir izahı olamaz. Mademki sen bu hareketin insanısın, bu harekete göre kendini yapılandıracaksın. Ancak bu biçimi ile hareketin kadrosu olabilirsin. Sen ne kadar duyguda, düşüncede, örgüt ve eylemde kendini geliştirirsen o kadar netleşmeyi sağlarsın. Kararlaşma ve pratikleşme de bunun üzerinden gelişir. Eğer birinde pratikleşme olmuyorsa ya da gelişim göstermiyorsa, bu onun kararsızlığı ile bağlantılıdır. Bu da netsizliği ifade eder. Netleşmek örgüt gerçekliği ile kendini oluşturmaktır. Bu hareketin kadrosu olduğun için ölçü örgüttür. Bunu yaptığında partili olursun. Bu eğitimde arkadaşlar bu kişiliği kazanmalıdır. Bu hareketin kişiliği bizden ne istiyor? Cesaret, ilgili olmak, fedakarlık, toplumsallık, örgütlenme, eylem, başarıya kilitlenme, özgürlüğü esas alan kişilik, inisiyatif, vb. Arkadaşlar bu eğitimde bunları kendilerinde oturtacaklar. Bu eğitimde sadece kendinizi oluşturmayacaksınız, aynı zamanda arkadaşlarınızı da oluşturacaksınız. Ne kadar kendini örgüt gerçeği ile yaratıyorsan, arkadaşını da yaratıp oluşturacaksın. O yüzden herkes devrenin başarısını esas alacaktır. Bireyci anlayışı kendinde mahkûm edecektir. Bilmeliyiz ki, başarmız her arkadaşta. Eğer kaybetmek istemiyorsak, her arkadaşımızı geliştirip onu çözüm gücü haline getirmeliyiz.

Apoculukta Tüm Suçlar Af Edilebilir, Ama Kendini, Arkadaşını Ve Halkını Eğitmeyen Asla Af Edilemez

Biz sosyalist bir hareketiz. Bu Önderliğin kadrolarıyız. Sosyalizmde bireycilik yoktur. Sosyalizm, toplumsallığı esas alıyor. Bu yüzden sosyalizm toplumsallık bilimidir. **"Sosyalizmde ısrar, toplumsallık ve insan olmakta ısrardır."** Bu yüzden bu hareketin kadroları tüm çalışmalarında sosyalizmin ideolojisini, felsefesini, siyasetini, kültür ve ahlakını kendisi için ölçü almalıdır. Tüm çalışmalarına böyle yaklaşmalı ve ilerletmelidir. Kendini, arkadaşını eğitmek nedir? Eğitimi geri çekmek boşa çıkarmaktır. Bu büyük bir suçtur. Bu harekette tüm suçlar af edilebilir, ama

kendini, arkadaşını eğitmeyen af edilemez. Neden af edilemiyor? Çünkü büyük bir suçtur. Neden büyük bir suçtur? Çünkü özgürlük hareketi içerisinde köleliği yaşamak, bunda ısrarlı olmaktan kaynaklıdır. Kürt insanının kendisini eğitmesini, çözüm gücü olmasını istemeyen kimdir? Egemen, baskıcı güçlerdir. Kürt'ün düşmanı, Kürt'ün öğrenmesini istemez. Düşman Kürt'ün her zaman zayıf, çözüm gücünden uzak olmasını istemektedir. Böyle bir Kürt rahat bir şekilde iktidara teslim olabilir. Bu yüzden kendini eğitmek düşmanı yaşamaktır. Bu da af edilemez. Herkes kendini, arkadaşını, halkını eğitmek zorundadır. Yönetimsen bunu daha fazla yapacaksın. Başka şekilde kabul edilmez.

Özgür bir kişilik yaratma ne ister? Daima insanın kendisini doğru ve yeterli eğitmesini ister. Bu eğitim de özgür bir şahsiyet yaratmaya hizmet etmelidir. Böyle bir eğitim insanda özgür şahsiyeti geliştirir. Bunu kendinde gerçekleştiren, arkadaşında da gerçekleştirebilir. PKK savaşında en büyük savaş, Kürt'ü eğitmek savaşındır. Bu temel üzerinde Kürt insanında özgürlüğü geliştirmedir. Apocu hareket asıl büyük savaş burada verdi. Diğer savaşların hapsi bu savaşa bağlı olarak hareketi geliştirdi. Bu yüzden Kürt insanında, Kürt toplumunda özgürlük istemleri gelişti. Hem de tutku düzeyinde. Eğer bugün Kürdistan toplumu özgürlükte bu kadar ısrar ediyorsa, buna bağlı olarak kimlik, birliktelik istemleri böylesine güçlü ise, bunların hepsi verilen bu savaş doğrultusunda gelişmiştir. Eğer bu hareket özgürlük savaşını, bu savaşa bağlı olarak eğitimi geliştirmesiydi, Kürdistan'da böylesi sonuçlar alması mümkün olmayacaktı. Belki Apocu hareket Kürdistan'da birçok savaş yürüttü, fakat en büyük savaş eğitimsizliğe karşı yürüttü. Kürt insanı için eğitim bir şey ifade etmiyordu. Sen eğitim dediğinde, o insanın önüne ölümü koyuyor gibiydin. Şimdi bile birçok kadromuzda bu böyledir. Sen eğitime gideceksin dediğinde sanki onu idama götürüyorsun. Eğitime gitmek istemiyor. Fakat eğlenmeye, oynamaya gel dediğinde ayaklarından ter atmasına rağmen "of" bile demi-

Komünar

yor. Bu da bizim insanımızın gerçekliğidir. Hareket, eğitimin Kürt halkı için, kadro için ne kadar önemli olduğunu anlatana kadar birçok zorluklar yaşadı. Diyebiliriz ki, kadro ve

**Eğer Kürt ve Kürdistan adına
Gelişmeler yaşanmışsa, bu verilen
Eğitim savaşı ile olmuştur.
Bunun dışında Kürdistan'da
Ne değer ne de yaşam olurdu
Bunu iyi bilmek gerekir
Eğer sen yaşamı, değeri
Kazanmak istiyorsan eğitimi
Büyüterek güçlendireceksin**

halkımızda eğitimin önemi yeni-yeni anlaşılıyor. Çünkü her şey eğitimle oluyor. Hareketlerde, toplumlarda eğitim güçlendirilmeyorsa, sorunlar eğitimle çözülmüyorsa, onların gelişme kaydetmesi zordur. Apocu hareket bu yüzden büyük savaşı burada geliştirdi. Bu savaşın sonucunda Kürt toplumunda uyanma, ayaklanma gerçekleşti. Eğer Kürt ve Kürdistan adına gelişmeler yaşanmışsa, bu verilen eğitim savaşı ile olmuştur. Bunun dışında Kürdistan'da ne değer ne de yaşam olurdu. Bunu iyi bilmek gerekir. Eğer sen yaşamı, değeri kazanmak istiyorsan eğitimi büyüterek güçlendireceksin.

Şu an bu hareketin düzeyi nasıl bir düzeydir? Bu hareket sadece Kürt sorununun çözümünü esas almamıştır. Bunun yanında insanlık sorununun çözümünü de esas almıştır. Önderlik bu hareketin düzeyidir, hareketin düzeyi de Önderliğin düzeyidir. Arkadaşlar dikkat etmişseler, Önderlik evrenin sorunları ile meşguldür, sadece dünya sorunu da değil. Bu yüzden bu hareketin her kadrosunun düzeyi bu düzeyde olmalıdır. Bu düzeyi esas alırsan hareketin düzeyine ulaşmış olursun. Yok, bu düzeyi esas almazsan çok geride kalırsın. Geride kaldın mı, örgütün ihtiyaçlarına cevap olamazsın. Bu, hareket ile aranda çatışma yaratır. Seni harekettten koparma noktasına getirir. Örgütten koparsan kim var? Düşman! Ya ör-

gütte kalırsın ya da düşmana gidersin. Örgütte kalabilmek için örgüt düzeyini yakalamak gerekir. Örgüt düzeyi ile geride kalmazsın. Hareketle aranda çelişki de olmaz. Bu durumları yaşamamak için hareketin seviyesini anlamalıyız. Anlamak nedir? Yaşamaktır. Anlamamışsan yaşayamazsın. Bazı arkadaşlar diyor ya, "*anladım, ama pratikte eksikliğe girdim.*" Bu, kandırmadır. Sen anlamamışsın, kendini kandırmışsın. Sen anlasaydın, onu pratikte ve yaşamda gerçekleştirirdin. "*Anladım*" deyip pratiğin bunu doğrulamıyorsa, bu senin anlamadığın anlamına gelir. Sen kendini kandırıyor-sun, hatta hareketi ve yanındakileri de kandırmaya çalışıyorsun.

Bazı arkadaşlarımız her şeye kendi seviyeleri ile yaklaşıyorlar. Bunlar hareketin seviyesine ulaşmadıklarını görünce, hareketin seviyesini kendi seviyelerine çekmek istiyorlar. Bu, harekete karşı savaştır. Bazı arkadaşlarımız bilmeden yapıyor olabilirler, fakat parti içerisinde böyle durmanın anlamı, partiye savaş anlamındadır. Partide niyet konuşuramaz. Niyetin iyi de, kötü de olsa bir şeyi ifade etmiyor. Parti ne ile hareket ediyor? Seviye, ölçü, zihniyet, tarz... Örgüt buna bakar. Burada niyet tek başına bir şey ifade etmez. Mesela birçok arkadaş daraldı mı, "*niyetim iyidir*" diyor. Bunlar anlamsızdır. Bunlar parti tarzı ile örgütlenmemişler. Toplumdaki bir insan gibidirler. Partili bir insan böyle konuşmaz. Partide ideoloji, felsefe, ölçü, tarz vardır.

PKK kazanımlarını, eğitimde vermiş olduğu savaş ile elde etmiştir. Bu hareketin kadrosudur, bakıyorsun, "*eğitime ihtiyacım yok*" diyor. Eğitime gelmemek için bin bir bahane ortaya koyuyor. Bunda kendini ikna ederek seni de ikna etmek istiyor. Eğitime gelmemek için bir savaş içerisine giriyor. "Ben daha önce eğitim gördüm, eğitime ihtiyacım yok" diyor. Bin bir türlü bahane uydurmaya çalışıyor. Bu neyi ifade ediyor? Yani, "ben bu hareketin çizgisine katılmıyorum" demektir. Çünkü bu hareketin insanı, eğitimle kadro olabilir. Bu hareketin eğitiminden geçmeyen hareketin gerçeğini göremez. Bu nedenle de kendini oluşturamaz.

Devam Edecek...

Meşru Savunma Çizgisi Ve Uygulama Esasları

Bu konu hakkında çok geniş araştırma ve hazırlık düzeyimiz yerine, genel bir bilgilenme ve geçen süreçte meşru savunma ve öz savunmaya ilişkin sınırlı, kısa değerlendirmeler ile yetinen durumumuz söz konusudur. Kuşkusuz bu durum bir eksikliklerdir. Hem daha başarılı iş yap-

bilmek, hem de görev gereği bu konunun kapsamlı incelenmesi şimdiye kadar gerçekleştirilmeliydi. Çeşitli biçimlerde yazılı, sözlü görüşler açıklama ve eğitim devrelerinde ders olarak tartışmaktan öteye çok kapsamlı bir inceleme durumu ortaya çıkaramadı. Birkaç kitap denemesiyle sınırlı kaldı. Konuya ilişkin Önderliğin "**Bir Halkı Savunmak**" kitabında ortaya koyduğu değerlendirmeler ve formülasyonlar elimizde mevcut. Kuşkusuz bunlar bize yol gösteren, konuyu anlamamıza imkân veren değerlendirmelerdir. Konuyu Önderlik çizgisine uygun anlamak, bu çerçevede stratejik, taktik görevlere yerinde, zamanında başarıyla sahip çıkabilmek için Önderliğin ortaya koyduğu görüşlerin incelenmesi, özümsemesi gerekiyor. Bunlar da dikkate alınarak, bu temel konu bazı başlıklar biçiminde değerlendirmeye tabi tutulabilir.

Halk Savunma Merkezi

1-Meşru Savunmanın Tanımı

Bunların başında meşru savunmanın tanımı geliyor. Meşru savunma nedir, ne değildir? Bizim açımızdan neyi ifade eder? Onu nasıl anlamalı ve hangi temelde yaklaşım göstermeliyiz? Öncelikle bu hususların tanımlanması ve aydınlatılması gerekir. Meşru savun-

ma, adı üzerinde, savunma durumunu ifade ediyor. Savunmanın saldırıyla elbette bir bağlantısı var. Saldırı olmayan yerde, savunmaya ihtiyaç olmaz. Saldırı karşılıkine dönük bir eylem durumu olduğu biliniyor. Dolayısıyla savunma, saldırının karşılığı oluyor. Bu durum herhangi bir canlı için kendine yönelen saldırı karşısında kendini savunmayı, yani varlığını korumayı ifade ediyor. Demek ki savunma, sadece insanlar açısından geçerli olan bir husus değildir aksine, bütün canlılar için geçerli bir olaydır. Çünkü savunmayı genel itibarıyla canlılığın korunması olarak tanımlayabiliriz. Yâda canlılığın korunması için bunu yok etmeye dönük eylemler karşısında, gösterilen direnç savunma diyebiliriz. Ve bu bütün canlılar açısından geçerlidir.

Meşruiyet ise zaten kendisini ifade ediyor. Bir yönelim karşısında herhangi bir kural, kaideye ihtiyaç duymadan ortaya konan tutuma deniyor. En doğal olan, en gerekli olan, en fazla hak olan anlamında kullanılıyor. Yani hiçbir kural, kaideye ihtiyaç duymadan gösterilen haklı tutum, geçerli tutum olarak tanımlayabiliriz. Dolayısıyla yasalara, geleneklere, kurallara bağlı olmaksızın canlılığın gösterdiği geçerli tutuma meşruiyet diyoruz. Yani tersi gösterilemez, gölgelenemez. Geçerliliğine dair herhangi bir kuşku olamaz durum anlamındadır. Böyle olunca meşru savunma iki kelime birleştirildiğinde, canlılığın savunulması hakkı olarak tanımlanıyor. Zaten meşru savunmayı en temel hak olarak herkes kabul ediyor. "Meşru savunma hakkı evrenseldir, tartışılmaz ve sınırlandırılmaz" deniliyor. Canlılığın korunması anlamında bir hak olarak tanımlanabilir, ele alınıp, değerlendirilebilir.

Fakat eğer canlılığın korunmasıyla ilgili olacaksa bir hak olmaktan çok, bir görev olduğunun da tanımlanması lazım. Sadece hak biçiminde tanımlamak, bilinçte farklı etkiler yapabiliyor. Yanlıslara yol açabiliyor, herhangi

Komünar

bir görev ve sorumluluk taşımadan sanki kendiliğinden gerçekleşecek bir olaymış gibi çağrışım yapabiliyor. Özellikle de bilinç bakımından geri kalmış, bu durumu yeterince çözümlenememiş birey ve toplumlar açısından, meşru savunmanın sadece hak olarak tanımlanması özünün kaybedilmesine yol açabiliyor. Yani başkasından beklenen, başkasının vereceği bir olaymış gibi görülebiliyor. Oysa meşru savunma böyle bir hak değildir. Her canlının kendi varlığını korumak için göstermesi gereken tutumdur, dirençtir. Bu bakımdan da hak olmaktan çok görevdir. Böyle tanımlamak, her canlının meşru savunma göreviyle yükümlü olduğunu ortaya koymak daha doğru, olayı daha iyi izah eden bir yaklaşım olur. Bir kere bu konudaki yanlışlıkları bu biçimde düzeltmek gerekir.

Diğer önemli bir husus, meşru savunmayı her canlının kendini koruma hakkı ve görevi olarak tanımlayacaklarsak, o zaman sadece insana özgü bir olay olmaktan öteye ele alınması gerekir. Savunma bütün canlılar açısından geçerli olması gerekir. Peki, tüm canlıların böyle bir duruşu, tutumu var mıdır? Kuşkusuz vardır. Onu görebilmek, anlayabilmek, bu temelde inceleme yapabilmek önemlidir. Bu açıdan da çevremize şöyle bir bakabilmemiz, doğada olup-bitenleri şöyle bir inceleyebilmemiz bize oldukça öğretici sonuçlar verebilir. Canlı türleri içerisinde örneğin, bitkiler âleminin bir savunma duruşu var mı? Her halde esneklikleri, kırılmamaları, kendilerine yönelik her baskı karşısında, kendilerini söz konusu varlık olarak ayakta, diri tutmaya çalışmaları onların savunma konumları oluyor. Bitkilere bakalım; öyle hemen kırılmaz, koparılmaz ya da ezilmezlerse, canlılıklarını korumak için sürekli bir direnç gösterirler. Bir esneme durumları vardır. Bitkilerin var, ağaçların var. Benzer bütün canlıların böyle bir pozisyonları mevcuttur. Bu onların savunma durumları olarak değerlendirilebilir. Canlı olanla olmayanın dıştan gelen baskılar, saldırılar karşısında tutumu aynı değildir, farklılık arz eder. Darbeler karşısında kuru bir bitkinin canlı bir bitkiyle aynı tutumu göstermediği biliniyor. Yine can-

lılığı ifade eden öz suyun hareket ettiği bir ağaçla, kuru bir ağacın ya da suyu çekilmiş bir ağacın darbeler karşısında içine girdiği sonuç aynı değildir.

Bu durum hayvanlar âlemi açısından da kuşkusuz geçerlidir. Her hayvan türünün, cinsinin refleks veya içgüdüye dayalı bir savunma sisteminin olduğu tartışma götürmez bir gerçekliktir. Hatta bunun ne kadar içgüdü veya ne kadar akıl olduğu da tartışma götürmeyen bir durumdur. Çünkü çoğu hayvanlar var ki, örgütlü bir biçimde bu tutumu gösterebiliyorlar. Şöyle çevremize baktığımızda, karşı karşıya kaldığımız ve gördüğümüz bütün hayvanların böyle reflekslerinin olduğu tartışma götürmeyen bir husustur. Örneğin tavşan duyarlılığı deniliyor. Tavşan türünün bir savunma sistemi var mıdır, varsa nasıldır? Evet, vardır. Çok duyarlıdır. Bir tavşan hiçbir zaman gaflet anında basılamaz, yakalanamaz. En küçük bir kıpırdanıştan, hareketten haberdar olacak kadar duyarlılığı gelişmiştir. Onu hisseder ve kaçır. Yeterince kaçıp saldırıdan kurtulabilir veya kurtulamaz, o ayrı bir konudur. Ama mutlaka bir savunma refleksi gösterir. Hiç refleks göstermeden, gaflet içinde kalması, tutulması mümkün değildir. Yine çevremizde görüyoruz, fareler var. Ne kadar çok duyarlılar. Sürekli bir hareket halindedir ve en küçük karşı hareket, kıpırdanma hissettiklerinde derhal uzaklaşıyorlar. Bu da onların savunma sistemi oluyor. Yine, mesela çok karşılaştığımız bir hayvan türü olan yılan var. Yılan, hem saldırı yapan, hem de savunma yapan bir hayvan türüdür. Saldırıda da çok amansız, fakat savunmasının da çok etkili olduğu rahatlıkla ifade edebilir. Kendine dönük bir saldırıyı hissettiğinde, nasıl savunma tedbirleri geliştirdiği biliniyor, çok hızlı uzaklaşıyor. Öyle ki neredeyse, göz göremeyecek kadar büyük bir hızla kendini kaybettiriyor. Bir sürüngen olmasına rağmen anında karşı saldırıda bulunuyor, mukavemet gösterebiliyor. Hem de çok etkili ve hızlı yapıyor. O kadar hızlı ki bu konuda, neredeyse insan göremiyor bile. Gözün göremeyeceği, kestiremeyeceği kadar hızlı bir karşılık veriyor. Bu da onun savunma

Komünar

sistemi oluyor. Demek ki her zaman saldırı ihtimali karşısında kendini savunmaya hazır bir vaziyette yaşıyor, hareket ediyor.

Çok daha ilginç olamı ise, domuz sürülerinin hareketidir. Domuzların bu hareket tarzı, gerilla açısından epeyce ders çıkarılması gereken bir hareket tarzı oluyor. Ne kadar görül-müş, incelenmiş, izlenmiştir? Ne kadar şiddetli saldırı yapılsa yapılsın, örneğin bir domuz sürüsünün tek sıra hareketi bozulamaz. Hatta aralarındaki mesafe bile değiştirilemez. Hangi gerilla birliği, timi, takımı ve bölüğü bir saldırı karşısında domuzlar kadar sistemli, ortak bir davranış gösterebilmiştir? Buna ulaşmak çok zor görünüyor. Bu da onların bir hareket tarzı, savunma sistemidir. Hatta domuzların nöbet düzenleri var. Suya gidiyorlar nöbetçileri var, otluyorlar nöbetçileri var. Sanki bir sosyal toplulukmuş gibi hareket ediyorlar. İçgüdüye, reflekse dayalı topluluk hareketleri bu düzeydedir. Bunu dağ keçilerinde daha çok görüyoruz. Gerçekten de tam bir ortak yaşam örgütlülüğüne sahipler. Her hangi bir saldırıyla karşılaştıklarında, saldırı ihtimalini sezdiklerinde müthiş hareket ediyorlar, kaçıyorlar. Kendilerine dönük bir hareket karşısında çok duyarlılar ve örgütlü sistemleri var. Nöbetçileri var ve insanların fark edemeyeceği biçimde birbirlerini uyarıyorlar. Bir bakıyorsun nöbetçi uyarılmış ve kaybolup gitmişler. Demek ki o da bir sistem. Hem iletişim sistemleri var, hem de hareket sistemleri var. Dikkat edilirse onların iletişim sistemleri, bizim telefon kullanmamız gibi kendilerini ihbar etmiyor. Karşısındaki hiç göremeyeceği, anlamayacağı bir biçimde oluyor. Bizim telefon kullanımımızın kendimizi haberdar etmekten çok, düşmana kendimizi ihbar etmeyi içerdiğini şimdi çok daha iyi biliyoruz. Benzer biçimde her hayvan türü için değerlendirme yapılabilir. O hayvanın türünün özelliklerine göre nasıl bir savunma sistemini sahip olduğu incelenebilir. Genel anlamda şu ifade edilebilir ki; aslında savunma sistemi olmayan bir hayvan türü söz konusu değildir.

Şimdi insanlar âlemi açısından bu konu çok daha belirgin oluyor ve tartışma götürü-

yor. İnsanlık âlemi hem bireysel durumu yaşıyor, arz ediyor, hem de sosyal bir varlık, toplum olarak yaşamayı içeriyor. Dolayısıyla canlılığı korumanın iki yönü var. Bir, birey olarak canlı varlığı, biyolojiyi korumak. İkincisi, bir toplum olarak toplumsal canlılığı, yani toplum olma özelliklerini korumak. Peki, insanlar âleminin savunma ihtiyacı nereden ileri geliyor? Hem birey, hem de toplum olarak canlı varlıklarına yönelik saldırı tehdidinin var olmasından ileri geliyor. Bu tehdit doğadan geldiği gibi daha çok da kendisinden geliyor. Doğal afetlerin de birey ve toplum yaşamını tehdit eden yönleri vardır. Doğanın kendine göre yasaları var. İç oluşum yapısından kaynaklanan hareketi var. O hareket bazen doğa üzerindeki canlılar için bitkiler, insanlar, hayvanlar vb canlılar için yaşam imkânı sunduğu gibi, bazen de yaşamlarını, canlı varlıklarını tehdit ediyor. Bunun karşısında bir savunma ihtiyacı vardır. Buna insanın doğayı anlaması, tanınması, öğrenmesi, doğa olaylarını bilince çıkarması ve doğal afetler karşısında tedbirler geliştirmesi diyoruz. Bu işin bir yönüdür. Diğer, esas olarak insandan kaynaklanan saldırı karşısında insanın kendini savunma ihtiyacı oluyor. İnsanın insana karşı saldırısı var mıdır? Evet, vardır. Bu saldırı en kaba baskıcı biçimlerde olduğu gibi, çok ince görünmeyen yöntemlerle de günümüzde gerçekleşiyor. İnsanın fiziki varlığı bu saldırı karşısında tehdit edildiği gibi ruhsal, düşünsel varlığı, canlılığı da tehdit ediliyor. Bu bakımdan bireyin bir insan türü olarak canlılığını koruyabilmesi için bütün bu alanlarda kendine yöneltilebilecek olan saldırılar karşısında kendini savunması gerekiyor.

Yine toplum açısından da benzer durum geçerlidir. Toplum olmaya, toplumsal yaşamı sürdürmeye, özgür bir toplum olarak bir düzen dâhilinde yaşamaya, toplumsal varlık göstermeye dönük saldırılar söz konusudur. Bu toplumun fiziki varlığını yok etmeyi içerdiği gibi, yani bir fiziki katliam düzeyini ifade ettiği gibi onu dağıtmayı, kendine bağlamayı, özgürlüğünü yok edip, köleleştirme ve kendi çıkarları doğrultusunda çalıştırmayı da ifade

Komünar

etmektedir. Dolayısıyla nasıl ki bir canlı olarak, yine özgür bir birey olarak insanın varlığını sürdürebilmesi için bir savunma durumu gerekliyse, toplulukların ya da toplumların da özgür toplumsal yaşamı sürdürebilmek için ona yönelen, tehdit eden en kaba fiziki katliamdan, köleleştirme istemlerine kadar yönelmiş çok değişik saldırılar karşısında, kendini savunma ihtiyacı vardır. İnsanın ve toplumun bu tür saldırılarla karşı karşıya kalması ve savunma ihtiyacı duyması, doğal komünal toplumun parçalandığı, dağıldığı, onun üzerinde sınıflı-cinsiyetçi toplum egemenliğinin gideerek geliştiği süreçten itibaren artmıştır.

Doğal komünal toplumsal yaşam dönemlerinde, insanların ve toplumların birbiri üzerindeki saldırganlığı azdır. Doğal toplum kendi içinde bireylerin birbirlerine baskı uygula-

**Doğal komünal yaşam içindeki
Topluluklar, esas olarak
Kendi üretimleriyle
Yaşamayı öngörürler
Kendi güçleri, çalışma
Sistemleriyle doğadan
Edindikleri, kazandıklarıyla
Yaşamlarını sürdürürler
Başka toplumlara
Saldırmaları için çok fazla
Geçerli neden sözkonusu değildir**

masına ve saldırı yürütmesine izin vermez. Bireyin topluluk yaşamı içerisindeki duruşu ve katılımı özgür ve iradelidir. Yine toplulukların birbiri üzerindeki birbirine karşı baskı ve saldırı durumları da, her zaman ortaya çıkan bir durum değildir. Çünkü doğal komünal yaşam içindeki topluluklar, esas olarak kendi üretimleriyle yaşamayı öngörürler. Kendi güçleri, çalışma sistemleriyle doğadan edindikleri, kazandıklarıyla yaşamlarını sürdürürler. Başka toplumlara saldırımları için çok fazla geçerli neden sözkonusu değildir. Çünkü o

saldırıdan elde edebilecekleri çok fazla bir şey yoktur. Belki mıntıklarını ele geçirmek, daha verimli olan yerlerde kendileri yaşamak istemek gibi nedenlerle böyle bir saldırı durumu gelişebilir. Fakat bir birikim, başkalarının kullanımını için gereken toplanmış fazla değer sözkonusu olmadığı için bu tür saldırılar çok fazla sözkonusu olmaz. Geriye doğal afetler karşısında kendini korumak ile bazı sınırlı nedenlerle gerçekleşen, başka topluluklardan gelen baskılar karşısında kendini korumayı öngören bir savunma durumu sözkonusudur. Fakat bu durumun doğal komünal toplumun üzerinde, hiyerarşik devletçi üst toplum sisteminin oluşmaya başlamasından itibaren ciddi bir değişim gösterdiği bilinen bir gerçek. Çünkü o zaman birey ve toplumun üretim gücü de artmıştır, birikim gücü ortaya çıkmıştır. Hem ortaya çıkardığı birikime el koymak, üzerinde baskı ve sömürü uygulamak için, hem de üretkenleşen emek gücünü kendi çıkarı doğrultusunda kullanabilmek için birey ve topluma dönük saldırıda bir artış, bu anlamda toplumsal ilişkilerin hem toplumun kendi içinde, hem de dışında yeniden şekillenme durumu sözkonusu olmuştur.

Günümüze kadar gelişen bu süreç içerisinde insana ve topluma dönük saldırı artarak, çeşitlenerek, büyüyerek gelişme göstermiştir. Sadece insanın üretkenleşen emek gücüne veya biriktirdiği değerlere dönük, onları kendi çıkarı için kullanabilmek amacıyla gelişebilecek bir saldırı değil, birey ve toplumu sürekli sömürebilmek için onun emek gücünün üretkenliğini elde tutabilmek için gelişen bir saldırı durumu sözkonusu olmuştur. Buna "köleleştirme" deniliyor. Bu devletçi üst toplum sisteminin gelişmesi ve alt toplumun bu devlet yapısı tarafından baskı ve sömürü altına alınması oluyor. Bu baskı ve sömürünün sürekli kılınabilmesi için birey veya toplumun saldırılar karşısında kendini savunamaz, dolayısıyla egemenlik altında tutulur hale getirilmesi gerekiyor. Bunu sağlayabilmek için de, sadece askeri veya siyasal örgütlü baskı yetmiyor. Bunlar ileri düzeyde geliştirildiği gibi siyasi, askeri egemenliği baskı ve sömürü düze-

nini sürekli kılabilmek için insanların ruh, düşünce, duygu dünyalarına da hükmetmek, insanın bu yaşam alanlarını da egemen sistemin baskı ve sömürüsüne boğun egecek, hizmet ettirilecek şekilde yeniden oluşturmak gerekiyor. Böyle olunca o zaman insan üzerinde baskı ve sömürü egemenliği kurmak, onun verimli emek gücünü, düşünce ve fizik gücünü sürekli sömürebilmenin koşullarını daha fazla ele geçirmek mümkün oluyor. Bu bakımdan da saldırı başlangıçta daha çok fiziki alana dönükken, o yöntemlerle sınırlıyken, birey ve toplum üzerindeki egemenliğin derinleştiği, baskı ve sömürü sisteminin çeşitlendiği, derinleştiği, kapsamlı hale geldiği süreçte birey ve toplum üzerindeki saldırı yöntemleri artıyor. Birey ve toplum yaşamının bütün alanları saldırıya açık, hepsine saldırı yürütülebilir hale geliyor. Bunun içinde savunma alanı genişliyor, çoğalıyor tabi.

İnsanın insan olarak canlı yaşamı, bir de iradeli yaşamını tehdit eden her duruma karşı

**Hiyerarşik devletçi sistemin
Gelişimi, büyümesi
Savunma ihtiyacını azaltmıyor
Arttırıyor
Çünkü saldırıyı daha
Kapsamlı, daha derin, daha
Yaygın hale getiriyor**

savunma ihtiyacı ortaya çıkıyor. Dolayısıyla meşru savunmanın alanı genişliyor, büyüyor. Birey ve toplum savunması daha geniş ve derin hale geliyor. Demek ki hiyerarşik devletçi sistemin gelişimi, büyümesi savunma ihtiyacını azaltmıyor, arttırıyor. Çünkü saldırıyı daha kapsamlı, daha derin, daha yaygın hale getiriyor. Bir yerde birey ve topluma dönük saldırı ne kadar kapsamlı ve derinse, savunmanın da o kadar derin ve kapsamlı, yaygın olması, bütün bu saldırıları karşılayacak, boşa çıkartacak düzeyde olması gerekir. Saldırı olarak belirlenebilecek hususlar nelerdir? İşte en açık şiddet gösterimi, tehditten vurmaya kadar,

baskı altına almaya kadar her şiddet gösterimi bir saldırdır. Giderek bunun fiziki yok etmeye, bazı araçlarla insana canlı olarak son vermeye ulaştığı biliniyor. Bu da yaşamı tehdit eden bir saldırdır. Bu durumun bilimsel-teknik gelişmenin ilerlediği, insan varlığının bütün alanlarına hükmedilebilecek bir düzey kazandığı dönemlerde de, sadece insanın fiziki bakımdan saldırıya maruz kalmadığını, ruh dünyasının, duygu dünyasının, düşünce dünyasının, davranış ölçülerinin hepsinin saldırıya açık hale geldiği, saldırıya maruz kalır hale geldiği biliniyor. Bu bakımdan da en kaba ve dar biçimiyle şiddet içeren saldırı karşısında insanın kendini savunması, ya bırakıp gitmesi ya da ona mukavemet etmesiyle mümkündür. Halk arasında "yiğitliğin onda dokuzu kaçmaktır" deniliyor. Bırakıp gitmekte bir savunma tarzı oluyor. İnsan türünün bu tür saldırılara karşı iki türlü savunma yapıyor. Bu savunma yöntemlerinden biri; bırakıp gitmek, uzaklaşmak, o saldırıyı bir boşluğa düşürmektir. Diğeri ise savunmayı etkisizleştirecek düzeyde mukavemet göstermektir. Bu durum birey için olduğu kadar, toplum açısından da geçerlidir. Toplumsal varlığa dönük kaba saldırı karşısında, toplumun hareket etmesi bir savunma biçimi olacağı gibi, kendini örgütleyip direnç göstermesi de bir savunma biçimidir.

Saldırının bu kaba yöntemleri aşır derinleştiği birey ve toplum yaşamının canlılığının biyolojik varlıktan öteye gittiği durumlarda, onların da korunması bir savunma durumunu ifade ediyor. Düşünceye dönük saldırı karşısında birey ve toplumun, kendi düşünce sistemlerini korumak için bir savunma geliştirmesi gerekiyor. Yine duygu, ruh dünyasına dönük saldırıyla karşılaştığında bireyin, özgür iradeli bir birey olarak var olabilmesi için, yine bir insan olarak bütünlüklü yaşam gösterebilmesi için bu saldırılar karşısında, kendini savunması ruh, duygu dünyasının, düşünce yapısının özgür, iradeli bir pozisyonda tutulmasını sağlamasının gereği ortaya çıkıyor. Bu alanlar da bir savunma alanı haline geliyor. Toplum açısından toplumsal değerlere dönük saldırılar anlamına geliyor tabi. İnsanın, bire-

Komünar

yin ruh, duygu, düşünce yapısına dönük saldırı, toplumun da ideolojisine dönük, kültürüne dönük, o toplumu toplum yapan değerler toplamına dönük saldırı anlamına geliyor. Toplumsal varlığın korunabilmesi için bu değerlere dönük saldırılar karşısında, toplumun kendi değerlerini, kültürünü ve ideolojisini savunabilmesi gerekiyor. Düşünce sistemini savunabilmesi gerekiyor. Ancak öyle bir savunma gücü gösterdiği zaman, o toplumun kendi değerleriyle birlikte özgür yaşaması mümkün olur. Gösteremezse toplum, toplum olmaktan çıkar.

Şimdi bütün bunları toparlarsak; diğer canlı türleri gibi insan türünün de, saldırıya maruz kaldığı açıktır. Belki diğer canlı türlerine saldırı birbirinden başka şeylerden geldiği gibi insandan da geliyor. İnsana ise saldırı daha çok kendinden geliyor, kendi türünden geliyor. Bireye saldırı başka bireylerden geldiği gibi topluma saldırı da, başka toplumlardan, onların çeşitli biçimlerde örgütlü güçlerinden geliyor. Hiyerarşik devletçi toplum sistemi içerisinde bu saldırı sürekli ve giderek büyüyen, yaygınlaşan durumda olduğuna göre, birey ve toplumunda kendini savunması sürekli ve gelişen bir düzey içermesi kesinlikle gerekiyor. Bu bakımdan da başta belirtilen nokta önemlidir. Meşru savunma bir hak olmaktan çok bir görevdir. Kendisini her türlü saldırı olasılığına göre eğiten, hazırlayan ruh, duygu, düşünce dünyasına ve davranışlarına; yine fiziki varlığına yönelebilecek olası saldırılara karşı kendini hazırlıklı tutan birey ve toplum özgür bir insan ve toplum olarak varlığını sürdürür. Hazırlıklı olmayan, o gücü göstermeyen birey ve toplum ise yok olur. İnsan olma iradesini ya da canlılık gücünü kaybeder. Bu durum toplum açısından da geçerlidir. Buradan şu sonuç çıkıyor; birey ve toplumun her türlü saldırı olasılığına göre hazırlıklı olması gerekiyor. Tıpkı hayvanların içgüdüyle, refleksle gösterdiğini, insanların da başka biçimlerde ama sürekli göstermesi gerekiyor. Bunun için hazır olması lazımdır. Bir biçimde saldırıyı boşa çıkartacak hazırlığa sahip bulunması gerekiyor. Bir de bunu kendisinin

yapması gerekiyor. Yani bu meşru savunma, başkasına bırakılan bir görev değildir. Başkasının yapabileceği bir iş değildir. Başkasına devredilen eyleme savunma denmez. Meşru savunma kapsamında ele alınamaz.

Bir savunmanın meşru olabilmesi için sahibinin yapması gerekir. Saldırıya uğrayan bi-

**Meşru savunma
devredilemez, ertelenemez
başkasına havale edilemez
bir hak ve görevdir
Herkes için geçerlidir
herkes için gereklidir**

reyin ya da toplumun, kendisini savunması gerekiyor. Başkasına havale etmek demek, bir şey karşılığında başkasını çalıştırmak demektir. O da savunma kapsamına girmez, saldırıyı ifade eder. Demek ki meşru savunma devredilemez, ertelenemez, başkasına havale edilemez bir hak ve görevdir. Herkes için geçerlidir, herkes için gereklidir. Birey veya toplumun kendisinin gösterdiği, bir insan bireyi ve toplumu olarak canlı varlığını koruma ve özgür iradesiyle yaşama istemini göstermeye biz meşru savunma diyoruz. Başka türlü tutumlar, davranışlar meşru savunma kapsamında değildir. Onun için de herkesin kendisinin yaptığı savunma, meşru savunma kapsamındadır. İşte her meşru savunmanın bir sorumluluk olması, bir temel görev olması buradan ileri geliyor. Bu bir duruş biçimidir, başka türlü de bu duruş gösterilemez.

2-Meşru Savunmanın Temel Unsurları

İnsan türü, birey ve toplumsal olarak meşru savunmayı neye göre ve nasıl yapıyor? Bitkilerin kendine göre bir duruşunun olduğunu söyledik. Hayvanların daha çok içgüdüyle bunu yaptığı söyleniyor. İnsanlar için de tabii akılla meşru savunmayı yaptıkları ifade ediliyor. İnsanın kendini savunması sadece akılla değil, bir tür canlılık refleksine dayanıyor. Fa-

kat refleksi insanın meşru savunma yapabilmesi, insanın toplumsal alanda kendine yöneltilen saldırı karşısında kendini savunabilmesi mümkün değildir. Refleks durumu gereklidir ancak yetersizdir. O zaman ne gerekiyor? Tabii ki aklın kullanılabilmesi gerekiyor. Akla dayalı bir meşru savunma durumunu gösterebilmesi gerekiyor. İnsan için de meşru savunmanın böyle bir dayanağı olduğu biliniyor.

Akla dayalı meşru savunma kendisini pratikte hangi biçimler altında ortaya çıkartır? Şüphesiz birincisini, bilinç olarak değerlendirmemiz lazım. Çünkü bu alan önemli, bilinç

**Meşru savunma işi
Bir bilinç işidir
Birey veya toplum
Saldırıyor görececek, anlayacak
Ona karşı tedbir geliştirecek
Düzeyde bilinçli olursa
Saldırıları boşa çıkartabilir
Meşru savunmayı geliştirebilir**

önemlidir. Saldırıyor hissedebilmek ve onun karşısında hangi yöntemle, nasıl kendini savunabileceğine hüküm vermek bir bilinç işidir. İfade etmeye çalıştık. İnsanları ve toplumları savunma yapamaz hale getirebilmek için bilinçlerine dönük de saldırı yapılıyor. Düşünce dünyaları değiştirilmeye, yönlendirilmeye çalışılıyor. Duygu ve ruh dünyaları kontrol altına alınmaya, yönlendirilmeye çalışılıyor. Meşru savunma işi bir bilinç işidir. Birey veya toplum saldırıyor görececek, anlayacak, ona karşı tedbir geliştirecek düzeyde bilinçli olursa, saldırıları boşa çıkartabilir, meşru savunmayı geliştirebilir. Hatta önceden olası saldırıları, saldırı ihtimallerini öngörebilirse, tabii o tür saldırılara karşı kendisini hazırlıklı kılabilir. Oysa bu bilinci gösteremeyenler, saldırıyı anlamayanlar, saldırının nereden-nasıl geleceğini göremeyenler, bilemeyenler hazırlıklı olamayacakları gibi, saldırı karşısında savunmada yapamayacaklar. İster fiziki varlığa dönük ol-

sun, isterse manevi varlığa dönük olsun kendilerini savunma gücü gösteremezler.

Bu bakımdan meşru savunmada birincil temel unsur bilinç unsurudur. Demek ki meşru savunma bilincini edinmek lazım. Sadece reflekslerle, canlılık güdülerıyla kendini savunma konumunda tutmamak, onu bilince, anlayışa dönüştürmek gerekir. Kavrayış düzeyini bilgi ve duyarlılık düzeyini böyle bir bilinç ile ifade edebilecek noktaya getirmek lazım. O açıdan da hem meşru savunma bilinciyle dolu olmak, meşru savunma bilincini geliştirmek, kendini o konuda yeterli verilere sahip kılmak gerekiyor, hem de bilinç alanına dönük saldırılara izin vermemek, meşru savunma bilincini özgür birey ve toplum çizgisinde tutabilmek önemli oluyor. Bu noktada insanlık bir gelişme düzeyi yaşadığı kadar zayıflıklarda yaşıyor. Bazı bireyler ve toplumlar var, refleks-ten öte aklını hiç kullanamayacak kadar geridirler. Saldırının ne olduğunu, nereden, nasıl, hangi yöntemle geldiğini bile fark edemiyorlar. Onları nasıl boşa çıkartacaklarına dair bir bilinç düzeyleri yok. Bu geri, ilkel düzey fiziki anlamda saldırıya dönük, geçmişte var olduğu gibi, insanın maneviyatına dönük saldırılar şimdi daha fazla vardır. Aslında meşru savunma konusunda gerilik, ilkellik günümüz insanlığın da tarihin geri dönemlerinde, başlangıç dönemlerinde var olan gerilikten, ilkelikten daha geridir. Bu konuda ciddi bir yanılsama yaşıyor. Nasıl? İşte egemenler, daha iyi baskı altında tutup, sömürebilmek için biraz bilgi edinme imkânını veriyorlar. Bu bilinçten yoksun olanlar, bunun bir gelişme olduğunu, daha özgür ve iradeli olduklarını sanıyorlar. Oysa bu bir aldatmadır, yanılsama durumudur. Mevcut bilimsel teknik gelişimini işte en ücra köşelere kadar yaydılar. Örneğin herkes her türlü bilgilenmeyi edinebiliyor. Bu bilgilenme düzeyine bakılarak sanılıyor ki, insanlık büyük bir özgürlük bilinci edindi, dolayısıyla her türlü saldırıya, haksızlığa karşı kendini savunacak bir düzey kazandı. Oysaki öyle değildir. Bunun tam tersi geçerlidir. O araçların bu kadar yayılması, insanlığın bilinç ve irade kazanmasını sağlamaktan çok ruh,

Komünar

duygu ve düşünce dünyalarının yönlendirme altına alınarak, daha çok bağımlı kılınmaları, köle kılınmaları içindir. Nitekim öyle bir durum ortaya çıkmaktadır da.

Günümüz insanlığı eskiye göre çok daha ağır baskı altında, çok daha derin bağımlılığı ve köleliği yaşıyor. Yani çok yönlü ve daha büyük bir saldırıya maruz kalıyor. Onun karşısında savunma durumu zayıftır. İlkçağlardaki daha çok fiziki imhaya dönük saldırılar karşısında belki bir duyarlılık, bilinç, tedbir geliştirebilmiştir, ama saldırının yeni ve daha ince türlerine, yöntemlerine karşı herhangi bir savunma bilinci ve tedbiri yoktur. Daha da ötesi bunların saldırı düzeyi olduğunu görececek, kavrayacak durumları bile yoktur çoğunun. Saldırımı, köleleştirme etkenlerini özgürleşme, irade kazanma olduğunu değerlendirebilecek kadar bir çarpıtmayı, bilinç savrulmasını yaşamaktadır. Bu tehlikeli bir durum oluyor işte. Böyle olan bir bireyin ve toplumun, meşru savunma yapabilmesi elbette mümkün değildir. Her şeyden önce nereden gelen, hangi özellikler taşıyan saldırıyı bilebilmesi ve ona karşı koyma iradesine sahip olması gerekir ki, meşru savunma yapabilsin. Bu günümüz insanlığının yaşadığı ağır bir trajedidir. Çok ciddi bir çarpıtma var burada. Bu çarpıtma öyle bir noktaya ulaşmış ki, neyin meşru savunma olduğu, neyin olmadığı bile karartılmış, birbirine karıştırılmıştır.

Bu bilinç çarpıtması öyle bir düzey kazanmış ki, meşru savunmanın reddedilemez bir hak olarak tanımlanması temelinde, her şeyi meşru savunma adına yapıyor. Her türlü saldırıyı savunma olarak tanımlıyorlar. Ecevit, Kıbrıs'a saldırdı "barış hareketi düzenlediğini" söyledi. Bush, üçüncü dünya savaşını ilan etmiş, "meşru savunma hakkını kullandığını" söylüyor. Amerika'nın savunulmasının bu savaştan geçtiğini iddia ediyor. O zaman ne savunmadır, ne saldırıdır? Meşru savunmanın ölçütü nedir? Bu konuda da karartılmış, muğlâklaştırılmış bir durum var. Her ne kadar herkes "meşru savunma hakkıdır" deyip, kendi durumunu meşru savunmayla izah ediyor olsa da, bu konuda ortak bir kabul sözkonusu

değildir. Günümüz dünyasında var olan tek ortaklık meşru savunmanın vazgeçilemez, reddedilemez bir hak olduğudur. Bunu herkes kabul ediyor ve bu temelde meşru savunmaya sahip çıkıyor. Ama neyin meşru savunma olduğu, neyin olmadığı herkesin birazda bilincine, değerlendirmesine göre, kendi çıkarına göre düzenleniyor.

Örneğin günümüz ABD'si kendi varlığı için tüm dünyanın yok edilmesini, bir meşru savunma yaklaşımı olarak öngörüyor, söylüyor. Gerçekten böyle midir? Bu mudur meşru savunma? Genelde başkasının hakkına müdahale etmemek, özgür birey ve toplum varlığına zarar vermemek, kast etmemek olarak tanımlanıyor meşru savunma. Fakat potansiyel bir tehlike bile tanımlanabiliyor örneğin. Onu önlemeye dönük davranışlar gösterebiliyor. Buna da meşru savunma adı takılıyor. Öyle ki en vahşi saldırganlıklar, en büyük haksızlıklar, katliamlar, imhalar günümüzde sürüp gidiyor ve hepsi de meşru savunma adıyla yapılıyor. Bu bakımdan meşru savunma bilinci, bu konuda da doğru ve yanlış ayırabilmek için gerekli. Günümüz dünya gerçekliğini, hiyerarşik devletçi üst toplum gerçekliğini, onun özelliklerini anlayabilmek, insanlık için yarattığı tehditleri görebilmek, onun karşısında insanlığı savunacak bir duruş sergileyebilmek için tabi bu kadar kapsamlı, derin bir bilince ihtiyaç var. Nükleer savaş tehdidi insanlığın varlığını tehdit ediyor. Mevcut bilim-teknik baskı ve sömürü aracı olarak kullanılması insanlığı karıncalaştırıyor. Duygu dünyasını yok ediyor, düşüncesini en sığ, dar hale getirip tüketiyor. Ruhunu kurutuyor, ruhsuz kılıyor, duygusuz hale getiriyor. Düşüncesini en sığ hale getiriyor. Bunların hepsi en tehlikeli saldırılardır. Ama bu gücü elinde tutanlar, kendilerinin savunması için bunun yapıldığını söylüyorlar. Büyük insanlıkta hiç anlamadan hatta hoşuna giderek, benimseyerek, kendini köleleştiren, yok eden bu araçları benimseyerek kullanıyor. "İyi araçlardır" diyor, hatta "özgürlük araçlarıdır" diyorlar onlara. Gelişme araçları olarak değerlendiriyorlar. Bu denli bir çarpıtma var. Ve kendisine yok oluşu dayaa-

tan sistemi, onun araçlarını, yöntemlerini göremeyecek, anlayamayacak kadar cahil bırakılmış, bilinçsiz kalmış, bilinci çarpıtılmış bir geniş insanlık duruşu var. Bunlar tehlikeli durumlar tabi. Hepsinin yeniden değerlendirilmesi, anlaşılması gerekiyor. Bunun için de tabi bir bilince ihtiyaç var, doğru bir bilince ihtiyaç var.

Meşru savunma bilincinin saldırıyla savunmayı doğru ayırabilecek, özgürlük ve köleliği doğru ve yeterli bir biçimde tahlile tabi tutacak, o bakımdan meşru savunmaya, özgürlüğe sahip çıkacak bir bilinç düzeyine ulaşması gerekiyor. Kısaca günümüz teknik düzeyinin gelişiminin, insanlığın ağzına çaldığı bir parmak bal durumundan kurtulması lazım. Bütün bunların eleştirisiz, gerçek anlamını bilmeden yaşanması, günümüz insanlığın yaşadığı en büyük trajedidir. Oysa şunu bilmemiz lazım; insanlık hiç bu kadar saldırıya maruz kalmadı. İnsanlık hiç bu kadar birilerinin çıkarları doğrultusunda yönlendirilmedi, etki altına alınmadı. Evet, fiziki katliamlar, soykırımlar gerçekleşti. İnsanlar fiziki olarak köleleştirildiler, bir tas çorbaya çalıştırıldılar ama bu köleleştirici saldırı düzeyi, hiçbir zaman insanların ruh, duygu ve düşünce dünyalarını yönlendirecek, etkileyecek, çarpıtacak düzeye ulaşmadı. Bu günümüzde gerçekleşen bir durumdur. Hem de adına insanlığın özgürleşmesi konarak, gerçekleştirilen bir kölelik durumudur. Günümüzde insanın el atılmadık, egemenlik altına alınmadık hiçbir yönü kalmamıştır. İnsanın özel yaşamı diye bir şey bırakılmamıştır. İnsanın kendine ait hiçbir şeyi bırakılmak istenmiyor. İnsan olarak özgür var olmasını ifade eden her şeyine dönük bir saldırı var. Saldırının düzeyi bu kadar kapsamlı, saldırının alanları bu kadar geniş, çeşitli, saldırının araçları bu kadar fazla, gelişkin, düzeyi şiddetlidir. İnsanı insan olmaktan çıkartarak adeta bir karınca gibi, bir fosil gibi yaşatmayı öngörecektir düzeydedir. Ne yazık ki, işte insanlık bunu bir özgürleşme gibi görmekte, değerlendirmekte. Bırakalım bunu eleştiren, karşı çıkan, bununla mücadele eden bir bilinç düzeyi ortaya çıkartmayı, bunu adeta bir özgürlük-

müş gibi benimseyerek, yarış içinde yaşamaya çalışmaktadır. Bu çok derin bir bilinçsizlik durumu aslında.

Bu insan bilincinin yönlendirme altına alınma, çarpıtılma durumudur. İşte meşru savunma bilinci derken, buraya kadar uzanan bir bilinç edinmek gerekli. Böyle bir bilinç olmazsa, saldırının nereden geldiği bilinmezse insanı insan olmaktan çıkaracak olaylar, saldırılar, araçlar kurtarıcıymış gibi görülüp, yarış içinde yaşanır, orada insanın meşru savunma gücü bitmiş demektir. Saldırıları karşısında kendini savunamaz. Tam tersine yok oluşu, tükenişi istekle yaşar. Bu da bir trajedi olur tabi. Derler ya; "kedinin fareyle oynamasına benzer". Nedir kedinin fareyle oynaması? Beyninin çarpıtılması demektir. Kedi, farenin duruşunu o kadar çarpıtır ki, öbür tarafa attı mı kediye doğru gelir. Kediden bu biçimde sille yiyip, yaşam yeriymiş sanarak tekrar kediye koşan farenin durumuna benziyor günümüzdeki insanlığın durumu. Kapitalist devletçi sistemin insan beynine, bilincine dönük geliştirdiği saldırı bu düzeydedir. Birey, toplum ve insanlığı bu kadar ters yüz olacak, bilinçsizleşecek düzeye getirme noktasındadır. Bu durum daha derin, daha doğru bir bilinçlenmeyi gerektiriyor. İşte bu da meşru savunma bilincini daha da önemli kılıyor. Böyle olan bir bireyin, toplumun kendini savunmayacağı, kendini savunmak için refleks bile gösteremeyeceği, bir hayvanın gösterdiği canlılık içgüdüleriyle bile hareket edemeyeceği açıktır. Nitekim böyle olaylar dünya da çok yaşanıyor, insanlık içinde çok var. Bunu bilince çıkarıp, aştırtmak gerekiyor. Meşru savunma bilinci derken kastedilen, anlaşılması gereken budur.

Bu durumları anlayacak, çözecek, buna göre bir duruş geliştirecek kadar bir bilinç edinemezse insan ve toplum, saldırıyı anlayamaz ki kendini savunabilsin. Saldırının ne olduğunu fark edemez ki, ona karşı savunma araç ve yöntemlerini geliştirsin, gücünü ortaya çıkartsın. Meşru savunma bu düzeyde bir bilinç işidir. İfade ettik, meşru savunma, başkasına bırakılamayacak, başkası tarafından

Komünar

yapılamayacak bir olaydır. Birey ve toplumun, herkesin kendisinin görev ve sorumluluğu dâhilinde olan bir iş, o zaman herkesin bu sorumluluğu edinmesi gerekiyor. En temel meşru savunma unsuru bilinç oluyor. Saldırıları öngörmek, anlamak, doğru çözümlenmek ve onlar karşısında, onları boşa çıkartacak bir mukavemeti, davranışı gösterebilmek için bütün bunları çözümlen bir bilinç düzeyine ihtiyaç vardır. Ancak böyle bir bilinç düzeyine sahip olursa bir birey ve toplum, o zaman meşru savunma yapabilir. Her türlü saldırı karşısında kendini koruyabilir, savunabilir. Özgür birey ve toplum olarak kendini yaşatabilir.

Meşru savunmanın diğer bir unsuru olarak bilinçle birlikte örgütlülüğü ele almamız lazım. Bilincin pratiğe dönüştüğü alan örgütlülüktür. Örgütlülük birey için de geçerlidir, toplum içinde geçerlidir. Örgütlülüğe dönüşmeyen bilincin, hiçbir değeri yoktur. Pratikte hiçbir şeyi ifade etmez, meşru savunmayı gerçekleştirmez. Ancak bilinç düzeyi örgütlülüğe dönüşürse, meşru savunma durumu ortaya çıkar, meşru savunma konumu gerçekleşebilir. Örgütlenmeden kasıt nedir? Birey açısından duygu, düşünce ve davranışların bilincin denetimine alınması demektir. Örgütlü birey budur. Özgür birey de bu düzeyde bilinçlenmiş ve örgütlenmiş bireydir. Her türlü duygu, ruh hali ve davranışını bilincin denetimine, kontrolüne alan, bilinç tarafından yönlendirebilen insana, örgütlü insan diyoruz. Bir kişi saldırı ve savunmanın ne olduğunu anlarsa, kendine dönük saldırının nereden, nasıl, hangi yöntemlerle, nereleri hedefleyerek geldiğini bilirse ve bu temelde saldırıya maruz kalan yönleri özgürlük bilinci temelinde korur, denetime alırsa işte o zaman etkili meşru savunma yapabilir. Her türlü saldırı karşısında özgür birey olma vasfını koruyabilir. Örneğin, her türlü saldırıya karşı, ruhsuzlaştırmaya karşı, ruhunu korur. Duygularını kontrol eder örneğin her türlü tahrike, baştan çıkarmaya karşı mücadele eder. Dolayısıyla kullanılma durumlarına karşı durur. Davranışlarını kontrol eder mesele, her türlü tahrik ve yanlış hareket göstermeye karşı. Düşünce alanına dönük her türlü çar-

pıtıcı, köleleştirici saldırıya karşı bilincini korur, düşüncesini korur

Bu bakımdan bir kere bilinci, birey düzeyinde örgütlülüğe dönüştürmeyi bilmek, bilinçle ruh, bilinçle düşünce, bilinçle davranış arasındaki ilişkiyi doğru kurabilmek gerekir. Bunları görmeyen, bilmeyen durumda olmak gerekir. Hem bu ilişkiyi doğru kurmak, hem de bilincin etkinliğini, yönlendiriciliğini, hâkimiyetini sağlayabilmek gerekir. Bilinç nedir? Bilinç, bir bireyin belli amaçlar doğrultusunda (biz buna özgür birey yaşamı diyoruz. Tabi bu özgür toplum yaşamına da gider.) belli doğrular, kabuller uğruna düşünme göstere-

bilmektir. Kendisi için neyin doğru, neyin yanlış, neyin özgürlükçü, neyin köleleştirici, neyin geliştirici, neyin yok edici olduğunu bireyin bilebilmesidir. Bilinç bu oluyor. Ruh, duygu ve davranış dünyasının bilincin denetimine alınması demek de, bu ölçüler temelinde bu alanların yönlendirilebilmesi demektir. Buna ideolojik ilkeler de deniliyor, ret-kabul ölçüleri de deniliyor. Bu bilinç durumu topluluğa dönüştüğünde, ideoloji oluyor tabi. Bireyin de yaşam ölçülerinin, ret-kabul ölçülerinin, doğru-yanlış ölçülerinin ortaya çıkmasını ifade ediyor ki, birey açısından da, toplum açısından da ideolojik duruşu ifade ediyor. Şimdi birey açısından gerekli olduğu kadar örgütlülük, toplum açısından da gereklidir. Örgütlenemeyen toplum, içinde ne kadar parlak düşünceler var olursa olsun, gücünü ortaya koyamaz.

Komünar

Saldırıları karşısında kendini savunamaz. O bakımdan meşru savunma bilinci, bu bilincin ilkeleri, ölçüleri doğrultusunda toplumun tümünün her düzeyde örgütlülüğünün sağlanmasını gerektirir.

Örgütlü toplumlar bir ilke, amaç doğrultusunda yaşam sürdürme gücünü gösterebilen toplumdur. Kendilerine yönelen saldırılar karşısında savunmalarını yapabilirler. İdeolojilerine saldırı olursa, ideolojik savunma yaparlar. Sosyal, ekonomik, siyasal varlıklarına saldırı olursa onları savunurlar. Toplumsal varlıklarına saldırı olursa, onu savunur, kendilerini korurlar. Bu bakımdan bir kere meşru savunmanın alanı ideolojiyle başladığı, oraya kadar geniş olduğu gibi, düşünceyle başladığı, bilinçle başladığı oraya kadar genişlediği gibi örgütlenmede de, toplumsal duruşun bütün alanlarını içerir. Her türlü ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel, ideolojik örgütlenmeyi kapsar, askeri örgütlenmeyi kapsar. Öyle ki toplumun her alanına dönük saldırı karşısında, o saldırıyı boşa çıkartacak bir örgütsel duruşa sahip olmasını gerektirir. İşte örgütlü toplum, gücünü açığa çıkaran toplum budur. Böyle bir toplumsal örgütlülük olursa, saldırı hangi alana olursa olsun bütün alanlar örgütlü olacağı gibi toplum örgütlü direnç gösterir. O alandaki toplumsal örgütlenme saldırıyı karşılar, dolayısıyla toplum savunma yapar. Demek ki en güçlü meşru savunma konumunda olan bir toplum, ekonomiden ideolojiye kadar bütün alanlarda kendini en güçlü biçimde örgütlemiş toplumdur. Her türlü örgütlenmesini yaratmış toplumdur.

Meşru savunma bilinci kadar toplumun bu bilinç kapsamındaki örgütlülük düzeyi, o toplumun meşru savunma gücünü ifade eder. Demek ki meşru savunma örgütlenmesini, sadece bir askeri örgütlenme olarak görmemek. Toplumun bütün yaşam alanlarına dair kendini örgütlemesi olarak görmek gerekir. Öyle olmazsa askerlik savunma yapamaz. O savunmayı başka unsurlara devretmeyi içerir, öyle bir savunma devri saldırı gücünü doğurur. Tarihte nasıl çıkıyor ortaya bu durum? Orduların ve devletlerin kurulmasıyla ortaya çıkıyor.

Devletçi sistem kendisini nasıl ifade ediyor? Toplumun savunması olarak kendini ifade ediyor. Topluma kendini bununla benimsetiyor. Toplumun savunma aracı olarak da, orduyu gösteriyor. Ordu ve devlet neyi ifade ediyor? Birey ve toplumun meşru savunma hakkını başkasına devretmeyi ifade ediyor. Zorla ve hıleyle bu devri ordular ve devletler alıyorlar. Burada bir yanılgıyı ortaya çıkartıyorlar. "Savunmayı devraldık" diyorlar. Aslında topluma karşı bir saldırı gücü örgütlemiş oluyorlar. Birey ve toplum ise savunmasını başkasına devrettiğini, dolayısıyla her zaman kendini savunacak güce sahip olduğunu sanıyor. Oysa kendi üstünde baskı ve sömürü uygulayan, saldırı gücü olan bir başka güç yarattığını görmüyor. Gerçekleşen ise böyle bir gücün yaratılmasıdır. Demek ki meşru savunmanın devredilmesi olmaz. Her devretme derinleşir ve süreklileşirse, orada bir saldırı gücünün oluşmasına yol açar. Ordulaşmaya ve devletleşmeye götürür. Meşru savunmanın devredilmemesi için de toplumun tüm güçlerinin, bütün toplumsal yaşam alanlarına dönük kendi örgütlülüğünü sağlaması gerekir. Her türlü ekonomik örgütlülüğü toplum yapmalıdır. Sosyal alana dönük kendini tepeden tırnağa örgütlemelidir. Siyasal alan, kültürel alan, ideolojik alan, her alana dönük yediden yetmişe bütün toplumun bin bir türlü örgüt biçimiyle kendini donatmasını, hücrelerine kadar örgütlü kılmasını gerektirir. Böyle olan bir toplum meşru savunmayı başkasına devretmez. Saldırı karşısında kendi savunmasını kendisi yapar. O zaman "savunma gücüyüz" diye ortaya çıkan, baskı ve saldırı gerçeğini ifade eden ordu ve devlete ihtiyaç kalmaz. Özgürlükçü düşüncelerin ordunun yerine örgütlü toplumu geçirmesi fikri buradan ileri geliyor.

Tabii toplumun saldırılar karşısında kendini savunabilecek şekilde her türlü bilinçlenmesini ve örgütlenmesini, şiddetli saldırılar karşısında o şiddeti boşa çıkartacak bir savunma gücü gösterebilmesi içinde, örgütlenmesi gerekir. Yalnız başına ekonomik, sosyal, siyasal, ideolojik ve kültürel örgütlenmeler yetmez. Bir de öz savunma örgütlenmesi gerekir.

Komünar

Yani her türlü şiddet içeren saldırı karşısında, onları boşa çıkartacak düzeyde savunma yapacak bir güce kendini ulaştırması, bunun eğitime, donatımına ve örgütlenmesine sahip olması gerekiyor. Toplumun bu biçimde örgütlenmesine öz savunma örgütlenmesi diyoruz. Önder Apo öz savunma örgütlülüğünün meşru savunmanın temeli olduğunu, **Bir Halkı Savunmak** kitabında çok somut bir biçimde ortaya koydu. O bakımdan toplumsal yaşamın diğer alanlarına ek olarak, bir de öz savunma örgütlülüğü gerekir. Öz savunma bilinci edinmek, savunma araçlarını kullanabilecek bir eğitimden geçmek, bu araçları saldırıları boşa çıkartacak düzeyde etkili kullanabilmek için, kendini örgütlü hale getirmek bir toplumsal örgütlülüğü yaratmak gerekir. Bu toplum içinden çıkan bir gücü örgütleyip ona

**Bir toplumda
Öz savunma bilinci ve
Örgütlülüğü ne kadar geliştirilmiş
Yaygınlaştırılmışsa o toplum
O kadar saldırılar karşısında
Donanmış, silahlanmış demektir.
O kadar güçlü, etkili her türlü
Saldırı karşısında meşru savunma
Yapar güce ulaşmış demektir**

devretmek değildir. İşte ordular böyle ortaya çıkar. O tür örgütlenmeye ordu deniliyor. Öz savunma ise toplumun tümünün bu güce ulaştırılması, böyle bir bilinç, eğitim ve örgütlülük içine alınmasıdır. O zaman demek ki, öz savunma görevi herkesin görevidir. Gerçekten de meşru savunmayı yapan toplumun tüm bireylerinin, öz savunma yükümlülüğü vardır. Öz savunma eğitimi ve örgütlülüğü içine alınması gerekir. Bir toplumda öz savunma bilinci ve örgütlülüğü ne kadar geliştirilmiş, yaygınlaştırılmışsa o toplum o kadar saldırılar karşısında donanmış, silahlanmış demektir. O kadar güçlü, etkili her türlü saldırı karşısında meşru savunma yapar güce ulaşmış demektir.

Burada böyle bir öz savunma örgütlenmesini bilinç olarak, eğitim olarak, sistem olarak geliştirecek, yürütecek bir çabaya, çalışmaya ihtiyaç vardır. İşte meşru savunma çizgisinin gerillası olarak, bu görevleri yapan güce diyoruz. Önder Apo meşru savunma çizgisinin gerillasını da böyle tanımladı. Gerillayı öz savunmanın çekirdeği olarak, bilinç, eğitim ve koordine gücü olarak ifade etti. Dolayısıyla daha etkili, biraz daha yarı profesyonel askeri yapı kazanan ve bu temelde saldırılar karşısında savunma yapabilen güç olarak gördü. Bunları da meşru savunma örgütlülüğünün temel unsurları içinde görmemiz lazım.

Meşru savunmanın bir diğer unsuru olarak eylemi de tanımlamamız gerekiyor. Bilinç ve örgütlülük gereklidir. Bir duruşu ifade eder, toplumsal duruşu, toplumsal gücü tanımlar. Fakat herhangi bir saldırı karşısında kendini savunabilmek, meşru savunma görevini yerine getirebilmek için bir harekete, dirence, eyleme ihtiyaç vardır. Eylemsiz olmaz. Saldırı ile karşılaştığında bir birey ve toplum sadece "bize saldırmayın, saldırı yanlıştır, vazgeçin" demekle kendini savunamaz. Bazen bizdeki söylemler ona benziyor. Toplumda benzer tutumlar gözüküyor. Onun çok değer ifade etmeyeceği, çünkü sonuç yaratmayacağı açıktır. Doğruları sadece ortaya koymak, söylemek, yine saldırı karşısında sadece bir örgütsel duruş göstermek yetmez. O bilincin ve duruşun anlam ifade edebilmesi, sonuç alabilmesi için saldırıyla karşılaştığında o saldırıyı boşa çıkartabilecek bir harekete, eyleme dönüşmesi lazım. Bu bakımdan meşru savunmanın eylem alanı da vardır. Eylem açısından baktığımızda meşru savunma kapsamında neyi göreceğiz? Aslında meşru savunmayı anlayan, saldırı ve savunmayı çözümleyen, savunma görev ve sorumluluğuyla kendini yükümlü gören bir bilinç aslında bir eylemdir. Bir eylem düzeyidir ama yeterli bir eylem değildir.

Diğer yandan toplumun yediden yetmiş, ekonomiden öz savunmaya kadar her alanda kendini derin bir örgütlülük içerisine alması bir eylemdir, bir duruşu ifade eder. Saldırıların karşısında toplumun duruşunu tanımlar. Fakat

Komünar

her türlü saldırıyı boşa çıkartmak, dolayısıyla meşru savunma görevini başarmak için bu yetmez. Bunun ötesinde saldırının düzeyine göre onu caydıracak, etkisizleştirecek, başarısız kılacak bir eyleme ihtiyaç vardır. Bu da meşru savunmanın eylem çizgisini ifade eder. Bunu da Önder Apo, **Bir Halkı Savunmak** kitabında çok genişçe izah etti. Önemlidir ve incelenmesi mutlaka gerekir. Eylemi demokrasinin dili olarak tanımladı. Eylemliliği temel demokratik toplumsal duruş olarak gösterdi. Dolayısıyla da her türlü inşayı ifade eden pozitif eylemlilikten tutalım da, toplum üzerinde baskı ve sömürü ifade edecek saldırılar karşısında en pasif, en basit eylem biçimlerinden, protestolardan, mitinglerden meşru savunma savaşına kadar bir eylem alanını tanımladı. Saldırının düzeyine göre bilinçle karşılanacaksa onunla karşılaşmak, örgütsel duruş yeterli olacaksa onunla sonuç almak, pozitif eylemlilik sonuç verecekse onu yapmak. Grev, gösteri, boykot, protesto gibi pasif, basit eylemlerle saldırı önlenebilecekse, o tür eylemlilikleri örgütleyip gerçekleştirebilmek. Onlar yeterli olmuyorsa da o zaman eylemin, savunma eyleminin dozajını daha da geliştirip, meşru savunma savaşına kadar vardırırmak meşru savunma çizgisinin eylemi kapsamında sayılmaktadır. Toplumsal etkinliği aşarak şiddete dönüşen eylemlilik, öz savunma eylemliliği, öz savunma direnişi olur. Öz savunma; bir yerde toplumun herhangi özgür var olma alanına yönelen saldırı karşısında, onu başarısız kılacak bir direnişi göstermeyi ifade ediyor.

Fakat bütün bunlar yetmiyorsa toplumun grev, gösteri, boykot gibi pasif eylem biçimleri, siyasi eylem biçimleri, yine öz savunma direnişi gibi kitlesel direnme biçimleri yeterli olmuyorsa, saldırıyı durduramıyorsa saldıran güçleri vazgeçiremiyor, geri adım atıramıyorsa, daha da ötesi saldırıyı kurumlaştırmaya, bütün toplumsal iradeyi kırmaya dönük bir konuma getirme yönelimi varsa; işgal, istila, sömürgeci egemenlik gibi organize ve kalıcı bir saldırı durumuna dönüşüyorsa, işte o zaman basit gerilla biçiminden başlamak üzere saldırıyı kırmak amacına dönük meşru savun-

ma savaşı gündeme gelir. Bu durumda savaş bir zorunluluk, bir meşru savunma hakkı ve görevi olur. Önder Apo bunu şöyle de tanımladı *"böyle bir durumla yüz yüze geldiğinde meşru savunma savaşı kapsamında direniş gösteremeyen toplumlar yaşama hakkına sahip olamazlar, yaşama gücü gösterememiş olurlar. Dolayısıyla özgür toplum olarak var olma ve yaşama hakkını kaybederler. O bakımdan sadece bilinç, örgütlülük ya da alt düzeydeki eylemlilik yetmez, eğer saldıran güç toplumun özgür, demokratik iradesine dikkat etmiyorsa, bu temeldeki toplumun istemlerini dikkate almıyorsa, toplumun bu yönlü eylemliliği saldırıları durdurmaya yetmiyorsa ve saldırı bir işgal, istila gibi örgütlü şiddet boyutuna ulaşıyorsa, öyle bir durumda basit gerilla biçimlerinden başlamak üzere meşru savunma savaşı gündeme gelir ve böyle bir savunma savaşıyla direnmek her toplumun doğal hakkıdır"*. Özgür toplum olarak var olabilmek içinde içine girmesi gereken görevidir. Meşru savunmanın birey ve toplumlar açısından unsurları bunlar oluyorlar. Meşru savunma gücü kazanabilmesi birey ve toplumun böyle bir bilinç, örgütlülük ve eylem gücüne ulaşabilmesi yerinde, zamanında bu gücü etkili bir biçimde gösterebilmesine bağlı oluyor. Bunun hepsi elbette ki başkasına zarar vermeyen bir savunma amacını ifade ediyor. Saldırı ise başkasının özgürlüğünü kısıtlayan, onun iradesine hükmetmek isteyen, onu kendi hizmetinde kullanmak, onun birikimlerine el koymak isteyen söz ve davranış biçimlerine deniliyor. Saldırının sözlü olanı da vardır, örgütsel boyutta olanı da vardır. Eylemli olanı da vardır. Eylemli saldırının en ileri biçimi savaşlardır. Fetih savaşları, egemenlik savaşları, çeşitli ülkelerin ve toplumların birikimlerini, güçlerini ele geçirme savaşları. Böyle bir savaş düzeyine ulaştığında da meşru savunmanın alacağı biçim meşru savunma savaşı oluyor. İnsanlığın birey ve toplum düzeyinde diğer canlılardan ayrı olarak göstermesi gereken meşru savunma duruşunu bu biçimde tanımlayabiliriz.

Komünar

3-Kürdistan Tarihi Ve Kürt Toplumunda Mesru Savunma

Kürtlerin tarihin en eski, en kadim halklarından birisi olduğu tartışma götürmez bir gerçek. Yine insanlık tarihinin en büyük ilk devrimsel adımı olan neolitik devrimin geliştiği alanın da, Kürdistan ve çevresi olduğu iyi biliniyor. Sınıflı cinsiyetçi toplum uygarlığının neolitik devrimin gücünden beslendiği, o devrimin sonuçları üzerinde geliştiği de iyi bildiğimiz bir husus oluyor. Buradan şu sonuç çıkıyor; Kürdistan merkezli gelişen neolitik devrimden beslenerek sınıflı cinsiyetçi toplum uygarlığı doğup-gelişme göstermiştir. Bir başka ifadeyle, hiyerarşik devletçi toplum sistemi oluşmuş ve farklı evrelerden geçerek günümüze kadar gelmiştir. Bu tespitlerin önemi şurada; devletçi toplum sisteminde güç kazanan, egemen olan her sistem, her fatih bu sistemin beslendiği ana merkez olan Kürdistan'ı ele geçirmek istemiştir. Kürdistan üzerinde hâkimiyet kurarak, kendisini hiyerarşik devletçi toplum sisteminin ana kaynaklarına sahip olur hale getirdiği gibi uygarlık tarihinin doğuşuyla da birleştirmek istemiştir. Yani bir yandan daha büyük ve çeşitli kaynakları ele geçirme istemi vardır bunun altında, diğer yandan da tarihin kendisiyle başladığını ilan edebilme, dolayısıyla egemen olduğu toplumsal yapılara kendisinin gücünü kabul ettirebilme istemi söz konusudur. Bu da şu anlama geliyor; Kürdistan'ın sürekli gelişen, güçlenen devletçi sistemlerin işgal, istila ve egemenlik alanı haline gelmesini ifade ediyor. Her güçlenen devletçi sistemin Kürdistan'ı işgal etmeye yönelmesini içeriyor. Bu da Kürdistan'ın sürekli bir savaş haline geldiği anlamına geliyor.

Şimdi dıştan gelen yabancı devlet güçlerinin saldırısı olan bu işgal, istila ve savaş hareketleri karşısında, Kürdistan'daki toplumun durumu nedir? Tarihe baktığımızda biz şunu görüyoruz; Kürt toplumu kendi içerisinde bir devletleşme, dolayısıyla sınıflaşma sürecini yaşamıyor. Yani toplumun iç dinamikleri ve çözülüşüyle bir sınıflaşma ve onun üzerinde devletleşmeye tanık olmuyoruz. Bu bakımdan belki de uygarlığa en geç açılan alanlardan

birisi Kürdistan ve Kürt toplumu oluyor. Acaba bu neden böyledir? Sadece bu kadar yabancı saldırının, işgalin, istilanın güçlü olmasından mı kaynaklanıyor? Yalnızca buraya mı dayanıyor? Böyle bir yabancı saldırı durumu buna tek başına yol açabilir mi? Yoksa toplumun kendi içyapısıyla, özellikleriyle de bağlı bir olay mı? Kürt toplum yapısı temel dokularıyla acaba sınıflaşmaya, devletleşmeye çok açık, yatkın bir toplum değil mi? Tabii bu hususlar araştırılmaya, incelenmeye değer konular. Hemen doğrusu şudur diyemediğimiz hususlar. Fakat her ikisinin de pay sahibi olma durumu mümkün olabilir. Bir kere yabancı saldırının bu kadar yoğun, sürekli olmasının bu konuda önemli bir pay sahibi olduğu tartışma götürmeyen bir doğrudur. Çünkü sürekli bu topraklarda yaşayan toplumsal yapı saldırıya uğramış, kendi dinamikleri sürekli dağıtılmış, dış baskıyla yüz yüze kalmıştır. Fakat toplumun iç dokusunun da bunda bir rolü olabilir. Netice de şu çıkıyor ortaya; tarihin en kadim halklarından birisi olmasına rağmen, kendi içinde köleleşmeye en geç uğrayan, kendi içinde sınıflaşma, sınıf baskısı, devlet egemenliğini en geç yaşayan toplumlardan birisi oluyor Kürt toplumu. Elbette bunun bir diğer ifadesi de şu; özgür yaşamda ısrarlı oluyor, arayışçı oluyor. Sınıflaşmayı, dolayısıyla kendi içinden devlet egemenliğini ve onun baskısını yaşamaması demek, toplum iç yapılanışıyla doğal komünal özellikleri fazla taşıması, özgürlük özellikleriyle çok daha uzun süre ve dolu yaşaması anlamına geliyor. Bu Kürt tarihinin önemli ve ayırt edici bir özelliği, tarih incelemelerinde bunu görmek, anlamak gerekli. Böyle bir toplumdaki iç yapılanış dıştan gelen işgal, istila ve saldırılar karşısında bir direnme konumunu yaşamasına yol açıyor.

Bu direniş kendisini iki biçimde ortaya koymuştur. Bir tanesi, etnisitenin güçlü yaşanmasıdır. Kürt toplumu birkaç yüz yıl öncesine kadar kendi içinde sınıflaşma yaşamamış olan, dolayısıyla sınıflaşmayı içermeyen bir toplumsal yapılanışı vardı. Kabile, aşiret düzeninin güçlü oluşu ve bu kadar uzun yaşayışı

Komünar

bu anlama geliyor. Ve bu toplumsal sistem, kabile ve aşiret düzeni kendi içinde sınıfsal ayrışmayı ve egemenliği reddediyor. Bu da toplumun kendi içinden bir baskıya, saldırıya maruz kalmaması, yine toplum yaşamı içinde bireyler arasında benzer bir baskı ve saldırının olmaması anlamına geliyor. Önemlidir bu durum, burada esas işleyen doğal komünal toplum özellikleridir, doğal özelliklerdir. Bireyin toplumsal yaşama eşit, özgür katılımının sağlanması toplumsal sistem içerisinde bir eşitliğin korunmasıdır. Toplulukların, kabile-aşiret sistemlerinin yönetimi daha çok bir bilgelige, çabaya, Önderliğin savunma da "yararlı veya olumlu hiyerarşi" diye tanımladığı toplum ileri gelenliğine, büyüklüğüne dayanmaktadır. Bin yıllar boyunca Kürt toplumunun bu biçimde yaşadığı tartışma götürmeyen bulgularla iyice kesinleşmiş bulunan bir sonuçtur. Kürt toplumunun kendi içinde devletleşmemesi ve dışarıdan sürekli bir işgal ve saldırıya maruz kalmasının diğer önemli bir sonucu, bunlar karşısında direnmeyi içeren diğer duş hareketliliğidir. Kendisine yönelen saldırılar karşısında kendini korumak için çeşitli savaş etkinlikleri gösterdiği gibi daha çok da hareket etmeyi, dağlık zeminlere sığınmayı, stratejik dağlık coğrafyayla ileri düzeyde bütünleşme gücü göstererek kendine yönelen işgal ve saldırılarını boşa çıkartmayı bilmesidir. Bu da her ne kadar Kürdistan sürekli savaş alanı olsa da, Kürt toplumunun işgal ve istila geliştiren yabancı egemenlerin tahakkümü altına girmemesine ve soykırıma uğramasına yol açmıştır. Böyle bir hareketlilik ve tarzla, toplum hem savunmasını yapmış toplumsal varlığını korumuş, hem de özgür kalmayı başarmıştır. Bu da Kürt tarihinin ve Kürt toplumsal yapısının temel özelliğinden birisini oluşturuyor. Onu da bu çerçevede net bilmemiz gerekli.

Kürt tarihi ve toplumsal yapısının bu özelliğindeki değişim, esas olarak feodalizmin olgunlaşma aşamasında başlıyor. İslam feodalizminin Kürdistan'ı fethedip Kürt toplumuna ideolojik, örgütsel bakımdan nüfuz etmeye başladığı dönemle birlikte geliyor. İslam

ideolojisi Kürt toplumu içinde de bir ayrışma, sınıflaşma yaratıyor. Bir yandan kendini İslam'ın sahibi sayan, Arap toplumunun uzantısı olarak gören, "kavmi necip" olarak ifadelendiren aşiret, kabile ileri gelenleri veya böyle kişilerin toplulukları var olurken, diğer yandan serfleşme geliyor. Bu durum Kürt toplumu içindeki sınıflaşmanın başlangıcıdır. Böyle bir sınıflaşmaya dayalı olarak feodal aşiret önde gelenleri güç sahibi olur, kendini bir beylik içinde belli bir topluluk üzerinde hükümler kılarken, elbette geniş halk kesimleri de serfleşiyor, köylü haline geliyor. Kürt toplumunun o zamana kadar ki var olan özgürlüğü ve eşitliğe dayanan içyapısı böylece bozuluyor. Dengesi sarsılıyor, dağılıyor, yeni bir topluma doğru dönüşüm yaşanıyor. Giderek bu durum 19 yy'da aşiret, kabile dışına çıkmaya da yol açıyor. Kurmançlaşma denen bu olay, bir yerde kendi içinde sınıflaşmaya ve sınıf egemenliğine dayanan toplumsal yapıdan koparak emekçileşmeyi, doğrudan içinde yer alınan devlet sisteminin emekçisi haline gelmeyi ifade ediyor. Bu da tabii Kürdistan'da yaşanmış olan sınıflaşmanın bir biçimidir.

Bir de egemen sınıfa, kesime dayanan örgütlenmenin özelliği var. Beylik düzenlerinin kendine has özellikleri bu bir tür üst toplum örgütlenmesi var. Devletçiliği ifade ediyor. Fakat hep böyle ikinci sınıf kalmadır. Belki Osmanlı ve İran imparatorlukları gibi büyük devletlerin içinde yer almak, onlara büyüme imkânı vermiyor. Daha baştan o şansı ellerinden alıyor. Ama buradan kaynaklanan kolaycı tarz olacak ki, Kürt beyleri de öyle bir arayış içinde çok olmuyorlar. Kendilerini büyük devletler haline getirecek bir politik yönelim içine girmiyorlar. Hep dışta birilerine bağlanma ve ona dayanarak kendi çevresindeki beyler karşısında büyüklük, üstünlük sağlama tutumu izliyorlar. Politikayı bu düzeyde esas alıyor, yürütüyorlar. Bu da onları küçük bırakıyor, işbirlikçi yapıyor, birbirine düşman kılıyor. Kürt beylerinin birbirine düşmanlığı kadar, Kürdistan ve Kürt toplumu üzerindeki yabancı egemenlere, devletlere düşmanlıkları yoktur, olmamıştır. Zaman zaman merkezi

Komünar

otoriteyle çelişmiş, çatışmaya girmişlerdir. Onlara karşı isyan da etmişlerdir ama bunlar belli zamanlarla sınırlıdır. Tarihin uzun bölümü ise daha çok Kürt beylerinin, birbirlerine karşılık, birbirlerine düşmanlıkla geçmiştir. Bu da Kürt feodalleşmesinin bir özelliği olmalı. Günümüzde de devam ediyor bu durum hala aşamıyoruz işte. "Uluslar arası komplo" dediğimiz olay aslında bir yerde tarihte hep işbirlikçilik yaparak yanında, yöresindeki beye saldırıran Kürt beylerinin durumunu yansıtıyor. Güney'deki feodal aşiretçi önderliklerin uluslar arası komplo karşısında izledikleri politika, aldıkları tavır tarihte yaşanmış bu durumun günümüzde devam ettirilmesinden başka bir özellik taşımıyor.

Şimdi 17-18 yy'dan itibaren gelişen bu sürecin temel sonuçları 19. ve 20. yy'da ortaya çıkıyor. 19. yy'da imparatorluk güçsüz düşmesi ve batıda gelişen kapitalizm karşısında zayıf kalarak daha çok vergi alma ve asker toplama ihtiyacı duymaları, var olan beylik sistemleriyle yeni bir çatışma sürecine giriyorlar. Buda Kürt toplumu içerisinde yeni gelişmeler ve değişiklikler, ortaya çıkarıyor. O zamana kadar birbiriyle çatışan, birbirine karşı üstünlük sağlamaya çalışan onun içinde hep merkezi otoriteye, padişahlık sistemine dayanmayı, işbirlikçiliği meslek edinen bu beylikler, bu sefer merkezi otoritenin daha çok vergi ve asker istemi karşısında ellerindekini de kaybetme tehlikesiyle yüz yüze gelince bunları korumak için isyan etmek zorunda kalıyorlar. 19. yy böyle bir isyan yüz yılıdır, çatışma sürecidir. Hep birbiriyle çelişip-çatışmalı oldukları için birlik olamadıkları, dolayısıyla merkezi otorite karşısında Kürt beylerinin hep yalnız kalarak yaşadıkları çatışma sürecidir. Sonuç tabii zayıf durumda olan beyliklerin, geliştirdikleri isyanların Osmanlı merkezi otoritesi tarafından ezilmesi olmuştur. Böylece birkaç yüz yıl içerisinde büyümüş, gelişmiş olan beylik sistemleri, 19. yy boyunca merkezi otoritenin Kürdistan'ı yeniden işgal edercesine geliştirdiği saldırılar altında ezilmişlerdir.

Burada elbette Avrupa'da gelişen kapitalist sistemin etkisini görmek gerekiyor. -Os-

manlı ve İran sistemlerinin bu gelişme karşısında içine düştükleri zayıflığın, güçsüzlüğün etkisini görmek gerekiyor. Fakat bir de Avrupa'da gelişen kapitalist sistemin Ortadoğu'yu ele geçirme, dünya'yı fethetme, paylaşma politikasının etkisini de görmek gerekiyor. Sadece güçlenen kapitalizm karşısında merkezi otoritenin zorlanması değil, aynı zamanda bu toprakları ele geçirebilmek için kapitalist devletçi sistemin geliştirdiği emperyalist politikaların da büyük etkisi vardır. Nitekim bu politikaların 20 yy'ın başında bir emperyalist savaşa yol açtığını biliyoruz. 1. Dünya savaşında İngiltere'nin başını çektiği blokla, Almanya'nın başını çektiği blok dünya hegemonyasına girişiyorlar. "1. Dünya savaşı" denen savaş gerçekleşiyor. Bu savaşta Osmanlı imparatorluğu Alman bloğundadır. Savaş sahası Osmanlı topraklarıdır, yani Ortadoğu'dur. Sonunda yenilen Alman bloğu olmuştur. Her ne kadar kendi içinde yer alan Rusya'da, Ekim devrimiyle bir kopuş yaşansa da İngiltere, Fransa ittifakı 1. Dünya savaşından galip çıkmıştır ki, bu 19. yy boyunca İngiltere ve Fransa'nın, Ortadoğu'yu ele geçirmek için geliştirdikleri politikanın pratikte hayat bulması için uygun zemininin sağlanması anlamına gelmektedir.

Sonuçta savaş galibi olan devletler kendi çıkarları doğrultusunda yeni bir Ortadoğu siyasi coğrafyası yaratmışlardır. Bu coğrafyanın birkaç önemli sonucu var. Bir tanesi, Arabistan'ın bölünüp-parçalanması ve bir sürü Arap devleti ortaya çıkartılarak buraların emperyalizme bağımlı alanlar haline getirilmesidir. Diğer bir sonuç, Kürdistan'ın parçalanması, her parça üzerinde bir devlet egemenliğinin kurulmasıdır. Bu öyle bir sistemdir ki, sadece Kürdistan üzerinde ekonomik, siyasi tahakküm kurmayı değil, Kürt toplumunu inkâr edip, yok sayarak yok etmeyi hedefleyen bir kültürel soykırım sistemidir. Kürdistan'ı bölüp, parçalayan, bu tarzda egemenlik altına alınmasını gerçekleştiren devletler böyle bir statü de oluşturmuşlardır. Bir diğer sonuç İsrail'in kuruluşudur. Doğrudan 1. Dünya savaşı ardından olmasa da, aslında dünya savaşından

Komünar

sonra gelişen süreçte bu kuruluş gerçekleşmiştir. Çünkü 1. Dünya savaşına ilk itiraz eden, savaşta yenilen Almanya olmuştur. Bu itirazı ortaya çıkartıp, sonuca götüren de Hitler önderliğidir. Hitler önderliğinin Almanya'yı yeniden toparlayarak, dünya egemeni olmak üzere yeni bir savaşa, yani 2. Dünya savaşına sokması İsrail'in oluşumuyla doğrudan ilgilidir, ilişkilidir. Bu süreçte gerçekleşen Yahudi katliamı ardından, İsrail'in Ortadoğu'da bir devlet olarak şekillendirilmesi kapitalist, emperyalist sistemin öncü güçleri tarafından sağlanmıştır. Şimdi Kürdistan için, Kürt toplumu için baş aşağıya gidiş aslında hızlı bir biçimde yaşanan süreciyle 19. ve 20. yy'dır. Tabii özgürlük ve komünal yaşam açısından değerlendirilirse, kendi içinde sınıflaşmanın başladığı süreçten itibaren. Bu da ondan birkaç yüz yıl öncesine gitmektedir. 20 yy. başında, 1. Dünya savaşı ardından Kürdistan'ın siyasi olarak da parçalanması ve yok sayılarak, imha süreci altına alınması bu gidişi çok daha hızlı ve tehlikeli hale getirmiştir. Bu durum biliniyor. Artık eski Kürt kabile, aşiret düzeni parçalanmıştır, kalmamıştır. Dolayısıyla bu saldırılar karşısında Kürt toplumunun daha önce gösterdiği refleksi gösterebilmesi mümkün değildir. Yani dış saldırı karşısında hareketli olması, dağlara çekilmesi, kendini bu temelde koruyabilmesi artık imkânsız hale gelmiştir. İki nedenle bu böyledir. Birincisi, kendisinin o düzeydeki kabile, aşiret sisteminin yaşamının dağılmış, artık eskisi gibi hareket edemez hale gelmiş olmasıdır. İkincisi ise, yabancı egemenliğin kapitalist sistem temelinde olmasıdır.

Kapitalizm kendinden önceki sistemler gibi dağlık alanlar da olsa boşluk tanımamaktadır. Nerede olursa olsun, kim olursa olsun egemenlik altına almayı oraları da işgal, istila etmeyi dolayısıyla kendi karşıtı hiçbir gücün yaşamasına izin vermeyiştir. Kapitalist devletçi egemenliğin, sömürge sisteminin daha öncekilerden temel farkı buradadır. Bu bakımdan artık eskisi gibi kendini yaşatma imkânı ve gücü yoktur Kürt toplumunun. Buna Kürdistan'ın siyasi parçalanmışlığı ve toplumu

yok sayarak imha etmek isteyen bir egemenlik sisteminin kurulması eklenince, artık Kürdistan üzerinde yeni bir süreç gelişmiştir. Buna Önderlik "*ulusal yok oluş süreci*" dedi. 20 yy'da Kürdistan üzerinde kurulan egemenlik, ulusal yok oluş egemenliğidir. Her ne kadar buna karşı var olduğu kadarıyla aşiret yapıları, dini liderlikler tepki göstermişler, isyan etmek istemişlerse de, 19 yy. feodal beylerin askeri, siyasi güçlerinin yok edilmiş olması, geriye kalan güçlerin bu saldırı karşısında direnip, ayakta kalabilmeleri için gerekli güce ulaşmalarına fırsat vermemiştir. Onun için de bir kere ulusal yok oluş süreci altına alındıktan sonra, toplumun içinden bu tür itiraz ve isyan girişimlerinin etkili olma, ulusal yok oluşu durdurma, yani kendini koruma, savunma gücü gösterme şansı yoktur. Sonuçta sözkonusu isyanlarda katliamlarla ezilmekten kurtulamamıştır. Özellikle Kuzey'de, giderek Doğu'da bu isyanların ezilmesi ardından ulusal yok oluşu gerçekleştirmeyi hedefleyen çok yönlü, örgütlü bir yabancı sistem hızla geliştirilmeye çalışılmıştır. Bu sistemin özelliklerini tanımak gerekiyor.

Biz her ne kadar parti olarak buna "*sömürgeci sistem*" dediysek de, Önderlik her zaman şuraya dikkat çekti; Kürdistan üzerinde bu biçimde geliştirilen sömürgeciliğin, emperyalist Avrupa devletleri tarafından dünyanın başka yerlerinde geliştirilen sömürgecilikle derinden farklılıkları vardı. Her ne kadar aynı terimle hepsi sömürgecilik biçiminde ifade edilse de, Kürdistan'daki sömürgecilik diğerlerine benzememektedir. Diğer sömürgeciliklerin temel amacı ekonomik sömürdür. Pazarı hâkim olmak, ham madde kaynaklarına hâkim olmak, böylece dünya sistemi haline gelen kapitalizmin pazar ve ham madde ihtiyacını ucuzca karşılamak. Daha sonra buna eklenen yeni sömürgecilik de, ucuz işgücünü kullanmayı ifade etmektedir. Yine ekonomik içeriklidir. Böyle bir ekonomik sömürüyü yapabilmek için gerekli olan, onu sağlayacak özellikler taşıyan siyasi ve askeri egemenliğin kurulmasıdır. Bunlar emperyalist devletlerin sömürgeci uygulamalarıdır. Oysa Kürdistan

Komünar

üzerinde kurulan yabancı egemenliğin ekonomik sömürü amacı birincil esas amaç değildir. Kuşkusuz *"ekonomik sömürü hiç yok, pazar ve hammadde kaynakları üzerinde egemenlik kurma arayışı, istemi hiç yoktur"* denemez. Bunlarda var ve önemlidir. 20. yy'dan bu yana büyük enerji kaynaklarına sahip olan Kürdistan üzerinde, ekonomik paylaşım savaşı her zaman olmuştur. Bugün bu daha da şiddetlenmiş düzeydedir. Petrol savaşı, su savaşı, yeraltı-yer üstü zenginlikler savaşı, bir de ticaret yollarına hâkim olma savaşı. Bunlar dünya kapitalist sisteminin geliştiği ölçüde dün de vardı, bugünkü gelişmişlik düzeyiyle daha had safhaya çıkmış bulunuyor. Fakat Kürdistan'ın parçalanması, paylaşılması, egemenlik altına alınması 20 yy'da 1. Dünya savaşı ardından öngörülen statünün Kürdistan'a biçilmesi esas olarak bu amaç doğrultusunda değildir. Bu ikinci, üçüncü sırada gelen amacı oluşturmaktadır. Birinci amaç ulusal yayılmadır.

**Kürdistan'a
Bir sömürge statüsü
Verilmemiştir
Yani adı olmamıştır
Bir sistemi olmamıştır
Her şeyiyle dağıtılması
Öngörülmüştür. Çünkü
Kendi varlığını sürdürmesi
Ve kendi varlığı etrafında
Örgütlenme yaratması demek
Ulusal yok oluşa karşı
Direnmek demektir**

Kürt tarihi, Kürt kültürel birikimi, Kürt nüfusu, kısaca Kürt toplumu tarihiyle, diliyle başka uluslaşmaların ham maddesi yapılmak istenmektedir. Kürdistan üzerinde kurulan sömürgeci egemenliğin birinci amacı budur. 1. Dünya savaşı ardından yaratılan ulusal yok oluş sisteminin temel yörüngesi böyledir. Şimdi bu biçimde o amaç böyle olunca araç ve yöntemlerde bu amaca göre düzenlenmiştir

tabi. Sömürgeleştirmedeki amacın ekonomik kaynakların sömürüsü olduğu yerlerdeki araç ve yöntemler ile sömürgeleştirmedeki amacın ulusal yayılma, ulusal yok oluşu sağlama olduğu gibi Kürdistan'daki sömürgeleştirmenin araç ve yöntemleri çok çok farklı olmuştur. Buradan baktığımızda Kürdistan'a bir sömürge statüsü verilmemiştir. Yani adı olmamıştır, bir sistemi olmamıştır. Her şeyiyle dağıtılması öngörülmüştür. Çünkü kendi varlığını sürdürmesi ve kendi varlığı etrafında örgütlenme yaratması demek, ulusal yok oluşa karşı direnmek demektir. Ulusal yok oluşu başarısız kılmak demektir. Eğer ulusal yok oluş süreci başarılacaksa o zaman bu ancak toplumun tarih, dil, kültür alanında, örgütlülük alanında kendine ait ne varsa hepsinin yok edilmesi, parçalanmasıyla ancak mümkün olabilir. Kürdistan üzerinde 20 yy'da uygulanan sistemin toplumdaki yarattığı etkiler, toplumu içine aldığı süreç işte budur. Bunun için kimlik yasaklanmıştır, bunun için kendini inkâr geliştirilmiştir, bunun için her türlü horlanma, kötülenme, yani kendinden kaçış yaratılmıştır. Bunun için düşünce üzerinde baskı kurulmuş, beyin tahakküm altına alınmaya çalışılmıştır. Bunun için Kürt toplumunun her türlü örgütlülüğü paramparça edilmiştir. Bunun için Kürdistan'daki her türlü yaşam ekonomik, ticari, sosyal, kültürel, eğitsel, siyasal yaşamın hepsi üzerinde şekillenmek isteyen ulusal yapılanmaya bağlanmıştır. Yani Türkiye sistemine bağlanmıştır, tabi parçalanarak bağlanmıştır. Bu da paramparça edilmiş, kendi değerlerinden kopmuş, kendi değerlerini kaybetmiş, her türlü dengesini kaybetmiş, Önder Apo'nun deyimiyle *"atomlarına kadar egemenlik altına alınmış"* bir toplum gerçeği ortaya çıkarmıştır. Bu uygulamaların toplumda yarattığı en önemli yanlardan bir tanesi, yine Önder Apo'nun tanımladığı *"beyinsel sömürgecilik"* olmuştur.

Kürt insanı beyniyle, düşüncesiyle sömürgeleştirmek, bir başka ulus için düşünür, onun çıkarına hizmet eder bir beyin haline getirilmek istenmiştir. Kendinden kaçış, kendini ret, kendini inkâr bu düzeydedir. Bireyin bireye dönük saldırı düzeyi böyledir. Onun her

türlü düşünce, duygu, ruh gücü üzerinde saldırı geliştirmiştir. Sadece örgütlenmesi ekonomik, sosyal, kültürel yaşamı üzerinde değil beyinsel, ruhsal, duygusal varlığı üzerinde de saldırı geliştirerek tümüyle tahakküm altına alınmak, ezilmek, değiştirilerek bir başka ulusal potada eritilmek istenmiştir. Bu Kürt toplumuna ve bireyine dönük saldırının en kapsamlı, derin, ağır duruma gelmesini ifade ediyor. Aslında insanlık tarihinde birey ve toplumlar üzerinde uygulanan en ağır saldırı sistemidir, en kapsamlı saldırı sistemidir. Tarihte eşi bulunmayan bir saldırı sistemidir. Tarihin en ağır suç saydığı, gördüğü saldırı soykırımdır, fiziki imhadır. Bir toplumun kılıçtan geçirilerek yok edilmesidir. Onun da bir anlamı vardır, anlaşılabilirliği söz konusudur. Fakat ortada posa gibi insanlar ve toplumun varlığı korunup ama ruhuyla, duygusuyla, düşüncesiyle, beyniyle tüm ekonomik, sosyal, kültürel değerleriyle kendini inkâr edip bir başkasına dönüştüğü, onu yaşar hale geldiği bir örnek yoktur. Buna yine Önder Apo, **"kendi çıkarlarını göremeyen, kendi çıkarları için düşüneyemeyen, çıkarları doğrultusunda plan, proje geliştirip eyleme geçemeyen bir insan gerçeğinin ortaya çıkartılmasıdır"** demiştir. Burada beynini kaybetmiş, kendini düşünce düzeyinde inkâr eden, düşüncesiyle de başkasına bağlanan beyinsel sömürgecilik diye tanımlanan bir köleleşmeyi yaşayan insanla, temel örgütlenmesi aile olan, aileden başka hiçbir örgütlülüğü ve gücü kalmayan, bu nedenle de her şeyini ailede bulmak isteyerek, aileye dört elle sarılan bir örgütsel yapı kalmıştır. Kendini bu biçimde ifade eden bir erkek, böyle bir erkeğin hizmetçisi olan, köle bile denilemeyecek, kölelik statüsü bile edinemeyen bir kadın duruşu ortaya çıkmıştır. Ailecilik bu düzeye getirilmiştir.

Şimdi burada artık meşru savunmanın tüm yönleriyle kaybedilmesi vardır. Meşru savunma kendisini tanıma, çıkarlarını görme ve savunma yol yöntemlerini bulma bilinciyse, böyle bir sistem altında Kürt toplumu ve bireyi bu bilincin hepsini kaybetmiştir. Meşru savunma böyle bir bilinçaltında, birey ve top-

lumun örgütlülüğü ise bu sistem altında, böylece her türlü geriliğin ve gericiliğin ocağı haline gelen başa bela aile dışında Kürt bireyinin ve toplumunun örgütlülük adına hiçbir şeyi kalmamıştır. Ailede bir örgütlülük değil aslında, egemen devletçi düzene ve yabancı egemenliğe erkek ve kadının en ileri düzeyde hizmetçiliğini ortaya çıkartan bir örgütlülüktür. Yoksa kendine ait, yüce değerler temelinde herhangi bir amacı ve duruşu olmayan bir örgütlülüktür. Burada kendini korumak için zaten bir eylem, mücadele yoktur. Kendini yok etmek için kendi kendini bitirme vardır. Önderlik, toplumun duruşunu bu dönemde akrebin kendisini zehirlemesine benzetti. Kekliğin kendi kendini avlamasına benzetti. Yani bu da meşru savunma denen şeyin zerresinin bile kalmadığı bir durumun oluşmasını, ortaya çıkmasını ifade etti. Şimdi bu kadar tarihin eski bir halkı olan, devlet egemenliğini bu denli uzun süre kabul etmeyen, devletçi sistem karşısında dağlara çekilip, uygarlıktan uzak durma pahasına da olsa özgür yaşamayı esas alan, benimseyen, içte ve dışta egemenlik sistemini dolayısıyla ondan kaynaklanan saldırıyı en geç tanıyan bir toplum olarak Kürt toplumunun, birkaç yüz yıl içerisinde böyle bir duruma düşürülmesi tabi ki ilginç bir durumdur. Dikkatle değerlendirilmesi, iyi incelenmesi gereken bir durumdur. Acaba neler böyle bir duruma gelmesine yol açmıştır? Daha önceki duruşla, sonradan ortaya çıkan sürecin birbiriyle ilişkisi, bağı var mıdır? Yoksa toplumun o duruşu hiyerarşik devletçi sistem tarafından çok büyük tehlike görülerek, en ileri düzeyde birliği ve gücü ifade eden bir saldırı bu toplum üzerinde mi yürütülmüştür? Bunların incelenmesi, değerlendirilip anlaşılması kuşkusuz gerekiyor. Fakat sonuçta 20 yy'ın son çeyreğine girerken Kürdistan'ın ve Kürt toplumunun içine çekildiği durum budur.

Artık orada bir meşru savunma bilinci, örgütlülüğü, eyleminin zerresi bile yoktur. Tam tersine her şeyini kaybetmiş, yok olma sürecine girmiş, başkalarının hizmetine koşulmuş bir toplumsal duruş vardır. Buna herkesin **"askeri olmak"** deniliyordu. Bu süreçte Kürt

Komünar

toplumu, kendisinin olamayan ama herkesin askeri olan bir toplum olarak tanımlanmıştır. Avukatsız bir halk olarak tanım görmüştür. Yani örgütlülüğü olmayan, çıkarını göremeyen, kendini savunamayan, her türlü saldırıya açık, yok oluş sürecinde olan bir halk. Bu tabii bir toplumun içine düşeceği en ağır durum, en kötü durum, en tehlikeli durumdur. 20. yy sistemi içinde, 1. Dünya savaşının ortaya çıkardığı sistem dâhilinde Kürt birey ve toplumunun böyle bir duruma getirilmiş olduğu açıktır ve bunun doğru ve derinliğine anlaşılması, kavranması çok çok önemlidir. Böyle bir durumun özgür birey ve toplum karşısında taşıdığı tehlikenin derinden anlaşılması da çok çok önemlidir. Çünkü bu tehlike söz konusu durumu yaşayan birey ve toplum açısından bir tehlike olduğu gibi aslında insanlığın özgür duruşu açısından da ciddi bir tehlikedir. Çünkü insanlık katledilmektedir. İnsanlığa dair hiçbir değer bırakılmamaktadır. Birey ve toplumun bu kadar kendini inkâr eder, kendine karşıt hale getirilip, kendini tüketir noktaya çekilir olması insanlığın tüketilmesi anlamına gelmektedir. Bir insanlık katliamının yaşandığını göstermektedir. Tabii bu noktada en büyük tehlike, hiçbir ferdinin bunu göremez durumda olmasıdır. Bu durumu doğal sayan, kabul eden bir beyne kavuşturulmuş olmasıdır bireylerin. Yani neredeyse isteyerek, benimseyerek, içselleştirilerek bu durumu yaşar kılınmasıdır. Elbette baştan isteyerek, gönüllü böyle bir şeye girme olmamıştır, ama yüz yıllar süren baskı, katliam, saldırı, geliştirilen oyunlar nihayetinde Kürt bireyi ve toplumuna bu gerçeği kabul ettirmiştir. Bu düzeyde bir teslimiyetçilik, kırılma birey ve toplumda ortaya çıkartılmıştır. Bu elbette ki ciddi bir tehlikeye olumsuz duruşa işaret ediyor.

İşte böyle bir süreç derinliğine ve genişliğine işletilirken, buna karşıt bir duruşla 1. Dünya savaşının ortaya çıkardığı sistemin Kürt birey ve toplumunda yok etmek istediklerini tersine çevirerek, Kürt bireyi ve toplumunu özgürlük düşüncesi, örgütlülüğü ve eylemiyle kendisi haline getiren ve yeni bir yaşam çizgisine yönelmeyi öngören PKK ge-

lişmesi ortaya çıkmıştır. PKK'nin böyle bir tarihsel sürecin tersine çevrilmesi ve ona karşıt olarak geliştiği bir gerçektir. Kürt bireyi ve toplumu üzerinde uygulanan her türlü yok edici saldırıya karşı bir tepki ve var olma hareketi olduğu, özgürleşme sürecini ifade ettiği tartışma götürmez bir gerçektir. Tamamen Kürt toplumu ve bireyi üzerinde uygulanan bu yok etme sürecinin karşıtı olarak ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla her bakımdan birey ve toplumu kendine getirme, kendisi için yapma, özgür birey ve toplum gerçeğine çekme, böylece baş aşağıya gidişi tersine çevirerek özgürlük çizgisinde, Kürt bireyi ve toplumu için yeni bir yaşam sürecini başlatmayı ifade eder PKK gerçeği. Bu anlamda ruhu, duygusu, düşüncesinden maddi ekonomik yaşamına kadar, Kürt birey ve toplumuna yöneltilen her türlü saldırı karşısında birey ve toplumun özgürlük ve demokrasi çizgisinde savunulması hareketidir PKK. Saldırı ne kadar kapsamlı,

derin, çok yönlü ve sarsıcıysa savunmada aynı düzeyde kapsamlı, derin ve sarsıcı olmuştur. Buradan baktığımızda PKK'nin 20 yy'ın Kürt toplumuna dayatılan sürecin karşıtı olduğu, tersi olduğu, toplumsal gidişi onun tersine çevirmeyi öngördüğü açıktır. 20 yy'da Kürt birey ve toplumuna dayatılan onu yok etme amacı temelindeki dış saldırı olduğuna göre, PKK gerçeği de bütün bu alanlarda Kürt birey ve toplumunun kendi öz dinamikleriyle kendisini savunması hareketi olmasıdır. Bu bakımdan PKK beyinsel köleleştirmeye, sömürgeleştirmeye uğratılmak istenen Kürt bireyi ve toplumunda, özgür var olma ve kendini savunma

Komünar

bilinci yaratmıştır. Her şeyden önce bir meşru savunma bilincidir. Hem de çok yönlü bir bilinç, sadece öyle kaba saldırılar karşısında kendini savunma ekonomik, sosyal baskı ve sömürü karşısında birey ve toplumu savunma değil ruhuyla, kültürüyle, duygusuyla, düşüncesiyle bütün yaşam özellikleriyle birey ve toplumun özgürlük temelinde savunulmasıdır. Bu anlamda derin bir savunma bilincini ifade ediyor. PKK böyle bir süreçte ortaya çıkan ve bir savunma gerçeği oluyor. Her şeyden önce bir savunma bilincini ifade ediyor. Çok yönlü ve kapsamlı bir bilinç, Kürt birey ve toplumunu kendine getiren ve özgürlük temelinde yürüme gücü, iradesi kazandıran bir bilinç. Önderlik gerçeği tamamen böyle bir Kürt bilincinin ortaya çıkmasını içeriyor. Bunu iyi bilmemiz gerekli.

Diğer yandan bu bilinçle birlikte, tabi Kürt toplumunun kendini örgütlemeye yönelmesini ifade ediyor. Atomlarına kadar parçalanıp, örgütsüz kılınmış Kürt toplumunu Önderlik düşüncesi etrafında dar bir gruptan başlayarak bir öncü özgürlük partisine, oradan da temel savunma gücü olarak gerillaya, ulusal kurtuluş cephesine, ulusal bilinç ve direnişte kendini var etmeyi esas alan yeni bir halk duruşu ve birliğine ulaştıran bir örgütlenme durumudur. Kürt toplumu temel örgütsel açıdan PKK'yle yeniden bir örgütlenme süreci içerisine girmiştir. İnkâr ve imha sisteminin toplumun dağıttığı bütün örgütlenmelerine karşılık demokratik uluslaşma temelinde, yine ulusal özgürlük ve demokrasi temelinde yeni bir örgütlü birey ve toplum yaratma sürecinin başlatılmasını içeriyor. Bu örgütlenme düzeyi en azından bilinç düzeyinde, Kürt insanının yeniden ulusal demokratik çizgiye kavuşturulması çerçevesindedir. Her türlü inkârcı ve imhacı bilinci reddetmeyi içermektedir. Buna karşı büyük bir ulusal diriliş devrimini ruhta, duyguda, bilinçte ve iç ilişkilerinde yaşamasıdır. Böyle bir örgütlülük düzeyine toplumsal çapta ulaşmayı ifade ediyor. Tabi bu örgütlenmenin bilince dayalı bir irade bütünlüğü, birlikte yaşam isteme haline gelen, böyle bir örgütlülüğün sürükleyici, öncü sağlam örgütleri var,

partisi var, cephesi var, gerillası var. Bunlar temel örgütlerdir ve önemli örgütlerdir. Buna dayalı olarak çeşitli kurum ve kuruluşları geliştiriyor. Kadın, gençlik örgütlülüğü ortaya çıkıyor. Birde böyle bir bilinç ve örgütlülüğe dayalı savunma eylemini ifade ediyor PKK.

PKK pratiğinin baştan sona bir savunma eylemi olduğunu kimse inkâr edemez. O konuda herhangi bir yanlış anlama ve tartışma söz konusu olamaz. Çünkü tümüyle bir savunma bilincini içeriyor. Bütün örgütlenmeler, toplumun yok edilmek istenen gerçeğinin tersine çevrilmesi ve kendini yaşar bir toplum haline gelmesini hedefleyen örgütlenmelerdir. Bu temelde geliştirilen eylemin de ideolojik, siyasi, askeri bütün boyutlarda bir savunma eylemi olduğu tartışma götürmez. Kısaca 1. Dünya savaşı ardından yok edilme sürecine sokulan ve bilinç, örgütlülük ve eylemsel duruş bakımından her şeyi kaybederek, adeta kendisi olmaktan çıkan Kürt toplumunun özgürlük ve demokrasi bilinci temelinde, yeniden kendine getirilerek örgütlü ve eylemli kılınmasını sağlayan bir harekettir PKK. Bu bakımdan her düzeyde Kürt toplumuna ve bireyine dayatılmış saldırı karşısında aynı kapsamda ve derinlikte bir meşru savunma duruşu, eylemi, bilinci, hareketi oluyor, örgütlülüğü oluyor. PKK'yi böyle bir meşru savunma gerçeği olarak tanımamız, anlamamız gerekli. Şöyle de ifade edebiliriz; 20 yy'ın başından itibaren dayatılan inkâr ve imha süreci altında her şeyini kaybetmekte olan Kürt toplumu, Önder Apo gerçeği ve PKK'yle yeniden kendine geliyor. Kendinin olmaya ve özgür bir duruş kazanmaya yöneliyor. Yani yeniden kendi çıkarlarını gören, o temelde örgütlenip direnen bir halk gerçeği haline geliyor. Özgür bir halk olarak imha sürecine karşı direniş içerisinde, dünyaya yeniden doğuyor. 90'ların başında gerçekleşen ulusal diriliş devrimi kesinlikle bunu ifade ediyor. Bu bakımdan da PKK'yle birlikte Kürt bireyi ve toplumu yeniden kendine geliyor. Kendisi için oluyor. Bir meşru savunma bilinci, örgütlülüğü ve eylemi kazanıyor. Kısaca meşru savunma duruşu kazanıyor.

Devam Edecek

Direngen Yurtsever Halkımıza ve Kamuoyuna

CPT, Önder Apo'nun hakkında hazırlanmış olduğu raporunu 6 Mart 2008 tarihinde kamuoyuna açıklamıştır. CPT'nin raporunu açıklamasıyla birlikte Türk hükümeti de, rapora ilişkin görüşlerini ortaya koymuştur. Rapor gerçeği olduğu gibi ortaya koyma ve Kürdistan halkının hassasiyetleri yerine, gerçeği muğlaklaştıran, Türk devletinin hassasiyetlerini öne çıkaran bir rapordur.

Bilindiği gibi Kürdistan Özgürlük mücadelesini bastırarak denetim altına almak için Önder Apo'ya karşı uluslar arası bir komplo geliştirilmiştir. Bu komplonun sonucunda Önderliğimiz esaret altına alınmış, önce anlamca, ardından da verilen idam cezasıyla fiziki olarak imha edilmek istenmiştir. Ancak başta Önderlik duruşu ve direnişi olmak üzere, halkımızın ve hareketimizin mücadelesiyle özel savaş rejiminin planları bozulunca, bu kez Önderliğimiz zamana yayılmış bir imhaya tabi tutulmuştur. İmralı adasındaki zindan-hücre koşulları, uygulanan tecrit ve izolasyon, ağır baskı ve psikolojik işkence uygulamaları tümüyle bu amaca göre düzenlenmiştir.

Nitekim bu uygulamalar sonucunda Önder Apo'nun sağlık durumunda ciddi sorunlar gündeme gelmiştir. Bunlar avukat ve aile ziyaretlerinde dile gelmiştir. Bunu incelemek amacıyla Önder Apo'nun sınırlı sayıda saç telleri alınarak uluslar arası alanda saygın bir kurum olan **Laboratoire Chem Tox- Stratégie Et Innovations En Toxicolog'da** incelenmiş, sonuçları ise **Dr Pascal Kintz**'in imzasıyla yayınlanmıştır. İncelemenin sonuçları Önderliğimizin avukatları ve Hareketimiz tarafından yapılan bir basın açıklamasıyla kamuoyuna iletilmiştir. Bu açıklamada normalin çok üstünde stronsiyum ve krom elementlerinin Önderliğimizin vücudunda bulunduğu ve bunun kronik bir zehirlenme olduğu belirtilmiştir. Bu tarihten itibaren halkımız Kürdistan'ın tüm sa-

halarında ve yurtdışında, zehirlenme saldırısını protesto etmek, bir an önce bağımsız bir sağlık heyetinin Önder Apo'yu muayene etmesi ve tedavisinin acilen başlatılması ve özgürlüğü talebiyle eylemler gelişmiştir.

AKP hükümeti yapılan açıklamayı, hiçbir inceleme-araştırma yapmaksızın başından kesin bir dille reddetti ve ortaya çıkan belgeyi yalanladı. Dayandıkları temel nokta ise, Önderliğin saçlarının alınmasının mümkün olmadığı, alınan güvenlik tedbirlerinin bunu imkansız kıldığıydı. Ardından da alalacele bir heyet oluşturarak, İmralı'ya göndermiştir. Hükümet daha heyeti göndermeden, zehirlenme iddiasını reddetmiş ve gönderdikleri heyetin de bunu ortaya koyacağını önceden kamuoyuna açıklamıştır. Gerçekten de hükümetin gönderdiği heyet tam da hükümetin istediği gibi bir rapor olmuştur.

Hareketimiz ve halkımız AKP hükümetinin, gerçekliği örtbas etme, bunun için de bilimsel verileri çarpıtma yaklaşımları karşısında Kürdistan'ın dört parçasında ve yurtdışında mücadelesini "**Sağlığı Sağlığımızdır, Bê Serok Jiyan Nabe!**" şiarlarıyla süreklileştirip zenginleştirerek devam ettirmiştir. Bu mücadele karşısında CPT heyeti 19-22 Mayıs 2007 tarihinde inceleme yapmak üzere İmralı'da tek kişilik hücrede tutulan Önder Apo'yu ziyaret ederek muayene etmiştir. Ancak muayene sonuçlarını hareketimizin ve halkımızın tüm çağrılarına rağmen açılmayı geciktirmiş ve Türk hükümetinin onayıyla yaklaşık dokuz ay sonra açıklamıştır. Sadece Kürdistan halkını değil, bölgeyi de yakından ilgilendiren bir halkın ölümüne bağlı olduğu bir Önderliğe bu yaklaşımın kabul edilmeyeceği ve tehlikeli bir yaklaşım olduğu açıktır. CPT'nin bu tutumuyla Kürt halkının öncelikleri ve hassasiyetlerini dikkate almamış daha çok Türk devletinin hassasiyetlerini esas aldığı ortaya çıkmaktadır.

CPT'de yayınladığı raporunda, hareketimizin **Pascal Kintz**'in raporuna dayalı olarak yaptığı açıklamada zehirlenmeyi ifade eden dozda krom ve stronsiyom elementlerinin Önder Apo'nun vücudunda bulunduğunu kabul etmiştir. Ancak CPT raporunda bu maddelerin nasıl bu düzeyde vücutta biriktiğinin doyuru ve ikna edici bir açıklaması yoktur. Hem açıklaması yoktur, hem de zehirlenme olduğunu reddetmektedir. CPT neye dayanarak reddetmektedir? Deniz iklimi veya yeme-içmeden kaynaklanabileceğini belirtiyor. Yani çevresel faktörleri öne sürmektedir.

İnsan sağlığını tehlikeli bir biçimde bozacak bir ortamda bir insanı bile bile hem de zorunlu bir biçimde hücre koşullarında tutmak, bunu kişiye özel kanunlarla beslemek, zehirlenme değil de nedir? İmralı'daki hücre koşulları, milim milim öldürme üzerine kurulmuş bir sisteme dayanmaktadır. Altı ayda bir boyanması da dahil havalandırma sistemi bu temelde oluşturulmuştur. Türk devleti açısından önemli olan Önderliğimizin farkettilmeden zamana yayılmış imhasıdır. Bizim açımızdan ise hayati derecede önemli olan Önderliğimizin yaşamı, güvenliği ve özgürlüğüdür. Önderliğimizin vücudunda şu anda bir insan sağlığı için tehlikeli boyutlarda ve normalin üstündeki oranda bu maddelerin bulunması bir gerçeğe işaret etmektedir. Bu maddelerin cezaevi ve hücre ortamından mı veya çeşitli besin-su yoluyla mı, yoksa başka yollardan mı verildiği elbette önemli ve araştırılması da gereklidir. Fakat bu araştırma bizi, şu anda Önderliğimizin sağlığını riske koyan düzeyde maddeler gerçeğinden ve bunu bilinçli bir şekilde politik amaçlarını gerçekleştirmek için yapan Türk devleti, hükümeti ve ordunun uygulamalarını görmezden gelmeye götürmemeli, yine bu uygulamayla ortaya çıkan bu zehirlenme durumunu ortadan kaldırmak için gerekli olan tedbirler için mücadele etmekten alıkoymamalıdır. Şu bir gerçektir ki, şu anda Önderliğimizin vücudunda bulunan maddelerin İmralı'ya getirildikten sonra birikmiş olmasıdır. Önderliğimiz İmralı'ya getirildikten sonra, bu maddelerin biriktiği kesinleştikten

sonra, bu maddelerin oluşumunu, zehirlenme olarak değerlendirmemek tümüyle politik amaçlı bir yaklaşımdır. Geline aşamada biz artık zehirlenmeyi tartışmıyoruz, ortada bir zehirlenmenin olduğu sunulan verilerden de anlaşılmaktadır. Birbirinden bağımsız iki kurumun ortaya çıkardığı sonuçların bir birine bu düzeyde yakın olması, bu kanımızı daha fazla güçlendirmektedir.

Önderliğimizin vücudunda bulunan maddelerin normalin üstünde bulunması, Önderliğimizin hayati tehlike altında bulunduğunu ortaya koymaktadır. Kaldığı, CPT'de raporunda Önderliğimizin akciğerlerindeki rahatsızlık başta olmak üzere birçok soruna dikkat çekiyor ve röntgen çekilmesini öneriyor. Yine üç ayda bir kan ve idrar örnekleri alınarak ağır metallerle maruz kalıp kalmadığı incelenecek ve sonuçlar CPT'ye ulaştırılması önerisini geliştirmiştir. Bu da dikkat çekicidir. Bu durum aslında raporun verileriyle, ulaşılan sonucu da çelişkili kılmaktadır. Bizim için somut olan Önderliğimizin sağlığının İmralıya getirildiği günden itibaren bu duruma gelmesidir. Bundan da hiç kuşkusuz birinci derecede Türk devleti ve hükümeti sorumludur. Ancak Önderliğin İmralıya getirildiği günden itibaren sürekli bir biçimde izleyen, durumu yakından bilen CPT'nin de bunda sorumluluğu açıktır. CPT'nin 1999, 2001 ve 2003'te hazırladığı raporlarında önerdiği hiç bir değişimin yerine getirilmemesi karşısında Avrupa Konseyinin harekete geçmemesi de dikkat çekicidir. Önder Apo'nun sağlık durumunun bu düzeyde tehlikeli bir noktaya ulaşmasında, CPT'nin yaklaşımları ve Avrupa Konseyinin rolü önemli ve belirleyicidir. Çünkü sorunun ulaştığı boyutu en yakından CPT ve bağlı olduğu kurum en yakından bilmektedir. Bu nedenle de Hareketimizin yönetiminin daha önce birkaç kez dile getirdiği gibi CPT, sadece raporu açıklamakla yetinmemeli, aynı zamanda Türk devlet yetkilileriyle yaptıkları tartışmaları ve ulaşılan karşılıklı uzlaşmanın temellerini de ortaya koymalıdır.

Önderliğimizin ciddi sağlık sorunlarına rağmen, gerçekleri olduğu gibi açıklamaktan

Komünar

çekinerek İmralı sisteminden birinci derecede sorumlu olan Türk devletini adeta aklamaya çalışan raporunun objektif olduğunu kabul etmek mümkün değildir. Bu maddelerin vücutta bu kadar toplanmış olmasının tespiti aslında Önderliğimizin yaşamının ciddi bir biçimde tehdit ve tehlike altında olduğunu açık bir tespiti olmaktadır.

Türk hükümetinin CPT'nin Önder Apo'nun sağlığının ve içinde tutulduğu hücre koşullarının düzeltilmesine ilişkin yaptığı öneriler karşısında verdiği cevapta, cezaevi koşullarının iyileştirilmesi talebinin yersiz olduğu, yerinin değiştirilmesinin mümkün olmadığı, doktorları, avukatları, psikoloğu ve cezaevi görevlileriyle iletişim içinde olduğu, tıbbi testlerden geçirilmesine gerek yoktur, diyerek önerileri kesin bir biçimde reddetmiştir. Türk özel savaş rejiminin CPT'nin yaptığı çok sınırlı öneriler karşısında takındığı tutum, Önder Apo'nun sağlık koşullarında ciddi bir değişimin yaşanmayacağı, üzerinde uygulanan tecrit ve izalasyonun ve psikolojik baskıların ağırlaştırılarak sürdürüleceğini, zehirlenimin devam ettirileceğini ortaya koymuştur. Buna paralel olarak Türk sömürgeci ordularının Kuzey'de yoğun olarak sürdürdükleri imha operasyonları ve Medya Savunma alanlarına ilişkin geliştirdikleri hava-kara saldırıları ve halkımız üzerinde estirdikleri devlet terörü de bunu ortaya koymaktadır.

Ortaya çıkan bu gerçeklik, bundan sonraki görev ve sorumluluklarımızı da ortaya koymaktadır. Öncelikle halkımız Önderliğimizin karşı karşıya bulunduğu tehlikeyi görerek, Önderliğimizin sağlığı, güvenliği ve özgürlüğünü sağlamak ve Kürdistan'daki sömürgeci inkar-imha siyasetine son vermek için başlattığı **Êdi Bese, Önder Apo'yu Yaşa ve Yaşat!** Hamlesini, kazandığı tecrübelerin ışığında daha fazla zenginleştirip, geliştirerek hedefine ulaşmaya kadar sürdürmelidir. Bunun için de halkımız kendisini amaçlarına ulaştıracak olan örgütlülüklerle kavuşturmalıdır. Bilinmelidir ki, böylesine zorlu hedeflere ancak istikrarlı, kalıcı ve güçlü mücadeleci örgütlülüklerle gidilebilir.

Halkımız eylemliliklerle Önderliğimizin yaşamına kasteden zehirlenme saldırısını deşifre etmiş, gündem oluşturmuş, bazı heyetlerin Önderliğimizi ziyaret etmesi ve ciddi yetersizlikler taşısa da inceleme sonuçlarını açıklamasını sağlamıştır. Önderliğin karşı karşıya bulunduğu tehlikeli sonuçları ortadan kaldırmak için, Önderliğin sağlığının bozulmasına yol açan yerinin değiştirilmesi, Türk hükümetinin reddettiği gerekli tahlillerinin yapılması, tedavisine geçilmesi ve özgürlüğünün sağlanması taleplerini yükseltmelidir.

Sömürgeci Türk devletinin Önderliğe yaklaşımı, Kürt halkına yaklaşımdır. Bu çok net bir biçimde ortaya çıkmıştır. Önderliğe dayatılan tasfiye planı, halkımızın özgürlük iradesine ve hareketimize dayatılmış topyekün savaş planıdır. Bu nedenle de Önderliğe yaklaşım değişmezse, Kürt sorununa da çözüm gelişmeyecektir. Halkımızın **Êdi Bese** hamlesi temelinde özellikle Şubat ve Mart başlarında ortaya koyduğu eylemsel tutum görkemli olmuştur.

Halkımızın bu görkemli direnişlerini selamlıyor, Direniş ve Özgürlük günü olan Newroz Bayramını kutluyoruz. Bu temelde, 2008 Newroz'unu bir Önderlik ve Demokratik Özerklik programımızın en kitlesel düzeyde yurtiçinde ve yurtdışında, ulusal demokratik birliği geliştirme Newroz'u haline getirmeliyiz. Önder Apo'ya yönelik saldırıyı ve onurumuzu rencide eden tüm uygulama ve politikalara karşı da, "**Êdi Bese Kürdistan'a Demokratik Özerklik, Önderliğe Özgürlük!**" şiarını yükseltmeye çağırıyoruz.

Avrupa Konseyi başta olmak üzere Önderliğimiz üzerinde uygulanan siyasetten sorumlu ve ilgili olan güçleri, kendi belirledikleri hukuk çerçevesinde Önder Apo'ya karşı geliştirilen saldırılara son vermek için devreye girmeye, barıştan, özgürlükten ve insan haklarından yana olan demokrat, yurtsever tüm kesimleri ve doktorları yaşanan sorunu kendi sorunları ve sorumlulukları kapsamında göreyerek, göz göre göre işlenen bu cinayete karşı seslerini yükseltmeye çağırıyoruz.

17 Mart 2008

Komiteya Tenduristi u Azadiya Reber Apo

Ana- Kadın Kültünü Güncele Uyarlamak

Zınarin Nupelda

İnsanın kendini bilmesi, kadını tanınması ve toplumu çözümlenebilmesinin gücü nasıl ortaya çıkarılabilir? sorusundan hareketle, öncelikle bir kadın olarak kendini çözmek, toplumu çözmek demektir. Bu gerçeklikten yola çıkmak ve doğru yaklaşım sahibi olmak, ciddi bir tarih bilincini gerektirmektedir. Tarih bilinci denildiğinde ise, ilk dönüp bakılması gereken olgu, ana- kadının yaratıcısı olduğu doğal toplum gerçekliğidir. Doğal toplumda var olan ana- kadın yaşamı emekle örmektedir. Doğal toplum karşılıksız harcanan emek ve paylaşım dayalı bir ana- kadın sistemidir. Sürekli iki kişilik düşünme eğilimi, giderek bir toplumu düşünmeye itmiştir. Yaşanan bu realite, giderek toplumsallaşmayla beraber yeni bir yaşamı doğurmuş ve ana-kadını neolitik devrimin doğurganı olma düzeyine ulaştırmıştır. Yine kendini doğadan ve toplumdan kopuk ele almayan kadın, güçlü duygusal zekâsıyla doğanın ve toplumun bir parçası olarak kendini görmektedir.

Bu anlamda kendini tanıma ile başlayan yolculuğumuzda ana- kadının doğurduğu neolitik devrime ya da insanlığın var oluş gelişiminin doğalitesine bakmak ve kendi şahsında bir süzgeçten geçirmek önemlidir. İdeolojik anlamda bir bakış açısı yaratma önemli bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Yeni bir toplumu yaratma arayışında, toplumun şekillendiği realiteyle birlikte insanı, kadını ve kendini tanımak ve yeniden tanımlamak önemlidir. Bu temelde demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigmamızla derinleştirmeye çalıştığımız ideolojik bakış açımızın yaşamsal ifadeye kavuşması anlamlı olacaktır. Yüzünü geçmişe dönmek, kendini bilmenin sadece bir ilk adımı olacaktır.

Peki, ana- kadın kültürünün özellikleri nelerdir?

Ana-kadın kültürünü biraz daha somuta indirirsek, öne çıkan ilk özellik; yurtseverlik

olacaktır. Yurtseverlik; kısaca toprağa bağlılık olarak ifade edilmektedir. Aynı zamanda doğa ile uyumluluk; diline ve kültürüne, bir bütün tarihine ve toplum gerçeğine bağlı kalmak biçiminde yeniden formüle edebiliriz.

Birinci özellik yurtseverlik olurken, özgür düşünce ve irade sahibi olma öne çıkan ikinci önemli özellik olmaktadır. Yine bireyi ve toplumu, kadını ve erkeği bir bütün yaşam gerçeğini geçmişten günümüze yeniden tahlil edebilecek derinliği kendinde oluşturabilmektedir. Kadın, ortaya çıkan bilinçle birlikte, "**kendini bil**" bakış açısıyla kendini sorgulayabilme, anlam gücünü geliştirme ve kendini yeniden yaratabilmektir. Bu anlamda kadın yaşamın öznesi haline gelerek birey-toplum dengesinin optimallliğini yakalayabilen, anlam gücü, entellektüel düzeyini yükselten, felsefi bakış açısında derinleşen, bir konuma ulaşması önemlidir.

Üçüncü özellik; özgürlük ilkesidir. Kadın, özgür yaşam arayışında kendi öz örgütlülüğünü geliştirerek bulunduğu her alanda özgün örgütlenebilmesidir. Diğer yandan ihtiyaçları çerçevesinde kendi kurumlaşmalarını yaratabilme, örgüt ve birey, örgüt ve mücadeleyi ifade etmektedir.

Mücadele dördüncü özellik olurken, kadında-bireyde özgür kimliği yaratma anlamına gelmektedir. Kadın, özgür bir kimlik ve bakış açısı kazanırken, toplumla özgür bir temelde buluşabilmenin koşullarını da yaratmış olur. Diğer yandan toplumda var olan geriliklerle mücadele eden kadın, iktidarcı zihniyete karşı öz örgütlenme ile iç dinamiklerini harekete geçirerek demokratik ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigması temelinde bir yaşamı yaratmayı esas alır.

Beşinci özellik ise, estetik-güzelliktir. Kadının dış görünüşündeki bütünsellik, ruhsal anlamdaki dinginlik ve düşüncede var olan birikimin birbiriyle uyumlu bir şekilde birleşti-

Komünar

mini ifade etmektedir. Kullanılan üslup ile yaşamı güzel kılabilme çabasıdır.

Yukarıda saydığımız özelliklerle birlikte atılacak olan ikinci adım ise kadının, özelde de Kürt kadınının ana- kadın kültürünün günümüzde yeniden canlandırması olacaktır. Bu nedenle nasıl güncelleştirilebilir? sorusuna cevap oluşturmak önemli olacaktır.

Geleceğe dair güzel bir istem, hoş bir hayal gibi görünen ana- kadın kültürünün güncelleştirme olgusu, kadının toplumu doğru çözmekten geçtiğinin bilincini oluşturma çabasından başlayabiliriz. Bu anlamda Kürt kadınının, Kürdistan özgürlük dağlarında yeni yaşam mücadelesi beraberinde özgür kadın kişiliğini yaratmanın savaşımını incelemek önemlidir. Doğa ve emek ile savaşın kızgınlığında yaratılan özgür kadının yaşam gerçekliği ile ana- kadın kültürünün yeniden yaşatıldığını ifade etmek yerinde bir tesbit olacaktır.

Doğal toplumunda var olan emek ve paylaşım, Kürt kadınının kendisiyle birlikte yeniden hayat kazandırdığı temel kavramlar olmuştur. Ana-kadın kültüründen en uzaklaştırılmış, örgütlülüğü dağıtılmış olan bir alanda Kürt kadını doğa ile bütünleşmekte ve bu temelde örgütlülüğünü sağlamakta ve kendisini yeniden var etmektedir. Ana-kadın kültürü neolitik devrimden günümüze en onurlu ve saygın dönemini bugün Kürt kadınının geliştirmiş olduğu örgütlülükle yaşamaktadır. Bunun somut adı da **PAJK**'tır, **PAJK** ile atılan adımdır. **PAJK**, ana- kadın eksenli demokratik, ekolojik, cinsiyet özgürlükçü toplum paradigmamız çerçevesinde yürüttüğü çalışmalarla yarattığı teorik derinlik, ideolojik bilinçle pratik tecrübeyi ortaklaştırılarak yeni bir kişilik ve bakış açısını yaratmaktadır.

Kürt kadınının savaşın zorlu koşullarında kurşunlara göğüs germesi, bedenini paramparça etme cesaretini gösterebilmesi, kendini yaratmanın adı, ana-kadını "güncele uyarılma" çabası değil midir? Peki, Zilan'da var olan erdemlilik, Sema'daki bilgelik, Viyan'la sadelik ve güzellik ne anlama gelmektedir?

Neolitik tarım devriminin doğurganı olan Kürt kadını aynı coğrafyada savaşın kızgınlı-

ğında ve zorlu yaşam koşullarında erdemliği, sadeliği, güzelliği, karşılıksız harcadığı emekle, paylaşım dayalı özgür yaşamı yaratma mücadelesi gerçekliği içerisinde yaşam bulmaktadır. Tarihimizde onurluca yer edinen ve kahramanca direniş sergileyen Beseler ve Zarifeler bugün Zilanlarla, Beritanlarla, Viyanlarla, Nucanlarla, Rozalarla ve daha ismini sayamadığımız binlerce Kürt kadınlarında hayat bulmaktadır. Özgürlük mücadelesi içindeki Kürt kadını yaşamı, özgür yaşamı yeniden doğuran, ana-kadın olmaktadır.

Bu anlamda bir özgür kadın partisi olan PAJK, Kürt kadını tarihten günümüze ana-kadın kültürünü güncelle uyarlamada güçlü bir oluşumu ifade etmektedir. PAJK tarihten aldığı mirasla, özgürlük dağlarında aşk, sevgi ve güzelliği emekle yeniden yaratmaktadır. Özgürlük dağlarında, tanrıça erdemliliği, melek saflığı ve Afrodit güzelliğini birleştirildiği zeminde, ana-kadın kültürünün güncelliği somut olarak yaşandığı bir gerçektir.

PAJK, Kürdistan Özgür Kadın Partisi olarak yüzyıllar öncesinden günümüze toprağa bağlılığı, doğa ile uyumuyla ortaya çıkan ekolojik bakış açısını harmanlandığı Kürdistan topraklarında, ana-kadın kültürünü somut yaşama uygulamaktadır. Ve aynı Kürt kadın mücadelecisi bir duruşla kendinden emin, ne yaptığını bilen, tarih bilinciyle kendini donatan, toplumu sosyolojik açıdan inceleyip sonuçlar çıkaran bir kararlılığa sahiptir.

Kürt kadını, ana-kadın kültürü yaşamın emekle, karşılıksız üretme ve hizmet anlayışıyla yeniden kendinde var ederken, var olma ve var etme arayışındaki yolculuğumuzda, ana-kadın kültürünü güncelliğe uyarlamak değil de nedir? sorusuna verilen cevabı oluşturuyor mu sizce?

Ana Tanrıçanın Son Çığı

Önder APO'nun Üveys Ana'nın vefatının birinci yıldönümünde yaptığı değerlendirmeyi, yıldönümü vesilesiyle bir kez daha yayınlıyor ve Üveys Ana'nın anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

KOMÜNAR

Olumlu veya olumsuz yönleriyle özgür kadın hareketi üzerinde etkiye bulunan bir kadın da benim anamdır. Bugün anamın ölümünün birinci yıldönümü oluyor. Şimdi bu kadın için de birkaç cümle ile değerlendirmede bulunmam yararlı olabilir.

Bu kış değerlendirmelerinde ana gerçeği üzerine bir takım değerlendirmeler yaptım. Kürdistan'da üzerinde durmamız gereken bir gerçeklik de ana gerçeğidir. Analık genellikle bir doğuş ifadesidir. Analığın bizdeki en basit anlamı; *"birçok çocuk doğurur ve neslini devam ettirirsin"* biçimindedir. Ben başından itibaren buna itiraz ettim. Denilebilir ki, anama en sert cevabı kendim verdim. O bir ana olarak benimle evdeki bütün hakkını beni doğurmaya bağlı olarak ileri sürüyordu. Ben de *"şu tavuk ile civcivi görüyor musun? Tavuk civcivi için ne kadar anaysa, sen de benim için o kadar anasın"* diyordum. Bu çok kaba bir benzetmeydi ama bunu yaptık. Hatta *"senin böyle çocukların olacağına, benim hiç olmazsa daha iyidir"* denilecek anlamda bir yaklaşımı sıkça vurguladım. Neden? Çünkü o herhangi bir ana, ben de herhangi bir çocuk. Çocuk istediği gibi yaşayamıyor, ana da çocuğuyla kendini sürdürmek istiyor. Bu bir çelişki.

Şehitlerden söz ederken müthiş ölçüde bilinçli ve planlı olduklarını söyledim. Üveys ana da o kadar bilinçsiz, o kadar plansız; fakat kendine göre bir isyan anası. Denilebilir ki, erkeğin kontrolüne de fazla girmemiş bir kadındır. Tabii benimle olan ilişkilerini hatırlıyorum. Ne istiyor? Aslında ne istediğini fazla bildiği kanısında da değilim. İşte, 'memur

olur, biraz para kazanır, bana birkaç metrelik bez alır, birkaç giyecek alır' diye düşünüyor. Bunlar fazla içeriği olmayan talepler. Kendisinin hayırlı evlattan kastettiği şey; O'nun o ruh haline biraz anlayış göstermek, maddi ve manevi anlamda kendisine karşılık vermek oluyor. Birçok çocuk da bu anlamda herhalde karşılık verir, anasının iyi oğlu ya da kızı olmaya özen gösterir sanırım. Kanımca sizin gerçeğinizde, ağırlıklı olarak böyledir.

Şimdi her şeyde aksilik burada başladı. Böyle bir çocuk olmanın ayrıcalığı mı dersiniz, talihi veya talihsizliği mi dersiniz, onu belledik. Kendime göre en erkenden anaya karşı böyle bir savaşım verdim. İnsan anasına karşı savaş verir mi? Biz verdik. Gerçekten çok tuhaf, halen de hepiniz görüyorsunuz: Anasının çok sevdiği çocukları, çocuğun çok sevdiği anası... Bu durumlara çok az düştüğümü sanıyorum. Öyle olmaya çalıştık. Acaba suç muydu? Doğrusu sizinki mi, benimki mi? üzerinde durmaya değer. Neden erken yaşlarda böyle bir mücadele doğdu, onu da birçok değerlendirmede anlattım. Tabii burada kalkıp böyle bir çocukluk döneminde bir teori çıkaracak değiliz. Ama çocuklukta şekillenmenin de daha sonraki bütün gelişmeleri etkilediğini psikologlar söylüyorlar. Biz de buna eminiz. Bu, bilimsel bir doğrudur aslında. O dönemin mücadeleciliği olmazsa daha sonraki dönemin mücadeleciliği de pek olmayacak. Ben mi çok akıllıydım veya karar mı çok değişti? Bu da mücadeleciliği dayattı. Bu da ayrı bir konu. Burada çok olağanüstü, bilmem çok özel durumlardan bahsetmeye de gerek yok. Bu herhalde her ana-çocuk ilişkisinde yaşanan bir durum. Ama bizim başlattığımız

Komünar

süreç, çelişkinin biraz açığa çıkarılması süreci oluyor. Bu, erken yaşlarda o anlama geliyor. Hesaplaşmayı çok erken başlatıyoruz. O'nun bir egemenlik anlayışı var; etkilemesi var, kendisine göre bir takım aile geleneklerini egemen kılacak. Benim de bir takım özgürlük taleplerim var ve ben de onları dayatacağım. Aile gelenekleri nedir? O'nun bellediği neyse odur. Benim özgürlük diye bellediğim şey nedir? Canımın istediği neyse odur. Çok ilkel bir egemenlik ve ona karşı gelişen bir özgürlük savaşı.

Burada önemli olan nokta, baba etkisinin fazla egemen olmamasıdır sanırım. Bu dikkate alınabilir. Çok güçlü bir baba otoritesi durumu kesinlikle farklı kılacaktır. Babanın aileyi tam bir kontrol altına alması ve onu öyle tümüyle etkisiz kılmasının benim üzerimde de bazı sonuçları olacaktır. Örneğin bir çelişki durumunu görmeyebilirdim. Muhtemelen ana-baba çelişkisi benim çıkış yapmamama fırsat veriyor. Etkisiz bir baba, yine de babalığını ve erkekliğini götürmek istiyor. Kolay bırakmak istemiyor. Ama diğer yandan da anaerkil düzeyine kendini artık böyle taşıtmak isteyen veya anaerkil bir kadın olarak, ana olarak ailede yer bulmak isteyen ve bu konuda kendine göre bir uğraşı olan bir kadın var. Bu gerçekten de önemli bir çelişkidir. Bu çelişki bana biraz olanak sunuyor. Bir yerde daha sonraki süreçlerde çelişkilerden yararlanmayı herhalde ilkin bu aile ocağında öğreniyorum. Yani baba otoritesine karşı ana gücü denilen bir kavramla tanışıyorum. Bu, ailede bir etkisizliğe yol açıyor. Buna yol açtığı için, ben de kendi kendime erken yaşta özgür davranabilirim diyorum. Anam babama karşı çıktığına göre, neden ben de bazılarına karşı çıkmayayım? Diğer kadınlara göre böyle bir ana hem cesaret veriyor, hem de beni biraz daha serbest ve kendime göre kılmaya götürüyor. Hani derler ya, iki güç birbiriyle uğraşırken üçüncü gücün gelişme durumu söz konusu olabilir. Bunlar birbirleriyle böyle uğraşırken, adeta birbirlerini etkisizleştirirken, bir üçüncü çocuk gücü gelişim gösterebiliyor. Bu durum üzerimizde etkili oluyor. Ben bundan herhalde bi-

raz etkileniyorum. Mevcut durum ana-baba otoritesine fazla girmeden de kendimi bulabilmemi ve biraz daha özgür hissetmemi mümkün kılıyor.

Ana ile babanın birbirleriyle çokça savaşması, rahat ve huzurdan eser bırakmaması; ana kucağı, baba himayesi gibi kavramlara fazla yer bırakmıyor. Sen aslında bunlarda fazla yer bulamazsın, himaye arayamaz, sevgi bulamazsın. Bunlar zaten birbirlerine her türlü saygısızlığı dayatıyorlar. Bu konuma fazla güvenilmez veya bu haliyle fazla güvenilmez. İşte erkenden aileye güvenmeme veya aile değerlerine karşı kuşku geliyor. Zaten bunun daha sonra nasıl anlamlı ve önemli olduğu anlaşıldı. Çünkü ailenin çocukları üzerindeki etkisi gerçekten çok belirleyicidir. Çoğunuzun halen bir aile çocuğu olduğunu söylemek gerekir. Siz aile ile ve ailenin değer yargılarıyla savaşıyor ve büyümüyor. Ben şimdi halen onlardan aldığımız yanlışları düzeltmeye çalışıyorum. Bu köleleştirici, abartıcı, hırsızlaştırıcı ve kendini çok sahte bir biçimde adam yerine koyucu değerlere ve değer yargılarına nasıl açıklık kazandırdığımı ve bunlarla her gün nasıl savaştığımı göz önüne getirirseniz aile gerçekliğiniz kendisini biraz daha iyi açığa çıkarır. Hepinizin "*ailenin iyi çocuğu*" olarak büyüme ihtimali çok yüksek.

Evet, ben buna bir şey demiyorum. Ama bu büyüme tarzının içinde çok kir var. Çok bağımlılık var, çok kölelik var, çok abartma var. Onun acılı veya kabul edilemez sonuçlarını partiye taşıyorsunuz. İşte çoğunuz "*partiyi bir aile olarak görüyorum*" diyorsunuz. Tıpkı ailenizin ilişkilerini parti ortamında aradığınızı, kendinizi partinin iyi bir çocuğu, parti ailesinin iyi bir çocuğu, ailenin iyi bir çocuğu gibi değerlendirdiğinizi belirtiyorsunuz. Tabii bunların örnekleri ortaya çıkıyor. Partiyi aile örgütü gibi görürsen, partinin başına bela olursun. Aile ilkel bir kurumdur; bu kurumun değerlerini ulusal ve siyasal değerlerle karşılaştırırsan, oradaki bencilliği, ucuz ve beşten yaşamayı partiden de beklersen orada bulduğun yüzü, saygı ve sevgiyi hiç emek harcamadan parti içinde de ararsan bir baş belası

Komünar

olursun. Nitekim bir kısmınız baş belası. Neden? Çünkü sizin aile gerçekliğiniz çok kötü işlemiş. Bu baş belası durumun altında hala çıkamıyorsunuz. Buradan çıkarılacak önemli bir sonuç budur.

Ben inkar etmiyorum; ailelerin verdiklerine, ailenizin sizi büyütmesine, hele bir ananın sizi büyütmesine büyük değer veriyorum. Bu çok zor bir büyümedir. Yani Allah bana her işi yaptırın da, bir ananın bir çocuğu yetiştirme işini vermesin derim. Çocuk yetiştirmek çok zor bir iştir. Geçerken bunu da vurgulamalıyım. Zaten ben olsam, gerçekten her gün sille-tokat giriyirim. Yani çocuk yetiştirmeye tahammül edemem, o koşullarda tahammül edemem. Tabii çocuklara karşı değilim, onu da geçerken belirtiyim. Övünmek gibi olmasın, çocuklarla ilgilenmeyi yine en çok arkadaşça ben sürdürüyorum. Bir çocuğa çocuk gibi değil, gelişecek bir insan gibi yaklaşmayı en özlü bir biçimde ben hayata geçirmeye çalışıyorum. Ama yine de çocuklara böyle sinirliyim. Bir gün bile onların ağlayıp sızlamasına dayanmak mümkün değildir. Analar müthiş dayanıyorlar. Tabii bu dayanma onları da düşürüyor ve mahvediyor. Anaların bütün o gerilikleri biraz da bu çocukları yüzündendir.

Hayır, bunlar bambaşka çelişiklerdir ve bambaşka ele alınabilirler. Dikkat çekmek açısından bunları söylüyorum. Yani Kürt gerçeği içinde ailedeki bu büyüme tarzı çok ağır sonuçlara yol açıyor. Ne kadar hızlı büyütüldünüz, ne kadar emek dışı büyütüldünüz, aileler yoksul oldukları halde sizi ne kadar paşa gibi büyüttü? Bunlar büyük çelişkidir, büyük sorundur. Zaten çocuklar hep "*oğlum büyür paşa olur*" tekerlemesiyle büyütürler. Karşımızda hiç emek harcamayan bir general gibi duyuyorsunuz. Bu büyütülüş tarzınızın bir sonucudur. Sizi öyle alıştırmışlar. "*Çocuğun en iyisi, çocuğun en güzeli, çocuğun en paşasıdır*" demişler. Hiç emek harcamadan, oldukça yırtıcı bir teorik ve pratik çabayla sağlayabileceğiniz gelişmenin kenarından bile geçmeden kendinize rütbeyi layık görmeniz, kendinize militanlığı yakıştırmamız bu yetiştirme tarzınızla bağlantılıdır. Benim bütün iyiliğim; yetiştirme tarzına dahil olmamak, böyle bir yetiştirme tarzının talihi ve talihsizliğini yaşamamaktır.

Demek ki, benim bu aile konumumdaki çelişkili durumum veya çelişkinin çok erkenden açığa çıkması daha sonraki gelişmelerin üzerinde tayin edici bir etkide bulunmuştur.

Bu kurumdan duyulan kuşku beni geleneklere, himayelere onlara dayanarak ayakta kalmalara karşı da kuşkuya götürdü. Zaten herkes; "*Babam beni şöyle korur, anam beni şöyle korur*" diyerek yetişir. Anasına ve babasına dayanmadan bir çocuğun yetişmesi zaten mümkün değildir. Ama bunun bizim yaşadığımız biçimiyle erken yaşta karşılanması ve çok erkenden bir kopuş, bizim daha sonraki bağışsızlaşmamıza büyük katkı sunuyor. Toplumdaki çelişkileri anlamamıza, aile değerlerine göre değil, ulusal ve toplumsal değerlere göre özen göstermemize ortam sunuyor. Beni erkenden ona açık tutuyor. Yani onların beni himaye etmelerini inkar etmemeliyim. Şunu da hatırlatmalıyım ki, ben boyun eğmeci bir çocuk da olabilirdim. Ama hala hatırlıyorum; anam beni kendi çelişkilerine göre bir savaşçılığa itmede müthişti. Hatta en büyük terbiyeyi oradan aldığımı söyleyebilirim. Yani şunu gördüm; sen düşmanlarınla uğraşmazsan, ekmek yiyemez veya asla yaşayamazsın! Bu önemli bir eğitim özelliği olsa gerekir. Çünkü kendine göre düşman bellediklerine karşı mücadeleciydi. Örneğin, bir çocuk bana tokat vurmuşsa, "*intikamını almazsan, kesinlikle eve gelmezsin*" diyordu. İntikam almadan geldiğinde beni kovuyor, "*mutlaka gidip sende karşılık vereceksin*" diye zorluyordu. Bazı çocuklarla kavgamı hala hatırlıyorum. Bu kavgalar kesinlikle onun zorlamasıydı. Bana kalsaydı, çocuklar beni vurduklarında, ağlayıp sızlayarak. "*Beni korumalısınız, ana git sen intikamını al, baba sen al*" derdim ve zaten öyle de yapıyordum. Bütün çocukların durumu böyledir. Yani dayak yediklerinde ve kendilerine bir zarar geldiğinde, ağlaya sızlaya, koşa koşa önce babalarına, sonra analarına sarılırlar. Öyle karşılık verdim diye çalışırlar. Burada böyle bir karşılık söz konusu değil. "*Sen gidip karşılık vereceksin*", bu doğru bir eğitim tarzı ol-

Komünar

sa gerek. O da bir çocuktur, sen de bir çocuksun. Kaldı ki kendisi de gidiyordu, onların sahipleriyle savaşıyordu. "Senin çocuğun böyle yapmışsa, bende böyle yaparım" diyordu. Ama bize de yaptırıyordu.

Kısaca anam bana şöyle bir duygu vermiş oldu; bana sığınarak, hep benden destek alarak, yardım görerek, böyle ağlayıp sızlayarak, özellikle böyle davranarak yaşayamazsın. Mutlaka bir cevabın olacak! Çok ilkeli de olsa, bu bir öç alma veya bir yetiştirme duygusu gibi oluyor. Baba tarafından güçlü değil, ana tarafından çok daha güçlü. Baba tarafında da var, ama ana tarafı biraz belirleyici oluyor. Yaşarken mücadeleci olma özelliğidir bu. Tabii bizi fazla ezdirmeyi de. Çünkü bizi o çocuklardan koruyacak gücü vardı, yaman bir kendini koruma savaşı da veriliyordu. Yani şunu hissettiriyordu; ben öyle kolay boyun eğmem; büyük kavga ederim, kıyameti koparıyorum! Köyde de ondan daha namlı bir kişilik yoktu. Böyle tam bir isyan tufanı. Bağırıp çağırma da, küfürde üstüne yok; erkek ya da kadın kim olursa olsun, korkusuzca üzerine giderdi, köpürür dururdu. Yani olay bir kişilikti. Biraz da koruma yönünden bir paylaşmam olmuştur. Yoksa çok silik biri olabilirdik. Onların deyişi ile çok silik ve her şeye boyun eğen bir çocuk olmak da mümkündü. Bu anlamda değerini takdir etmek gerekir sanıyorum.

Bunun dışında bize verebilecekleri fazla bir şeyleri yoktu. Okul sürecine girdikten sonra, anadan öğreneceğim fazla bir şey yoktu. Bir kopuş sürecidir sürüp gider. Analardan kopuş ne kadar doğrudur, ne kadar yanlıştır? Örnek ana çocukları genellikle daha sonradan olanakları elverdiğinde ve paraları olduğunda, analarına hediye alırlar. Ben öyle bir yöntemle başvurmam. Aslında paramda vardı, biraz para kazanmama rağmen, akrabalarım veya anama şöyle bir hediye alayım diye düşünmedim. Belki bunu yadırgamışlardır. Evet, bu konuda biraz inkarcı davranıyordum, ama bana göre oğulluk farklı olmalıydı, onların istedikleri gibi bir oğul olmamakla birlikte, bende başka türlü iyi bir oğul olma arayışı vardı. Ben hiçbir zaman dost ilişkilerine öyle ucuz

hediyelerle yaklaşmadım, halen de öyleyim. Size her şeyi söyledim; arkadaşlığa ne kadar bağlı olduğumu, erken yaşlarda ne kadar çocuk arkadaşlıklarının büyük arayıcısı olduğumu, onlarla olmak için ne kadar can attığımı, hata öyle arkadaşlıklar oluşturmak için nasıl büyük bir güç zapt ettiğimi vurguladım. Tabii bunun ucuz hediyelerle olmayacağını görüyorum. Bu da fazla ilgi çekici olmuyordu. Güçlü arkadaşlıkların oluşumuna, güçlü ilişkilerin oluşmasına fırsat vermiyordu. Onun için daha erken yaşlarda insanları bağlamanın değişik yollarını aklıma getirdim. Aileye bağlı olmanın da değişik büyüklük yollarını düşünmeye çalıştım.

Basit maddi ilişkilerle, hediye ilişkileriyle, akrabalık ve kirvelik ilişkilerle olsa olsa birkaç ahabap çavuş kazanırsın, insanlığın kitlesini kazanamazsın, bütün halkını kendine kazanamazsın. Çünkü o zamanlar sorun buydu. Bütün halkı kazanmayı bir yana bırakalım, komşularımızı bile çekemiyorduk. Sen nasıl bir kişisin ki, komşularını bile anlamlı bir biçimde kendinle bütünleştiremiyorsun? Çok istemene rağmen, köylülerini bile kazanamıyorsun? Tabii bu duygu bizi o zaman erkenden daha derin bağlar arama sürecine soktu. İnsanları, kapı komşuyu, bütün köylüleri, giderek bütün bir halkı, mümkünse insanlığı nasıl birleştireceksin? İlgi derinliğini nasıl yaratacaksın? Bizdeki ideolojik arayış, siyasi arayış, parti arayışı işte böyle olmuştu. Yani insanlar o kadar ilgisizler ve birbirlerinden o kadar kolay vazgeçiyorlar ki, sen derin bağlanmak zorundasın.

Evet, ucuz hediyelerle sağlanan bağlar, feodal usullerle kurulan bu bağlar bana fazla güçlü gelmediği için, ben de ilgi göstermedim. Din bağlılığı bana biraz daha derinlikli geliyordu. O zaman ona sarıldım. O bağlarla topluluğa bağlanmaya, topluluğa güç vermeye ve güç olmaya özen gösterdim. Ardından bilim, felsefe, ideoloji, sosyalist ideoloji, siyasi ilişkiler dediğimiz ilişkiler. Örneğin siyasi ilişkinin bende ki büyüklüğü nasıl oluştu? Bunlar aslında bu büyük zayıflıklara bir tepki olarak oluştu...

Hukuk'un Kaynakları - Güç Ve Sistemle İlişkisi

Hukukun Kaynakları

Kaynak kavramı, hukukta kural koyma yetkisini tasarrufunda bulunduran makama işaret eder. Bir makam tarafından oluşturulmadığı halde hukuk kuralı değerinde işlem gören veya hukuk kuralına dönüşen ölçülerin dayandığı değerler de hukuka temel teşkil etmelerinden dolayı hukukun kaynakları olarak değerlendirilebilir. Birinci durumda kural koyma yetkisi bir kral, oligarşi veya meclise ait olabilir. Toplumun üstünde ve toplumdaki ayrı bir varlığa sahip olan bu makamların hukukun kaynağı olması onun sınıfsal karakterli olduğunu göstermektedir. Bu durum hukukun sınıflaşma ve devletleşmenin bir ürünü olduğunu da doğrulamaktadır. İkinci durumda gelenekler ve toplumun ahlaki moral değerleri hukuka kaynaklık teşkil eder. Bunlar temelini sınıflaşma ve devletleşmeden çok önce insanlığın var oluş tarzı olan toplumsallaşmadan aldıklarından dolayı komünal-demokratik özellikler taşırlar. Bu durum ise hukukun oluşumunun salt devletleşme ve sınıflaşmayla değerlendirilemeyeceğini, gelenek ve ahlaki moral değerlerin de önemli bir kaynağını teşkil etmesinden dolayı hukukun aynı zamanda komünal, demokratik ve toplumsal nitelikli olduğunu da göstermektedir.

Başkan APO AİHM savunmalarında hukukun kaynak ve karakterine ilişkin değerlendirmelerde bulunurken, hukukun esasta sınıflı toplum ve devletle, ama aynı zamanda gelenekle olan ilişkisine dikkat çekmektedir: *"Hukuk daha çok toplumun sınıflara bölünmesiyle ortaya çıkan anlaşmazlıklara çözüm arayan kurallar sistemi olarak anlam bulmaktadır. Çeşitli taş levhalara yazılarak kent devletinin, vatandaşlarının kuralları önceden bilmelerine çalışılmaktadır. Böylelikle düzenin sürmesinde kolaylık sağlanmaktadır... Doğuş kaynakları ağırlıklı olarak devleti doğuran ve hükmeden iradedir.*

Bunun bir kral veya meclis olması sınıfsal özünü değiştirmemektedir. Eski törelerin de sınıflı toplumla birlikte hukuk kurallarının kaynağı olarak değerlendirildiği ve önemli bir kaynak teşkil ettiği görülmektedir. Hukukla uğraşan bilge çevreleri de kural oluşturmaktadır. Bazen farklı bir dış iradenin kural koyması da hukuk kaynağı olarak rol oynamaktadır. Siyasetin veya temsilcisi kralın kendini ilahlaştırması halinde buyrukları ilahi hukuk olarak değerlendirilmektedir. Allah buyrukları bu durumda mutlaklaşan siyasi iradenin büründüğü kılıf olmaktadır. İlahi hukuk aslında en eşitsiz hukuktur. Herhangi bir tartışma ve uzlaşmaya dayanmayan tüm gücü kendinde toplayan tanrı kralın her sözü kanun değerinde işlem görmektedir. Dolayısıyla, neredeyse tek hukuk kaynağı olarak kabul görmektedir. Sümerlerle başlayan bu süreç uzun süre tüm

Komünar

uygarlığa damgasını vurmuş, özellikle doğu toplumlarının ilahi kaynaklı hukuk adı altında mutlak krallık otoritesiyle yönetilmesini beraberinde getirmiştir. Hukukun en geri ci biçimi olarak ilahi hukuku göstermek mümkündür. Çünkü ne töresel ne de uzlaşmacı bir özelliği bulunmaktadır. Toplumda yükselen kral otoritesini tek kaynak olarak görmektedir. Doğu toplumlarının gerilemesinde despotik yönetim tarzında ve demokratikleşmenin kolay gelişmemesinde bu hukuk anlayışının etkisi önemli rol oynamaktadır."

Hukukun kaynağındaki çift karakterlilik doğal hukuk felsefesiyle pozitivist hukuk felsefesinin temelini de oluşturmaktadır. Geniş anlamda, yani ahlaki ve töreyi de kapsayacak biçimde ele alırsak, hukukun var oluşuna kaynaklık eden asıl olgu, herhangi bir topluluk içerisinde özgür ve eşit doğan insanların karmaşıklaşan toplumsal sistem içerisinde de özgürlük ve eşitliklerini toplumsallığın zorunlu kıldığı kurallara bağlayarak güvence altına almaktır. İnsanlar arasındaki farklılıkların eşitsizlik ve tahakküme yol açmasını engelleyecek biçimde toplumsal adaleti gerçekleştirmektedir. Burada kaynak özgürlük, eşitlik ve adalettir, yani toplumdur. Konulan kurallar veya deneyimler sonucu kurala dönüşen davranış kalıpları insanların doğal yaşamlarının bir parçası olan, başka bir deyişle doğanın insanlara bahsettiği eşitlik, özgürlük ve toplumsallıklarını gasp etmek için değil, aksine olabilecek bir gaspın engellenmesi içindir. Hukukun çıkışının devletleşmeyle birlikte olması bir toplumsal düzen kuralı olarak hukukun komünal demokratik değerlerle olan bağıni ortadan kaldırmaz. Hukuk kurallarının başlangıçta daha çok olma üzere günümüze kadar ahlaki değerleri içermesi ve ahlakın da bir çeşit hukuk olması, hukukun çıkış amacının tahakküm ve sömürünün bekçiliğini yapmaktan ziyade karmaşıklaşan toplumsal yaşamı düzenlemek olduğunu göstermektedir.

Halen dünyanın hemen her yerinde hukukla adalet kavramlarının bir arada kullanılması, çoğu yer ve zamanda hukuk yerine adaletin, adalet yerine de hukukun ikame edilme-

si bu tezimizi desteklemektedir. Zira hukuk kavramından farklı olan adalet kavramıyla dünyamızın her tarafındaki insanlar eşit, özgür ve sınıfsız bir toplumu kastetmektedirler. İlk toplumların düzen kurallarının doğal zorunlulukların gerektirdiklerinin dışına çıkması ve bu kuralların çoğunlukla toplumun tüm üyelerince konulması da toplumsal düzen kurallarının, dolayısıyla bu kurallardan biri olan hukukun felsefi kaynaklarından birinin eşitlik, özgürlük ve toplumsallık olduğunu göstermektedir. Kuralın uygulanmasında gücün kullanılması hukuku bu felsefi dayanaktan yoksun bırakmaz. Kural ve güç kaynağını toplumdaki ahiyorsa yetkisini de toplumdaki alır.

Devletleşmeyle başlayan pozitif hukukun kaynağı ise, toplum adına gücü ellerinde toplayan kişi ve kurumlardır. Bunlar bazen bir tanrı kral, bazen bir meclis bazen de bir grup ulema olabilmektedir. Tanrı-kral kendisini ilahlaştırdığı için ağzından çıkan her kelime tartışmasız bir kutsallık değerinde olup, gerekleri derhal yerine getirilmektedir. Tanrı krallık rejimi askeri, ideolojik, siyasi ve ekonomik gücün bir elde merkezileştiği rejimi ifade etmektedir. Bu rejimin oluşumu askeri şefliğin giderek öne çıktığı ve tüm gücü kendisinde merkezileştirdiği köleci emperyalizm dönemine tekabül etmektedir. Günümüzde bile hala devlet sistemlerinde askerlere eğitim verilirken "komutanın ağzından çıkan her söz emirdir" deyimi, Tanrı kral hukukunun günümüze ulaşmış silik bir gölgesidir. Monarşilerde hukukun kaynağı padişah ve padişah ferman nameleridir. Ferman nameler genellikle devletin içerisinde bulunduğu askeri, siyasi, mali ve idari duruma göre çıkarılan emirlerdir. Bu emirler hukuk ölçülerine vurulduğunda keyfi ve çoğu zaman kendi içerisinde çelişiktir. Padişahların kişilik özellikleri ve karakterlerinin bu ferman namelere yansıdığı göz önüne getirilirse, keyfilik ve çelişikliğin daha da artması olasıdır. Modern anlamda meclisler hukukun temel kaynağıdır. Meclisler toplumsal mücadelelerin sonucunda toplumsal güçlerin iradelerinin yansıdığı platform olmaları

sebebiyle hukuku mantıklı bir bütün ve tutarlılık içerisinde geliştirme özelliğine sahiptirler. Roma'nın modern hukukun kaynağı olarak görülüp gösterilmesi bu özelliğinden ötürüdür. Önderlik savunmalarında Roma hukukunun bu özelliğine dikkat çekmektedir: **"Modern hukukun da en temel kaynaklarından biri Roma hukukudur. İlkeleri günümüzde de önemli ölçüde geçerliliğini korumaktadır. Bu, onun çok önemli bir toplumsal işlevi yerine getirmesinden ötürüdür. Hukuku geliştiren toplumların uygarlık değeri hep yüksek ve kalıcı olmuştur. Toplum geliştikçe, salt din ve töre kurallarıyla yönetilemez hale gelir. Siyasal yönetimin emir düzeni de, özü gereği, düzeni kurmaya ve korumaya yetmez. Siyaset günlük kural ve denetim gerektiren bir iş iken, hukuk soğuk, uzun erimli ve herkesi (tüm vatandaşları ve kurumları) kapsamına almak durumunda olan bir kurumdur. Kalıcılılaşmış, üzerinde temel uzlaşma sağlanmış, herkes için gerekli müeyyidesi (uygulama gücü) olan, yoğunlaşmış temel bir siyaset olarak da ifade edilebilir. Bu anlamda Roma Cumhuriyeti'nin hukuksal değeri yüksek ve uygarlıksaldır."**

Hukukun meşruiyet kaynağının neye dayandığı ya da yasa koyucunun kim olduğu hukuk sistemlerinin içerik ve biçimlerinin belirlenmesi açısından son derece önemlidir. Çünkü yasanın konulmasında söz ve yetki sahibi olanlar koydukları yasaların mümkün oldukça kendi özgürlüklerini sınırlandırmamasına ve çıkarlarına zarar vermemesine özen göstermektedir. Eğer yasa koyucu bizzat toplumun kendisi ise, yani bir yasanın oluşturulmasında söz konusu kentte veya ülkede yaşayan insanların tümüyle, konulan yasalarda herkesin kendi özgürlük ve çıkarlarını gözeteceği, dolayısıyla yasaların demokratik ve özgürlükçü olabileceği söylenebilir. Ama yasa koyucu bir kral veya diktatör ise, yasaların ağırlıklı olarak diktatör veya kralın iktidarını korumaya öncelik vereceği, dolayısıyla da hak ve özgürlükleri azami ölçüde kısıtlayacağı varsayılabilir. Sınıflı toplumlarda yasaların toplum hiyerarşisine paralel bir biçimde geliştiği göz-

lemlemektedir. Bu toplumlarda yasalar en tepedeki sınıftan insanlara daha fazla ayrıcalık, özgürlük olanağı ve hak tanırken alta doğru indikçe kısıtlamaların arttığı göze çarpmaktadır. Ama her halükarda yasalar, iktidarı paylaşan kesimlerin iktidardaki ağırlıklarına denk düşecek biçimde yapılmaktadır.

Hukukun kaynakları konusunda öze ilişkin böyle bir değerlendirme yaptıktan sonra hukukun biçimsel kaynaklarına da kısaca değinebiliriz. Biçimsel açıdan hukukun kaynakları genellikle yazılı ve yazılı olmayan kaynaklar biçiminde iki başlık altında ele alınmaktadır.

Yazılı kaynaklar kendi içerisinde; 1- anayasalar 2- yasalar 3- tüzükler 4- yönetmelikler 5- kanun hükmünde kararname tarzında bir hukuk hiyerarşisini oluşturmaktadır.

Anayasalar; bir devletin temel niteliklerini, kuruluş ve yönetim esaslarını, devletin iç düzeni ve kurumları arasındaki ilişkileriyle, vatandaşlarına tanıdığı temel hak ve özgürlüklerin, ödev ve sorumlulukların çerçevesini çizen, üzerinde uzlaşılmış bağlayıcı belgelerdir. Çağdaş devletlerin çoğunda uygulanan pozitif hukuk kaynağını anayasadan almaktadır. Yazılı olmayan hukukun da anayasa başta olmak üzere yasalara uygunluğu gözetilmektedir.

Yasalar; devletin yetkili organlarının herhangi bir konuda usulüne uygun olarak yaptıkları irade beyanıdır. Yasalar toplumun tümüyle ilgili olarak çıkarılabileceği gibi, belirli toplumsal kesimleri bağlayan yasalar da çıkarılabilir. Devlet sistemlerinde yasalar, hukuka kaynaklık teşkil eden anayasaya uymadıkları takdirde, anayasalarda görev ve yetki sınırları çizilmiş mahkemelerce yürürlüğü durdurularak geçersiz sayılabilirler.

Tüzükler; belirli amaçları gerçekleştirmek için kurulmuş olan kurumlaşmaların işleyiş ve disiplin esaslarını belirleyen belgelerdir. Yasaların uygulanmasını göstermek ve emrettiği durumları düzenlemek için de çıkarılabilirler. Tüzükler yasaya aykırı olamaz. Bir dava dolayısıyla tüzüklerin yasaya aykırı olduğu mahkemelerde ileri sürülür.

Komünar

Yönetmelikler; kanunlar çerçevesinde kurulmuş her kurumlaşmanın, kanun ve tüzüklerin kendi kurumlarında etkin bir biçimde uygulanabilmesi için oluşturdukları ayrıntılı kurallar bütünüdür. Yönetmelikler de tüzük ve kanunlara aykırı olamaz.

KHK; yasama organının belirli konularda ve belli bir zamanla sınırlı olmak üzere yetkisini hükümete devretmesine dayanarak hükümetin çıkardığı kararların yasa değerinde işlem görmesidir.

Yazılı olmayan kaynaklar; pozitif hukuk ne kadar kategorize edilip yaşamın ve toplumsal ilişkilerin ayrıntılarına ilişkin düzenlemeler içerse de, tek başına toplumsal ihtiyaçlara cevap olabilmekten uzaktır. Toplumun çok çeşitli canlı yaşamı her defasında hukukun karşısına yasada karşılığı belirgin olmayan olay ve olguları çıkarır. Bundan da öteye toplumsal yaşam pozitif hukukun hiç değinmediği konularda kendiliğinden bir düzen içerisinde yürür. Toplumun kendisinden çıkan her özgün olaya çözüm üreten veya toplumun kendiliğinden bir düzen içerisinde yürüyebilmesini sağlayan hukuk, yazılı olmayan hukuktur. Örf ve adetler, moral değerler ve hukukun genel ilkeleleriyle ide'si olan adalet, yazılı olmayan hukukun temelini teşkil ederler.

Yazılı olmayan hukuk toplumun doğal düzenini sağladığı gibi, pozitif hukuka da kaynaklık eder. Bir toplumda yaşayan sıradan insanların ülkelerindeki yazılı hukuk kurallarını genellikle bilmedikleri halde hukuka ve yasaya uygun davranmaları pozitif hukukun toplumun yazılı olmayan hukukuyla uyumlu olmasından kaynaklanmaktadır. Buna karşın toplumun yazılı olmayan tüm ölçülerinin hukuksal değer taşıdıklarını öne sürmek de doğru değildir. Yazılı olmayan bir kural veya ölçünün hukuksal değer taşıması ve pozitif hukukça dikkate alınması bazı ölçülere bağlanmıştır. Bunlar; bu ölçülerin toplumda uzun zamandan beri var olması ve toplumun büyük çoğunluğunca kabul edilmesi, ölçünün doğruluğuna genel bir inancın olması, pozitif hukukun genel ilkeleri ve yasalarla çelişmemesi ve günümüzde neredeyse evrensel boyutta geçer-

lilik kazanmış bulunan temel insan hak ve özgürlüklerini yadsımaması gibi ölçülerdir.

Kimi hukuk bilimcilerin 'yedek kaynaklar' dedikleri "İçtihatlar ve Mahkeme kararları" da hukukun kaynakları arasında yer almaktadır. İçtihatlar hukuk alanında yürütülen tartışma ve bilimsel görüşleri kapsamaktadır. Herhangi bir olay ve olguya ilişkin yasa da açık bir hükmün bulunmadığı durumlarda yargıçlar hukuk otoritelerince yürütülen tartışmalardan veya öne sürülen tezlerden yararlanarak karar verebilirler.

Mahkeme kararları; mahkeme kararları da içtihatlar gibi yasada hükmü açıkça belli olmayan durumlarda hukuka kaynaklık teşkil eder. Bir konudaki benzer bütün davalar üst mahkemenin verdiği 'içtihadı birleştirme' kararıyla birleştirilip sonraki davalar için bağlayıcı nitelik kazanabilir.

Hukuk Ve Sistem İlişkisi

Tüm sınıflı toplum sistemleri kuruluş, kurumlaşma, sürekliliklerini sağlama ve sistemlerini ayakta tutmada ideolojik egemenlik yanında hukuk düzenini kullanmışlardır. Hukuk sisteminin toplumun iç alanına, toplum-devlet ve devlet içi ilişkilerde bir takım uyulması mecburi normlar uygulaması ve bu normlara uymayanları ise cezalandırması sistemi bir yandan kurumlaştırmakta bir yandan da korumaktadır. Zaten bir siyasal toplumsal ilişki tarzının sistemleşmesi hem bu tarzın ideolojik yöntemlerle insanlara benimsetilmesiyle hem de söz konusu tarzın somut kurallara dönüştürülmesiyle, yani bir hukuk düzenine kavuşturulmasıyla mümkündür. Her toplumsal sistemin kendine özgü bir hukuk sistemi de vardır.

Tüm toplumsal sistemler farklı hukuk felsefe ve normlarına sahiptirler. Bu açıdan farklı ekonomik, siyasal yapılar veya toplumsal projeler ister istemez kendi farklılıklarını oluşturmak durumundadır. Bunu da farklı ahlak ve hukuk normlarıyla dışa vururlar. Zaten hukuku toplumun günlük yürüyüşünün ifadesi olarak değerlendiriyoruz. Önderliğin belirttiği gibi; " **Hukuk, kendi başına bir gerçeklik değildir. Bir devletin, toplumun temel ta-**

rihi, siyasi ve ahlaki düzeyini yansıtır." Toplum hukuku, hukuk da toplumu şekillendirir. Hukuk aslında bir toplumun ne olduğunu tanımlayan olgudur. Tüm toplumlar benimstedikleri hukuka göre biçimlenirler. Ya da nasıl bir sosyal, siyasi, ekonomik, kültürel biçimlenişleri varsa, hukukları da o çerçevede şekillenir. Bu yönüyle hukuku toplumun diğer yaşamından ayrı bir olgu olarak görmemek gerekiyor.

Teokratik sistemlerde ideolojik unsur sistemin hem kurulmasında hem de korunmasında en esaslı rolü oynarken, totaliter sistemlerde keskin hukuk düzeni ve sert yaptırımlarla sistem ayakta tutulmaktadır. Liberal demok-

Eğer bir toplumsal sistem kendisini hâkim kılmada Sürekli olarak güç ve yaptırıma İhtiyaç duyuyorsa, o sistemin Demokratikliği, özgürlükçülüğü Ve eşitlikçiliği tartışma konusudur

ratik rejimlerde ise, sistemin ayakta tutulmasında hem ideolojik mücadele hem de hukuksal normlar neredeyse eşit ağırlıkta işlevseldirler. Tam demokratik, özgürlükçü ve eşitlikçi sistemler hem kuruluşlarında hem de kurumlaşma ve korunmalarında birey ve toplumun ahlak ve bilinçle donanmalarını esas alırlar. Bu tür sistemlerde de hukuk, temel bazı hak ve özgürlükleri güvence altına almak ve sisteme karşı geliştirilen şiddet içerikli saldırılara karşı birey ve toplumu korumakla mükelleftir. Ama sistemi asıl ayakta tutan unsur, hukuk değil ahlakıdır. Çünkü hukukun olduğu yerde güç ve yaptırımda onunla birlikte oradadır. Ve eğer bir toplumsal sistem kendisini hâkim kılmada sürekli olarak güç ve yaptırıma ihtiyaç duyuyorsa, o sistemin demokratikliği, özgürlükçülüğü ve eşitlikçiliği tartışma konusudur.

Hukuk ve sistem ilişkisi başlığı altında değinilmesi gereken bir konu da son yıllarda gelişen bazı terör saldırıları nedeniyle birçok

devletin, devleti ve sistemi koruma adına bireylerin, toplumsal grupların hak ve özgürlüklerini kısıtlamaya teşebbüs etmeleridir. Bu kısıtlamalar başta ABD ve AB olmak üzere dünyanın birçok ülkesinde güvenlik mi, özgürlük mü tartışmasını gündeme getirmiştir. Bu tartışmada güvenlik sorununu arka cepesinde bulunan tarihsel ve toplumsal gerçeklikten yalıtılmak kadar, bu sorunların sistemin yapısal niteliklerinden kaynaklandığını göz ardı ederek durup dururken ortaya çıkmış gibi yansıtmak bir çarpıtmadır. Toplumsal ve siyasi sorunların teröre yol açacak kadar çözümsüzlük ve çıkmaza sürüklenmesine neden olan adletsiz siyasi ve toplumsal düzendir. Dolayısıyla sistem bu sorunların çözümünü insanların özgürlüklerini kısıtlamada değil, şiddete ve teröre sebep olan sömür, baskı ve eşitsizliği ortadan kaldırmada, en azından asgari düzeye indirmede aramalıdır. Güvenlik ve özgürlük birbiriyle ters değil, doğru orantılı olan iki olgudur. Bir toplumda özgürlük ile beraber eşitlik ne kadar gelişkin ise o toplum o kadar güvencedir. Ve tüm yeryüzündeki siyasi, toplumsal sistemler ne kadar eşitlikçi, özgürlükçü ve demokratik olursa, dünyamız o kadar insanların üzerinde güvenle yaşayacağı bir mekân olur.

Bunun dışında sürdürülen ve özellikle özgürlükle güvenliği birbirinin alternatifi yapan tartışma insanlığın binlerce yıl direnerek kazandığı haklarının ölümü göstererek vebaya razı etmek tarzında geri alınması girişimidir. Bu girişimin devlet dışı toplumsal demokratik alanın geliştiği bir zamana denk gelmesi tesadüf değildir. Özellikle demokrasinin geliştiği ve gelişme yolunda olduğu ülkelerde tehlikeye olan toplumun güvenliği değil, egemen elitin imtiyazlarıdır. Zira demokrasi geliştikçe ayrıcalık ve eşitsizliklerde azalacaktır.

Hukuk Güç İlişkisi

Hukuku diğer toplumsal düzen kuralları olan ahlak, din ve nezaket kurallarından farklı kılan en belirgin özelliği; emredici olması ve müeyyide uygulayabilmesidir. Gerek emredici olmanın, gerekse de yaptırımda bulunabilmenin belli bir güç gerektirdiği açıktır. Do-

Komünar

layısıyla hukukla gücün bir arada bulunması kaçınılmazdır. Başka bir biçimde ifade edersek; emrinde bir güç bulunmayan hukuk sisteminden bahsedilemez. Hukuku adaletin gerçekleşme biçimi olarak ele alırsak; güç, adaletin gerçekleşmesinde işlev gören bir araçtır. Hukukun başlangıçta güçle olan ilişkisi de bu çerçevededir. Sınıflaşmanın ve devletleşmenin gelişip kurumlaşmasıyla hukukla güç ilişkisinde 180 derecelik bir değişim yaşanmış, başlangıçta doğru olan ilişki biçimi ters yüz olmuştur. Artık güç adaletin gerçekleşme biçimi olan hukukun emrinde bir araç değil, hukuk gücün kendisini her düzeyde topluma dayatmasının meşru zemini olmuştur. Bu biçimde güç yasaların uygulanmasında kullanılan bir araç olmaktan çıkıp yasa koyucu hale gelmesiyle, bin yıllara yayılan toplumsal felaket de başlamış olur. Artık yasa güçtür, ya da "fethettiğin hak ettiğindir" dönemi başlamıştır. Gücü olan yasayı koyar, olmayan da buna uyar. Bundan sonrası insanların bir fermanla bin yıllık yurtlarından kovulduğu, köleleştirildiği, inançlarının değiştirildiği, gücü olanın her hakkının olduğu, olmayanın da hiçbir hakkının olmadığı dönemdir. Tarihteki istila, işgal ve talan hareketlerinin bu hak-hukuk anlayışından kaynaklandığı söylenebilir. Hangi zamanda ve hangi mekânda olursa olsun bu hak ve hukuk anlayışının adaletle hiçbir bağının olmadığı şüphesizdir.

Kürt halk önderi **Abdullah ÖCALAN** savunmalarında özü askeri güce dayanan siyaset ve hak anlayışıyla toplumsal sorunları ele alma tarzını şöyle ifade etmektedir: *"Tarih boyunca tüm önemli sorunlar askeri ve siyasi yollarla çözümlenirdi. Askeri sınıfın çok güçlü olması da bu gerçeğe dayanmaktadır. Hakkı belirleyen askeri güçtür. Siyasete düşen ise, askeri gücüne göre en iyi sonuçları elde etmektir. Toplumda adalet için evrensel bir ilkenin geçerliliği söz konusu değildir. Adalet kılıçla tayin edilmektedir. Çağdaş hukuk bu anlayışa karşı savaşarak gelişti. Askerliği ve siyaseti bazı temel kuralara bağlamak, çağdaş hukuksal gelişmenin en önemli başarısıdır. BM ve AB başta olmak*

üzere önemli uluslararası kurumlar, hukukun ulusal sınırları aşip evrensel boyut kazanmasının parlak örnekleridir. Bunlar daha güvenli ve istikrarlı bir dünya düzenini kolaylaştırmaktadır."

İnsanlığın binlerce yıllık hukuk savaşı kontrolden çıkarak canavarlaşan gücün yeniden kontrol altına alınma savaşıdır. Hz. İbrahim'in insanın tanrı olamayacağını, krallarında hesaplarını vereceği herkesi bağlayan bir tanrıdan söz etmesi, gücü tanrının kontrolüne bırakarak kralları sınırlandırmasının önemi burada yatmaktadır. Yine İngiliz Manga Carta'sı ile tek yasa koyucu güç olan kralın yetkilerinin sınırlandırılması, Fransız Devrimi ile yasa koyucu güç olan devletin meşruiyetini halktan almasının önemi de gücün daha fazla denetim altına alınmasında yatmaktadır. Gücün hukuk oluşturmadaki sınırsız etkinliği kullanımının kurallara bağlanmasıyla kısmen kontrol altına alınarak hukukla adalet arasındaki uçurum azaltılmıştır. Ancak gücün hukuk kurallarını oluşturmadaki etkinliğinin zayıflatılması onu başlangıcında olduğu gibi hukukun icra edilmesinde kullanılan bir araç olma derekesine indirgememiş, diğer toplumsal grupların da kendi güçlerini oluşturarak tek kişi ya da dar bir zümreden kaynaklanan gücün tek başına hukuk oluşturmalarını engellemesi biçiminde olmuştur. Bu biçimde de olsa farklı toplumsal güçlerin hukuk oluşturmada etkin olmaları görece de olsa hukuk düzenini adil kılmıştır.

20.yy. ikinci yarısından itibaren yaşanan hızlı demokratikleşme süreciyle birlikte teorik düzeyde de kalsa gücü olmayanların da, kendisini koruyamayanların da, zayıfların, dilsizlerin, engellilerin de haklarını garanti eden bir hukuk düzeninin oluşturulması tartışmaları yapılmakta ve cılız da olsa ilk adımları atılmaktadır. Bu tartışmalar hiç kuşkusuz yasalar yapılırken siyasi, askeri ve ekonomik güç sahibi olanların etkinliklerini tümünden ortadan kaldırmamıştır. Ama gücün hukukla olan doğru ilişkisinin başlangıç adımları olmuştur.

Abdullah Öcalan
Sosyal Bilimler Akademisi

Ağrı Dağına Yürüyüş

Halil UYSAL

Gri balıkçılı görmek için yürüyorum. Zap nehrinin üzerinden buz gibi buğular yükseliyor. Aslında ben bu görünüme bayılıyorum. Şimdi tepelerin uçlarına vuran güneş birazdan vadinin içine ulaşacak ve bu buğu sessizce yükselip yerini suyun yüzeyindeki parıltılara bırakacak. Buz mavisi nehir kıyısında yürüdüğüm zaman içerisinde yosun yeşili bir nehre dönüşecek. Zap, gece mavisi kıyafetlerini çıkarıp günün yeşil tüllerine sarınacak. İşte tam bu esnada gri bir balıkçıl usulca süzülüp bu nehrin üzerinden geçecek.

Ve ben sadece bu anı bir kez daha görebilmek için Zap kıyısında yürüyorum... Bu dağlarda bazı nesnelere sihri olduğuna inanıyorum ve bir başkasına anlatıldığında bu sihrin bozulacağını da iyi biliyorum. Kim söylemişti hatırlayamıyorum; kişi doğanın ona sunduğu gizleri kendisinde saklamayı başarırsa, doğa ona daha çoğunu bahşedermiş; yeter ki, sırlarını kendinde tutmayı bilsin...

Dağlarda geçirdiğim bütün bu zaman içerisinde gri balıkçıl her bahar bana bir kez görünmeyi ve kaybolmayı başardı. Ve ben de onun görünümüyle başladığım her yeni çalışmayı tamamlamayı başardım. Onunla çıktığım

her yolculuğu sonlandırmayı bildim. Ve öyle bir an geldi ki, artık onsuz hiçbir şeye başlayamaz oldum. Onu görmeden, onun sabah güneşinde parlayan tüylerinden kendime, kalbime bir görünüm yerleştirmeden yola çıkmaz oldum. O da her yeni aşamada bana bir kez görünmeyi ve yüreğimi rahatlatmayı bildi...

Önceleri bunun bir tesadüf olduğunu düşünüyordum. Bu coğrafyaya ait olmayan bu kuşun buralardan geçerken bu kıyıya inmiş olduğunu, bir zaman dinlendikten sonra tekrar yoluna devam edeceğini sanıyordum. Bunun öyle olmadığını yıllar boyunca giriştiğim her yeni çalışmanın arifesinde veya atıldığı her yeni yolculuğun başlangıcında onunla karşılaştıkça fark ettim. Gri balıkçıl buralardan gitmiyordu, yoluna devam etmiyordu. Sanki bu nehir onun eviydi...

Kuzey Kürdistan'a yaptığım yolculuğun benim için birçok nedeni var. Bunlardan ilki ve bütün arkadaşlarımın bildiği; Botan'da başlayıp Ağrı Dağı'nda sonuçlanacak ve kuzeyin gerillasını anlatacak bir belgesel film hazırlamaktır... Bu benim en geçerli gerekçem ve bütün arkadaşlarım tarafından onaylandı. Daha önce hiçbir kameraman tarafından denenmemiş, yapılmamış '*Ağrı Dağı'na Yürüyenler*' ismini verdiğim bu çalışmayı sonuçlandırdığım günü düşünmek bile bana büyük bir heyecan veriyor. Kıyasıya bir savaşın yaşandığı bu coğrafyada bu çalışmayı başarır mıyım, bilemiyorum. Ama, en azından Kabe'ye yürüyen karınca misali yollarında ölürüm...

Dağa gelmeden önce çok kısıtlı bir kamera ve fotoğraf eğitimim vardı. Onun dışında hiçbir eğitimim yok bu konuda. Asıl dağlar beni bu çalışmaya sürükledi. Dağlarda benim de fark etmediğim ama hissettiğim bir gelişme oldu. Bunun nasıl olduğunu izah edemem ama içinde yaşayarak, paylaşarak, dağ atmosferinde aynı havayı tadararak, hem düşünsel olarak, hem de teknik olarak birçok farklılaşmayı yaşadım. Benim fotoğraflarım, kameracılığım dağlarda gelişti. Ben bunun bir dağ sırrı olduğuna inanıyorum.

Dağa gelince fark ettik ki, burada koca bir dünya var. Asıl mesele benim bu yaşamı

Komünar

anlatma istemim. Asıl mesele bu yaşamı ne kadar sevdiğimi göstermek. Benim gerçek arkadaşlarım burada oldu. Onları yansıtmak, kalıcı kılmak, bir şekilde hayatta ve akıllarda tutmak istedim. Çünkü bunlar Kürt halkının en kahraman, en güzel çocuklarıydı. Kürt halkının en seçilmiş, en güçlü, en değerli bölümü geldi dağlara. O değerlerin içinde yaşıyor olmak, o değerlerin içinde bulunuyor olmak hep bana mutluluk verdi. Yaşadıkça, çektikçe ve fotoğrafladıkça benden onlara ve onlardan bana akan bir döngü kuruldu.

Bu yolculuğa Kürdistan'ın güzellikleri için koyulmuştum. Kameramla o uçsuz bucaksız güzelliklerini toplayacaktım. Gerillanın yaşadığı bütün dağlara çıkacak, kokladığı bütün çiçekleri koklayacak, silahım en son kullanacağım eşyam olacaktı.

Kuzey'e geçişimin ilkinden daha önemli ve daha az arkadaşımınla paylaştığım nedenini düşünüyorum. Savaşın orta yerinde olmak istemiştik. Hayatımın geri kalan yıllarını başka bir yerde değil Kuzey topraklarında tamamlamaktır hayalim. Denizler ortasında zehirlenmeye çalışılan O güzel insana ve O'nun yarattığı halka topyekün bir savaş dayatılırken, kıyısında köşesinde değil orta yerinde olmak istemiştik. Ve bütün malzemelerimi sırtlayıp Kuzey yollarına bu yüzden düşmüştüm. Hiçbir şey yapamasam da, en azından bu topraklarda gerillanın izinden yürümüş olurum...

Bu yolculuğa çıkışımın en içsel ve en gizli nedeni yenilenmektir. Nasıl olacağını bilemiyordum ama kendimi bir kez daha yenilemenin, duygu ve düşüncelerime bir kez daha biçim vermenin yolunun bu topraklardan geçtiğini hissediyordum. Hiçbir şeyi eskitmeye katlanamıyorum. Kalbimde yaşattıklarımı hep ilk anki diriliğiyle, hep ilk anki heyecanımla hissetmek istiyorum. Bunun yolunun da, hayatımız pahasına da olsa kalbin ve bedenim yenilenmesinden geçtiğine inanıyorum.

Bu dağlarda bir hayat yaşadım. Çok başarılı olamasam da, temiz yaşadığıma inanıyorum. Ne bu dağlara, ne de bu dağlarda edindiğim yoldaşlara, bir kez olsun ne madden, ne de ruhen uzak düşmedim. 'Uysal' olan soyadım

bu gerilla yaşamı içerisinde kendiliğinden Dağ oluverdi. Bu ismi hak etmesem de, layık olmak için elimden geleni yaptım.

Benim dağa getirdiğim sadece kendi bedenim var. Ama benim dağdan aldığım şeyler çok fazla. Ben dağlarda yetiştim. Bir seyirci olarak değil. İçinde bir yaşayan olarak yer aldım. Örnek Beritan filmi verebilirim. Kürt tarihinde ihaneti anlatıyor, aşkı anlatıyor, direnişi anlatıyor. Ben bunları birebir yaşadım. İhanete de tanık oldum. Direnen insanlarla birlikte kaldım. Aşkları ile ülkeleri ile birleştiren, en ön cephelere koşarak giden arkadaşlarla tanıştım. Bu hayatın bir parçası oldum. Yani bu hikayenin içindeydim.

Daha diplere doğru yüzmeye koyuldum. Yüzeyde kalıp çırpınmaktansa diplere dalma, savaşın daha da kızgınlaştığı alanlara, taa orta yerine, göbeğine doğru kulaçlar attım. Yaşamsa en zorlusunu, en dayanılmazını, en vahşisini yaşamak zorundaydım.

Ancak o zaman, diplerine daldığım bu dünyanın derinliklerinde bulabilirdim kendimi. Boğulmalıydım, yok olup gitmeliydim. Bu halk ordusunun içinde yitip gitmeliydim. Hiçbir şeyimden eser kalmamalıydı. Ve derinliklerden, diplerden güçlenerek çıkmalıydım. Kirlerinden arınmış, sıyrılmış ve kendini yeniden yaratmış olarak çıkmalıydım. Bütün amacım bu oldu dağlarda. Madem dağa çıkmıştım, dağlı olmalıydım. Madem gerillaya gelmiştim, gerilla olmalıydım.

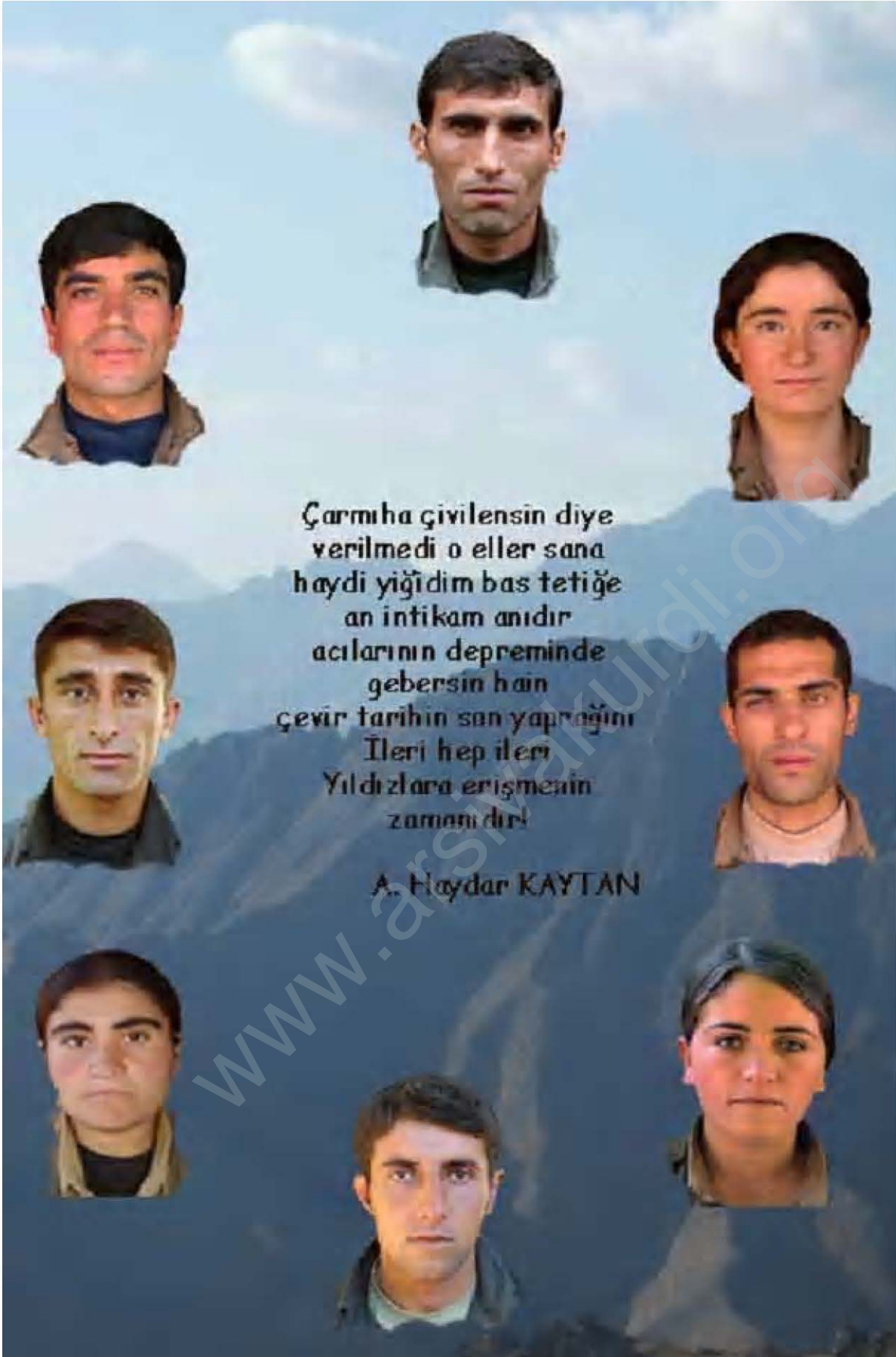
Kıyısında değil
köşesinde değil,

Tam orta yerinde olmalıydım savaşın; dağın, acının, sevincin, zorluğun ve sevginin kıyısında değil orta yerinde olmalıydım.

Bu dağlarda;

Bir yaşam olacaksa, böyle olmalıydı. Bir ölüm olacaksa, o da böyle olmalıydı.

NOT: Bu yazı Şehit Halil Uysal'ın yazılılarından derlenmiştir. Halil Uysal, çalışması için yanına aldığı kamerasını geçtiğimiz Ağustos ayında Garisa'da yaşanan çatışmada yitirecek ve bu olayı "O çatışmadan sadece hayatımı alabilmişim. O da yeniden başlamak içindi..." sözleriyle anlatacağı.

Çarmıha çivilensin diye
verilmedi o eller sana
haydi yiğidim bas tetiğe
an intikam anıdır
acılarının depreminde
gebersin hain
çevir tarihin san yaprağını
İleri hep ileri
Yıldızlara erişmenin
zamanıdır!

A. Haydar KAYTAN